

การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ: กรณีศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภัทรภร สีทองดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒินิพนธ์ และคณะกรรมการสอบคุณวุฒินิพนธ์ ได้พิจารณา
คุณวุฒินิพนธ์ของ ภัทรภร สีทองดี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิต

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชร-สุนทรายุทธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

คณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่ง เจนจิต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชร-สุนทรายุทธ)

..... กรรมการ
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ ยอดนิล)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณวุฒินิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่ง จากคณะกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.สมุทร ชำนาญ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่ง เจนจิต ประธานกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัทธา ขอดนิล กรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ ที่ได้เสียสละและกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดี ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ทุกขั้นตอน ช่วยให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยและรู้ถึงคุณค่าของงานวิจัยยิ่งขึ้น ผู้วิจัยซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ประเมินทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ สละเวลาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์และให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพปรับปรุงและแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษาในระดับปริญญาเอก ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง และนำสิ่งที่เรียนไปสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นและสังคม

ขอกราบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ที่เป็นผู้มีพระคุณอย่างสูง และพลังใจจากครอบครัวอย่างสม่ำเสมอที่ทำให้ผู้วิจัยฟันฝ่าอุปสรรคจนมีความสำเร็จในวันนี้ได้

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่ บพุทวาริ บูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

ภัทรภร สีทองดี

53810121: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การสร้างเสริมจิตสาธารณะ/ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กัทรกร สีทองดี: การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต

ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (A DEVELOPMENT OF MODEL TO ENHANCE PUBLIC CONSCIOUSNESS FOR STUDENTS IN PUBLIC

UNIVERSITY: SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY) คณะกรรมการควบคุมคดียุติพันธ์:

ทร สุนทรายุทธ, Ph.D., สมุทร ชำนาญ, กศ.ด., 178 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเพื่อประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน คือ วิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 1,141 คน เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นผู้ใช้รูปแบบ 10 คน ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นอาจารย์ ผู้บริหารผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 8 คน และประเมินจากผู้ประเมินจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและมีความเชื่อมั่น .96 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบประเมิน โดยมีขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้ ระยะเวลาที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการเก็บรวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาที่ 2 การศึกษารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระยะเวลาที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐระยะเวลาที่ 4 การประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบในการพัฒนาการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มี 8 แนวทาง ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การฝึกพูด การได้วาที การฝึกพูดการได้วาที การอาสาสมัคร การฝึกงาน การปลูกฝัง การอบรม และการยกย่อง 2) ผู้ประเมินส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันในระดับมากที่สุดมี 6 แนวทาง ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การฝึกพูด การได้วาที การอาสาสมัคร การฝึกงาน การปลูกฝัง การอบรม และการยกย่อง ส่วนการได้วาที และการฝึกพูดมีความเห็นพ้องต้องกันในระดับมาก

53810121: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ph.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: ENHANCING FOR PUBLIC CONSCIOUSNESS/ SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

PATTARAPORN SEETONGDEE: A DEVELOPMENT OF MODEL TO ENHANCE PUBLIC CONSCIOUSNESS FOR STUDENTS IN PUBLIC UNIVERSITY: SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY. ADVISORY COMMITTEE: DISSERTATION ADVISORS: DHORN SUNTRAYUTH, Ph.D., SAMOOT CHAMNAN, Ed.D. 178 P. 2016.

The purposes of this dissertation were to develop a model for enhancing public consciousness and to assess the model for enhancing public consciousness of students in higher education institutions: a case of Srinakharinwirot University. It was a mix method research, quantitative –qualitative research method, through documentary analysis, questionnaire in-depth interview and focus group discussion. The sample and informants included 1,141 students, 10 Srinakharinwirot University students, 8 experts of lectures and administrations and 10 experienced scholars related. The instruments used for collecting the data were the questionnaire with the reliability of .96, in-depth interview form, and model assessment form. Developing with the four phases. (1) Data analysis a collection of documents and related research. (2) Study ways to enhance public consciousness of students in higher education institutions. (3) Development model to enhance public consciousness of students in higher education institutions. (4) Evaluation forms to enhance public consciousness of students in higher education institutions .

The research findings were as follow:-1.The model developed to enhance consciousness of students in state higher education institutions consisted of 8 guidelines, namely Teamwork, speech training, debating, volunteering, on the job training, implanting, training and admiring, while speech training and debating were at the high level of consensus. 2.The model assessed by assessors to enhance consciousness of students in state higher education institution with the consensus at the highest level included 6 guidelines: Teamwork, volunteering, on the job training, implanting, training and admiring, while speech training and debating were at the high level of consensus.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
บริบทและบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	14
จิตสาธารณะ.....	21
การวิจัยเชิงผสมผสาน.....	44
การพัฒนารูปแบบ.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ระยะที่ 1 การศึกษาความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	68
ระยะที่ 2 การศึกษารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	74
ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	75

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
ระยะที่ 1 การศึกษาความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	78
ระยะที่ 2 การศึกษารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	102
ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	118
ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	122
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
สรุปผลการวิจัย.....	124
อภิปรายผล.....	127
ข้อเสนอแนะ.....	132
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก.....	149
ภาคผนวก ก.....	150
ภาคผนวก ข.....	155
ภาคผนวก ค.....	158
ภาคผนวก ง.....	172
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	178

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ..... 27
2	จำนวนนิติตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง..... 69
3	จำนวนและร้อยละ ของนิติตจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา..... 78
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิติต โดยรวม จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา..... 79
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิติตด้านการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือสังคม จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา..... 81
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิติตด้านการติดต่อ สื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา..... 83
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิติตด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและ บ้านเมือง จำแนกเป็น กลุ่มสาขาวิชา..... 85
8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิติตด้านการเห็นคุณค่า ในตนเองจำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา..... 87
9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิติต ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา..... 89
10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิติตด้านความสามารถ ในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองจำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา..... 91
11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิติตด้านความรัก และความสามัคคีเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา..... 93
12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิติตด้านคำนิยาม ต่อควมมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา..... 95
13	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิติตด้านจริยธรรม ในการเป็นนิติตของสถาบัน จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา..... 97
14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิติตด้านมุ่งอนาคต จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา..... 99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
15	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านเอกลักษณ์ แห่งตนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา.....	101
16	ดัชนีความสอดคล้องของการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบคุณภาพของ แบบสอบถามควมมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (พิจารณา คัดเลือกค่า $IOC \geq 0.50$) (จำนวน 75 ข้อ)	170

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
2 ระดับความต้องการของ Maslow.....	37
3 ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ.....	67
4 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความมีจิตสาธารณะนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	71
5 แนวทางในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	123

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับแต่เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ที่ผลักดันระบบเศรษฐกิจไทยเข้าสู่กระแสทุนนิยม มีผลให้วิถีชีวิตคนไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันมากขึ้น รับอิทธิพลความคิดจากสังคมตะวันตกเข้าครอบงำสังคมไทย ชาวชนไทยจนกลายเป็นสังคมบริโภคนิยม การให้คุณค่าต่อทรัพย์สิน วัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ บทบาทของครอบครัวที่มีเวลาเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างใกล้ชิดกลายเป็นครอบครัวที่เร่งรีบ ไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน ให้ความสำคัญเรื่องเงินทองและวัตถุ (สนิท สัตโยภาส, 2554, หน้า 1)

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) เป็นแผนบูรณาการแบบองค์รวม ซึ่งกระบวนการบูรณาการของชีวิตเป็นองค์รวมของการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและธรรมชาติ อย่างมีสมดุล พึ่งพาอาศัยสนับสนุนซึ่งกันและกัน พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขทั้งกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม พัฒนาสังคมให้มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 9) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 กล่าวว่า การศึกษาต้องพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” ตามตัวบ่งชี้ที่ 5 คือ มีคุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วีสุจริต และมโนสุจริต มีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึก ในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภาคภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทยและปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548, หน้า 3)

ทั้งนี้ การที่คนมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ย่อมต้องมีความสัมพันธ์เป็นรูปแบบการพึ่งพากัน คนในสังคมซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไป ถ้าคนในสังคมขาดจิตสาธารณะ นอกจากจะมี

ผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร แล้วยังมีผลกระทบต่อชุมชน ระดับประเทศและระดับโลก 3 ประการ คือ ผลกระทบต่อบุคคล ทำให้เกิดปัญหาสร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง และสร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น ผลกระทบระดับครอบครัว ทำให้เกิดปัญหา ความสามัคคีในครอบครัว ลดน้อยลง และการแก่งแย่งทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว ผลกระทบระดับองค์กร ทำให้เกิดปัญหาการแบ่งพรรคแบ่งพวกภายในองค์กรและความเห็นแก่ตัวแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น (ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร, 2543, หน้า 22)

ส่วนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ 2) ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต 3) ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที 4) ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และไม่เห็นแก่ตัว 5) ผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และ 6) ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549, หน้า 11)

จิตสาธารณะเป็นลักษณะสำคัญของการเป็นพลเมืองดีของประเทศ เพราะบุคคลที่มีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ที่ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมที่ต้องดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวมของสังคมและตระหนักในสิทธิของตนเอง ไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น ในภาวะวิกฤติสังคมไทยในปัจจุบันที่คนส่วนใหญ่มักคิดสั้นต่อผู้เพื่อตนเอง ไม่สนใจว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับส่วนรวม ดังนั้น จึงถึงเวลาแล้วที่ทุกคนจะต้องร่วมมือในการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับสังคม ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2547, หน้า 16) และ อริยา กูหา (2554, หน้า 81) ที่กล่าวไว้ว่า ปัญหาสังคมในปัจจุบันมีมากมายที่เกิดจากการขาดจิตสาธารณะของบุคคล เช่น กรณีที่เป็นข่าวกรีกโครมว่ามีคนไปถอดคนถอดเสาไฟฟ้า ปัญหายาเสพติดซึ่งเกิดจากความเห็นแก่ตัวของผู้ชาย ไม่คำนึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อสังคมโดยรวม ปัญหาการปล่อยน้ำเสียออกจากโรงงานโดยไม่ผ่านการบำบัด ปัญหาการจอดรถยนต์โดยไม่ดับเครื่องยนต์ ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง ปัญหาการใช้ทางเดินสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตน ปัญหาการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง ปัญหาการฉีดสารเร่งเนื้อแดงในสัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะสุกรและไก่ ปัญหาการดื่มสุราและขับขีรถยนต์/ รถจักรยานยนต์ จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าว นับว่าเป็นผลพวงจากการขาดจิตสาธารณะทั้งสิ้น จิตสาธารณะจึงเป็นจิตลักษณะที่สำคัญที่สุดของสมาชิกทุกคนในสังคมทั้งระดับโลก ระดับประเทศ และระดับบุคคล ที่ทุกคนต้องหันมาให้ความสำคัญและตระหนัก

คนไทยในอนาคตควรมีจิตสาธารณะ ดังนี้ 1) สภาพการแข่งขันที่รุนแรงในสังคมโลก ทำให้ผู้คนต่างมุ่งกอบโกยผลประโยชน์อย่างเห็นแก่ตัว ไม่สนใจความเดือดร้อนของคนอื่น

2) กระแสโลกเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การทำลายสิ่งแวดล้อม การเกิดภาวะเรือนกระจก การตัดไม้ทำลายป่า การใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง จนเกิดปัญหาวิกฤตทางธรรมชาติ นำไปสู่กระแสการเรียกร้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3) วิกฤตทางคุณธรรม จริยธรรม ปัญหาสังคม ทีวีความรุนแรงมากขึ้น ได้แก่ ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม การลักขโมย การคอร์รัปชัน การขาดจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีปัญหามากมายรอการช่วยเหลือและแก้ไขอย่างเร่งด่วน 4) สังคมชุมชนวิถีกระแสการรวมกลุ่มของประชาสังคม (Civil society) เข้ามามีบทบาทในการเรียกร้อง การดูแล การตรวจสอบ รวมถึงการเข้ามาพัฒนาชุมชนและส่วนรวมมากขึ้น จำเป็นต้องมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพื่อประโยชน์และพัฒนาประเทศมิใช่แสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546)

ส่วนแนวคิดของ ฉันทนา จันทร์บรรจง (2551, หน้า 146) ที่กล่าวไว้ว่า นโยบายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรระดับชาติ ก่อนปี พ.ศ. 2550 ไม่มีการบัญญัติคำว่า จิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม แต่มีคำอื่น ๆ ซึ่งเป็นคุณลักษณะย่อยของจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และประเทศชาติ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น การแก้ปัญหาดังกล่าวทำได้โดยการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดีของสังคมประชาธิปไตย ที่อยู่ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไร้พรมแดน เพราะโลกาภิวัตน์นั้น สิ่งที่จะต้องให้ความเอาใจใส่มากเป็นพิเศษ คือ จิตสาธารณะ และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จะทำให้นักลสามารถนำตนเองและสังคมไปสู่ความสุขและเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง ช่วยให้นักลสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างเป็นสุข สามารถจัดการความขัดแย้งได้อย่างสันติวิธี เพราะมีความเคารพกฎหมาย เคารพในสิทธิมนุษยชน เคารพในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม รู้จักการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เป็นองค์กรหลักหนึ่งในห้าองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ มีคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) ทำหน้าที่ในการดูแลและรับผิดชอบการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยกำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ว่า คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบต่อสังคม และ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดและส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยแบ่งส่วนงาน ดังนี้ สำนักอำนวยการ สำนักส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร สำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักนิติการ สำนักติดตามและประเมินผล กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร หน่วยตรวจสอบภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2546, หน้า 2)

นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาที่มีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบทางสังคมเพื่อให้เป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ เพื่อตอบสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ/ ในสังกัด ทั้งของรัฐและเอกชน รวมวิทยาลัยชุมชนรวม 169 แห่ง ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้ ดังนี้ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 14 แห่ง มหาวิทยาลัยในสังกัดของรัฐ จำนวน 65 แห่ง แบ่ง เป็นมหาวิทยาลัย ในสังกัดของรัฐเดิม จำนวน 16 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 40 แห่ง และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชน วิทยาลัยเอกชน และสถาบันเอกชน รวม 71 แห่ง วิทยาลัยชุมชน จำนวน 19 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาไทย สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเดิม เป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งหมดมี 16 แห่ง รับผิดชอบที่มีคุณสมบัติและจำนวนตรงตามแผนการรับนิสิตสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและทักษะทางวิชาชีพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554, หน้า 62)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่งจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีภารกิจหลัก 4 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตั้งอยู่กลางเมืองและเป็นพื้นที่เศรษฐกิจ การมีหน้าที่จัดหลักสูตรที่หลากหลายเพื่อตอบสนองต่อสังคมและตอบสนองการตลาดนั้นเป็นสิ่งสมควรอย่างยิ่ง ตลอดจนการบริการวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ มหาวิทยาลัยได้กำหนดอัตลักษณ์นิสิต 9 ประการ ในปีการศึกษา 2554 ในที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2554 อัตลักษณ์เปี่ยมจิตสาธารณะเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แต่หน้าที่ที่จะต้องสร้างให้นิสิตเป็นพลเมืองโลกโดยมีจิตสาธารณะนั้นก็เป็นที่สำคัญหน้าที่หนึ่งที่จะมองข้ามไปไม่ได้เช่นกันในการสร้างเสริมจิตสาธารณะ

ในรูปแบบที่ชัดเจนให้สมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554, หน้า 45) ซึ่งผู้บริหารได้ให้ความสำคัญด้านภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมเป็นอย่างมาก เพราะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมุ่งหวังที่จะทำให้เป็นมหาวิทยาลัยรับใช้สังคม ซึ่งในการปฏิบัติการกิจนี้ มหาวิทยาลัยได้กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ขึ้นหรือที่เรียกว่า “Super Strategic Action Plan (SSAP)” โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 (SSAP3) ได้กำหนดไว้ให้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาโครงการบริการวิชาการที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2557)

เหตุการณ์มหาอุทกภัยครั้งใหญ่หลวงของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2554 พบว่า ผู้คนจำนวนมากต่างตื่นตระหนกกับภัยธรรมชาติที่ไม่ทันตั้งหลักที่จะรับมือ มวลน้ำมหาศาลจากปัจจัยทั้งน้ำเหนือไหลบ่า ทำให้เกิดน้ำท่วมหนักครอบคลุมทุกพื้นที่ขยายวงกว้างท่วมกรุงเทพมหานคร ชาวของเสียหาย เกิดปัญหาที่ตามมามากมายทั้ง ภัยไข้เจ็บที่มากกับน้ำ ทำลายขวัญและกำลังใจของผู้คนนับไม่ถ้วน ทว่าอีกด้านหนึ่งได้พบกับความรักความมีน้ำใจของคนไทยที่ไม่ทิ้งกัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ดำเนินการเตรียมการป้องกันและรับมือกับสถานการณ์ ด้วยการช่วยเหลือเยียวยาและฟื้นฟูแก่ผู้ประสบภัยได้จัดศูนย์พักพิง กรอกทรายบรรจุถุงกระสอบทราย โดยชาวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนิสิตประสานมิตรจิตอาสา ที่ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย (ศปภ.) ท่าอากาศยานดอนเมือง (ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554, หน้า 1)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าปัญหาต่าง ๆ ในสังคม การเตรียมและฝึกนิสิตในระดับอุดมศึกษาให้สามารถมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือแก้ปัญหาได้นั้น จะต้องแนวทางหรือรูปแบบการพัฒนาหรือสร้างเสริมอย่างมีทิศทาง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษา การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ด้วยเทคนิคการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) ซึ่งส่งผลในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ข้อมูลหรือผลจากการวิจัยสามารถใช้เป็นประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ การศึกษาต้องพัฒนาคนไทยทุกคนให้มีคุณธรรม มีจิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ที่มีคุณภาพรองรับกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ตลอดจนการออกไปอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. เพื่อประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

คำถามในการวิจัย

1. รูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่พัฒนาขึ้นเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

จิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (หฤทัย อาจปรุ, 2544, หน้า 46; ธนิตา ทองมีเหลือ, 2550, หน้า 92; วิทย์พัฒนท สีหา, 2551, หน้า 72; เรียม นมรักษ์, 2552, หน้า 104-106) ซึ่งมี 11 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการมีส่วนร่วม
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร
3. ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์
4. ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง
5. ด้านความรับผิดชอบทางสังคม
6. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา
7. ด้านความรักและความสามัคคี
8. ด้านค่านิยม
9. ด้านจริยธรรม
10. ด้านมุ่งอนาคต
11. ด้านเอกลักษณ์แห่งตน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการจัดการเรียนการสอนและมีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 5 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร และสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน แต่การศึกษาครั้งนี้ใช้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นกรณีศึกษา ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 18,059 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่

กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 4,417 คน กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 4,109 คน และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 9,533 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 ได้จากจำนวนนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้งหมด จำนวน 18,059 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,141 คน ได้มาโดยการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ใช้รูปแบบ ซึ่งเป็นคณะกรรมการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยผู้ให้ข้อมูลคนแรกใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งมีประสบการณ์ในลักษณะที่พึงประสงค์และมีเวลาพอที่จะให้ข้อมูล เลือกผู้ให้ข้อมูลคนต่อไปโดยใช้กลวิธีการบอกต่อ (Snowball technique)

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต ในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน จำนวน 2 คน กลุ่มอาจารย์ผู้สอน ที่มีส่วนร่วมส่งเสริมจิตสาธารณะของนิสิต จำนวน 2 คน ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนิสิตของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับจิตสาธารณะ จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้ประเมิน จำนวน 10 คน เป็นกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 3 คน กลุ่มอาจารย์ จำนวน 2 คน กลุ่มผู้บริหารระดับคณะที่มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการจิตสาธารณะ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์ในลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับจิตสาธารณะ จำนวน 2 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ความมีจิตสาธารณะของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 11 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านความรับผิดชอบทางสังคม ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความรักและความสามัคคี ด้านค่านิยม ด้านจริยธรรม ด้านมุ่งอนาคต และด้านเอกลักษณ์แห่งตน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. ได้รูปแบบสำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาความมีจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในอนาคตต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบ หมายถึง รูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อนำผลไปพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. ผู้บริหาร หมายถึง รองอธิการบดี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลเรื่องกิจการนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
3. อาจารย์ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่สนใจและต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
4. นิสิต หมายถึง ผู้ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
5. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หมายถึง มหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนและมีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีขึ้นไป สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
6. ความมีจิตสาธารณะ หมายถึง การที่มีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร การวิเคราะห์ วิพากษ์และ วิจารณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความรับผิดชอบทางสังคม ความสามารถในการแก้ปัญหา ความรักและความสามัคคี ค่านิยม จริยธรรม มุ่งอนาคต และเอกลักษณ์แห่งตน เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมของสังคม ซึ่งมี 11 ด้าน ดังนี้
 - 6.1 ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่นิสิตมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันรับรู้มองอนาคตและเข้าใจเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม ตลอดจนร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม
 - 6.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร หมายถึง การที่มีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน ระหว่างกลุ่มระหว่างเครือข่าย ในการประสานงาน ร่วมมือ เชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 6.3 ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ หมายถึง การที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และบ้านเมืองเพื่อให้มีกระบวนการ เชื่อมโยง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมตลอดจนหาแนวทางป้องกันและแก้ไข
 - 6.4 ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการทำงาน การคิด การเรียนรู้ การยอมรับการกระทำ การตัดสินใจของตนเอง และผู้อื่น ตลอดจนบทบาทและความสำเร็จที่เกิดขึ้น

6.5 ด้านความรับผิดชอบทางสังคม หมายถึง การที่รับรู้ว่าคุณค่าของตนเองในฐานะพลเมือง มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถแก้ปัญหาสังคมได้ ให้ความสำคัญและตื่นตัวที่จะร่วมกิจกรรมกับสังคม และมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ

6.6 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา หมายถึง การที่มีองค์ความรู้และสามารถผลักดัน ตลอดจนการสั่งสมความรู้ กระตือรือร้น หาแนวทางในการทำกิจกรรมแก้ปัญหา เพื่อแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างต่อเนื่องเพื่อสังคม

6.7 ด้านความรักและความสามัคคี หมายถึง การที่มีความรัก ความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การรับฟังความคิดเห็น รับรู้สิทธิของตนเองและผู้อื่น เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม

6.8 ด้านค่านิยม หมายถึง การที่มีความรู้สึก ความคิด ความภูมิใจ ของนิสิต ที่แสดงออกต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน การเชื่อฟังคำสอนของอาจารย์ การแสดงความช่วยเหลืองานของสถาบัน การทำกิจกรรมร่วมกันในสถาบัน ความเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล การแบ่งปันสิ่งของของตนเองได้ยึดถือปฏิบัติตามวิถีชีวิตของการเป็นนิสิต

6.9 ด้านจริยธรรม หมายถึง การที่ใช้เหตุผลในการเลือกหรือไม่เลือกที่จะปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในทางดีและไม่ดีในการเป็นนิสิตของสถาบัน

6.10 ด้านมุ่งอนาคต หมายถึง การที่มีความสามารถในการคาดการณ์ไกลจาก การกระทำ และเล็งเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนในการปฏิบัติเพื่อรับผลดี และป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

6.11 ด้านเอกลักษณ์แห่งตน หมายถึง การที่มีความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองในด้านความสามารถของคนที่เกี่ยวข้องกับแก้ปัญหา การเรียนรู้ การคิดและใช้เหตุผล การคบเพื่อน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การมองโลกในแง่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์และการปรับตัวทางอารมณ์ ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

7. การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) หมายถึง การใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกันหาคำตอบให้กับปัญหาการวิจัย อาจเป็นการผสมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการวิจัย หรือในระหว่างขั้นตอนการวิจัยที่ศึกษาหาคำตอบในปัญหาเดียวกันและผสมผสานต่อเนื่องกัน โดยมีวิธีการวิจัยแบบหนึ่งดำเนินการศึกษาคำตอบก่อนแล้ว จึงใช้อีกวิธีการหนึ่งศึกษาหาคำตอบในปัญหาเดียวกัน

8. การพัฒนารูปแบบ หมายถึง กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ต้องการ หรือที่พึงประสงค์ของนิสิต มี 4 ระยะ ดังนี้ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความมีจิตสาธารณะของนิสิต

ระยะที่ 2 การศึกษารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต

9. ผู้ประเมิน หมายถึง กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 3 คน กลุ่มอาจารย์ จำนวน 2 คน กลุ่มผู้บริหารระดับคณะที่มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการจิตสาธารณะ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์ในลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับจิตสาธารณะ จำนวน 2 คน

10. ผู้ใช้รูปแบบ หมายถึง คณะกรรมการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

11. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต คือ เป็นนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาของนิสิต ในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน 2 คน กลุ่มอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่สนใจและต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2 คน ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนิสิตของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์ในลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับจิตสาธารณะ จำนวน 2 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า รูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อนำผลไปพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งได้สังเคราะห์จากแนวคิดจากงานวิจัย ดังนี้

เหตุ้ย อาจปฐ (2544, หน้า 46) ได้ศึกษาองค์ประกอบของการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 1-4 ในสถาบันการศึกษาพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของการมีจิตสาธารณะออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน บุคคลเกิดการรับรู้ว่าสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ว่าอยู่ในภาวะไม่ปกติ ซึ่งมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว ประเทศชาติ เป็นภาวะที่จำเป็นต้องแก้ไขปัญหให้อยู่ภาวะปกติสุข

2. ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจรณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ได้แก่ การคิดค้นหาสาเหตุของสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่อยู่ในภาวะไม่ปกติ รวมถึงผลกระทบของปัญหา

ในด้านต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร และร่วมกับการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น ถึงสภาพปัญหา แนวทางป้องกันและการแก้ไข

3. ด้านความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี ได้แก่ การรวมกลุ่มของบุคคล สังคม มีความหลากหลายจึงจำเป็นต้องสร้างขึ้นบนฐานแห่งความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทร และสามัคคี

4. ด้านการรับรู้ และความสามารถในการผลักดัน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง มั่นใจในความสามารถของตนในการที่จะช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กระจือร้อร้น ต้องการหาวิธีแนวทางและทรัพยากรในการแก้ไขปัญหา

5. ด้านการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาสังคม ได้แก่ การลงมือปฏิบัติ หรือร่วมมือ ในการแก้ไขปัญหา สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยการริเริ่มของตนเอง หรือเข้าร่วมในกลุ่มต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสังคม โดยการให้ทุนทรัพย์ ที่กระทำแล้วมีผลทำให้เกิด การผลักดันและการเคลื่อนไหวในการพัฒนาสังคมตามความรู้ ความสามารถ

6. ด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ การประสานเพื่อดำเนินการ ตามแนวทางในการช่วยเหลือสังคม โดยการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม ช่วยเหลือสังคม และร่วมมือ กับองค์กรของรัฐบาลและเอกชน ในการกระทำเพื่อช่วยเหลือสังคม

ธนิดา ทองมีเหลือ (2550, หน้า 92) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลจิตสาธารณะ ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ปัจจัยทางจิต ได้แก่ เอกลักษณะแห่งตน ลักษณะ มุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้ เหตุผล และสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะ การอบรมเลี้ยงดู แบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตสาธารณะ แต่การอบรมเลี้ยงดู แบบควบคุม ไม่พบว่า มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะ ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกัน ทำงานจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธ์ภาพ ระหว่างเพื่อน และเอกลักษณะแห่งตน ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำงานจิตสาธารณะ ของนิสิตเพศชาย ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต และสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน และตัวแปรทางจิตสังคม ที่สามารถร่วมกันทำงานจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิง ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต เอกลักษณะ แห่งตน และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

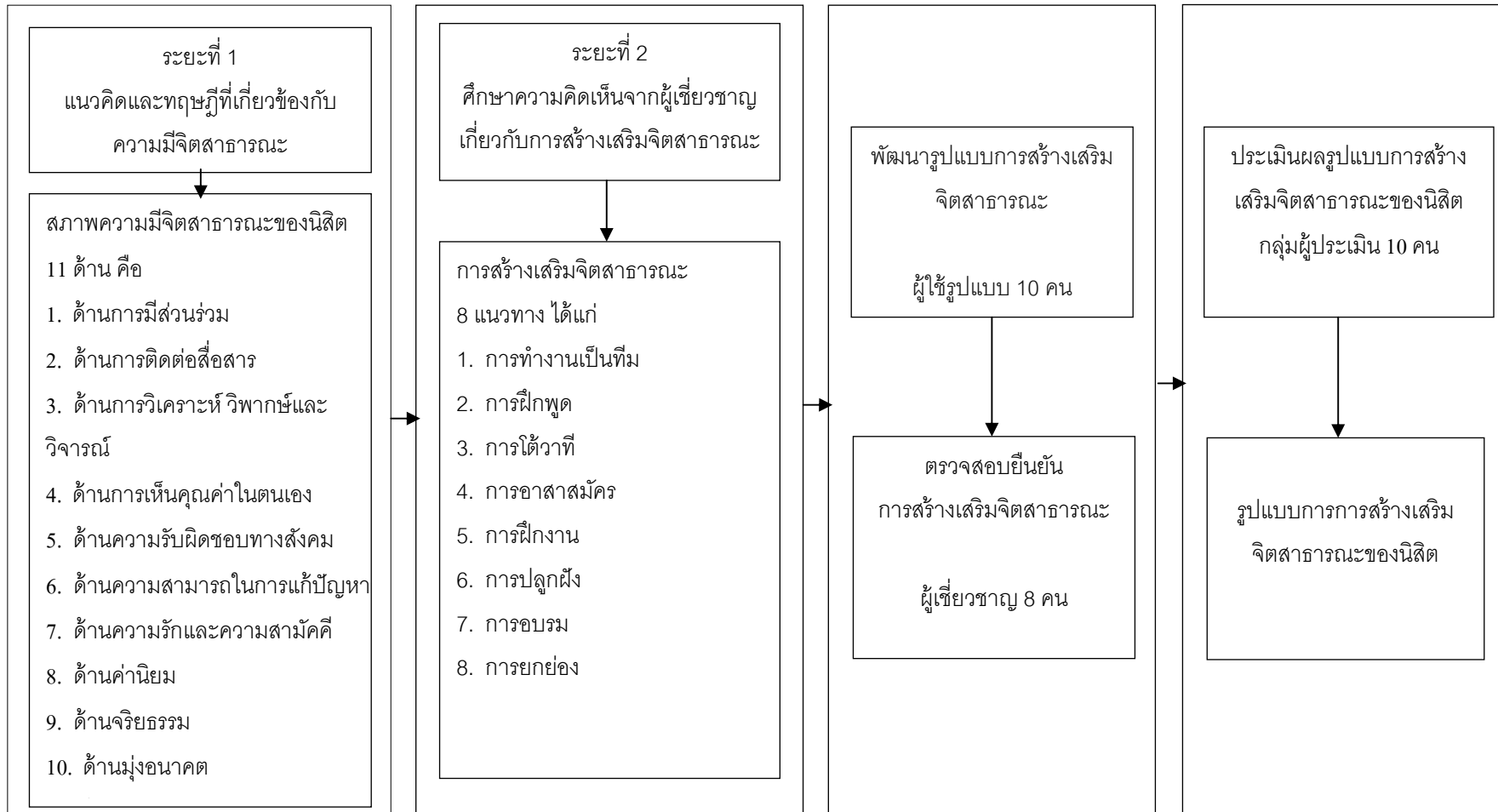
วิทย์พัฒน์ สีสหา (2551, หน้า 72) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิต ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า 1) จิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี สัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง อัตมโนทัศน์ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว การขัดเกลาทาง

สังคม และเหตุผลเชิงจริยธรรม 2) ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม อัตมโนทัศน์ และค่านิยมบุคคลทางครอบครัว

เรียม นมรักษ์ (2552, หน้า 104) ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของจิตสาธารณะ ของนักศึกษาในองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า องค์ประกอบของจิตสาธารณะ ทั้งสิ้นมี 9 องค์ประกอบ ซึ่งจัดลำดับจิตสาธารณะที่นักศึกษาในองค์กรนักศึกษา ให้ความสำคัญ มากที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ยกย่อง และให้เกียรติผู้อื่น มีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยง ขยายความร่วมมือมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้

ผู้วิจัยได้กำหนดตามแนวคิดของ หฤทัย อาจปรุ (2544, หน้า 46) ธนิตา ทองมีเหลือ (2550, หน้า 92) วิทย์พัฒนท สีหา (2551, หน้า 72) และ เรียม นมรักษ์ (2552, หน้า 104)

โดยแบ่งเป็น 11 ด้าน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อ ดังนี้

1. บริบทและบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. จิตสาธารณะ
 - 2.1 ความหมายของจิตสาธารณะ
 - 2.2 ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ
 - 2.3 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ
 - 2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
 - 2.5 การสร้างเสริมจิตสาธารณะ
3. การวิจัยเชิงผสมผสาน
 - 3.1 ความหมายของการวิจัยเชิงผสมผสาน
 - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงผสมผสาน
 - 3.3 องค์ประกอบเกี่ยวกับการวิจัยเชิงผสมผสาน
4. การพัฒนารูปแบบ
 - 4.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 4.2 ประเภทของรูปแบบ
 - 4.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

บริบทและบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

1. บริบทของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือ มหาวิทยาลัยรัฐ คือ สถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับอุดหนุนงบประมาณส่วนใหญ่จากรัฐ โดยผ่านรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ที่มีการจัดการเรียนการสอน และการสอบคัดเลือกเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีทั้งหมด 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร และสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน

จากสรุปสาระสำคัญของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551-2565 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550) ความเปลี่ยนแปลงด้านประชากร จำนวนเด็กและเยาวชนลดลง อัตราการป็นผลประชากรที่จะหมดไปและผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น อุดมศึกษาต้องลดขยายตัวอย่างไม่มีจุดสิ้นสุด โดยเน้นคุณภาพ เพิ่มบทบาทด้านการเพิ่มผลิตภาพ เศรษฐกิจวิจัยทำงาน เน้นการศึกษาต่อเนื่องเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงงานและอาชีพ การเกิดอาชีพใหม่และต้องส่งเสริมผู้สูงอายุให้ยังมีผลิตภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ พลังงานและสิ่งแวดล้อม การพึ่งพิงการนำเข้าพลังงานที่สูง ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สร้างปัญหาภาวะต่อสิ่งแวดล้อม อุดมศึกษาต้องสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงาน สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในการศึกษาทุกระดับและในหมู่ประชาชน ผลิตบัณฑิตและความรู้ลึก ด้านการอนุรักษ์และการจัดการพลังงาน พลังงานหมุนเวียน ทำงานร่วมกับภาคการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานจนถึงการสร้างคนและองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งด้าน ดิน น้ำ ป่าไม้ และระบบนิเวศ การมีงานทำและตลาดแรงงานในอนาคต ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงาน ได้แก่ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและโลกสารสนเทศ

สถาบันอุดมศึกษาต้องทำงานกับภาคผลิตจริง ทั้งทางอุตสาหกรรมรายสาขาและกลุ่มอุตสาหกรรมเชิงพื้นที่ ต้องช่วยเตรียมความรู้และสร้างทักษะ ให้แก่แรงงานเพื่อเข้าสู่ภาคการผลิต ต้องเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดมาตรฐานการศึกษา และ “ศตวรรษแห่งเอเชีย” ที่จีนและอินเดียเป็นผู้เล่นที่สำคัญ และต้องตระหนักว่า ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีนำมาซึ่ง “ผลิตภาพ” และ “นวัตกรรม” รวมถึงโลกยุคสารสนเทศ ที่การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้กระทำได้ง่าย

การกระจายอำนาจการปกครอง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยมีแนวทางการกระจายอำนาจ ประกอบด้วย การถ่ายโอนภารกิจ การกระจายอำนาจการเงิน การถ่ายโอนบุคลากร ฯลฯ อุดมศึกษาควรทำงานร่วมกับท้องถิ่น เพื่อเสริมภารกิจหลักด้านการบริการสังคมให้โดดเด่น และควรรวมตัวทำงานเป็นเครือข่ายพื้นที่ และเครือข่ายเชิงประเด็น เพราะ โจทย์ท้องถิ่นเป็น โจทย์บูรณาการ ต้องการความรู้หลายระดับและหลากหลาย การจัดการความขัดแย้งและความรุนแรง ความรุนแรงในสามจังหวัดภาคใต้ อุดมศึกษาต้องเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและอาชีพในปัจจุบัน ควบคู่กับการสร้างความเข้าใจและ โอกาสด้านการศึกษาอย่างถาวรต่อไปในอนาคตด้วย เยาวชนไทย และนักศึกษาไทย

บัณฑิตในอนาคต มีการเปลี่ยนแปลงในมิติการใช้ชีวิต การเรียนรู้ ครอบครัวยุคใหม่ ภาวะเสี่ยงต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงแนวโน้มของสังคมหลังยุคอุตสาหกรรมและความทันสมัย อุดมศึกษา พึงจัดให้มีการศึกษาในระบบศิลปศาสตร์ (Liberal arts education) ในยุคหลังอุตสาหกรรม ทั้งนี้ หมายรวมถึงสาระแห่งศาสตร์และกระบวนการแห่งศาสตร์ เรียนรู้บนฐาน การทำงาน ในภาคการผลิตและภาคสังคม และเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้นำให้วิเคราะห์ได้ และปฏิบัติได้บนฐานทรัพยากรภูมิสังคม สร้างความรู้ใหม่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมทั้งระดับโลก ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชน พื้นที่ องค์กรและภาคการผลิต

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า จากเหตุผลที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ให้ทั้งระดับโลก ครอบครัวยุคใหม่ พื้นที่ องค์กรและภาคการผลิต ช่างเป็นที่คาดหวังของสังคมเสียจริง ฉะนั้นมหาวิทยาลัยจะต้อง เป็นพลังสำคัญที่ขับเคลื่อน ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นรูปธรรมบนฐานทรัพยากร ภูมิสังคม มหาวิทยาลัยต้องรับบทบาทหนัก ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการอย่างดีเยี่ยม ทุกสถานการณ์ เพื่อให้เยาวชนไทย นักศึกษาไทยและบัณฑิตในอนาคต มีการเปลี่ยนแปลงใน มิติการใช้ชีวิต การเรียนรู้ ครอบครัวยุคใหม่ มีคุณภาพชีวิต จึงถือว่าเป็นมหาวิทยาลัยมีความรับผิดชอบต่อ สังคมในการส่งเสริมจิตสาธารณะให้กับนิสิตเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาสำหรับบทบาทของเครือข่ายอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนา กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2565) นั้น เครือข่ายอุดมศึกษาต้อง สนับสนุนการทำงานที่ใช้องค์ความรู้และทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ และผลิตผลที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน และประเด็นที่เครือข่ายเสนอ ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดำเนินการในลักษณะเครือข่าย ใน 7 ด้าน ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วยการเชื่อมโยงอุดมศึกษากับภาคการผลิต การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระบบอุดมศึกษา การปรับโครงสร้างพื้นฐานการโอนรู้ด้านการสอน การวิจัย และบริการวิชาการ รวมถึงการเชื่อมโยงกับภาคการผลิต การสร้างฐานความรู้ใน มหาวิทยาลัยและชุมชนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจำแนกประเภทสถาบันอุดมศึกษา การพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพ การพัฒนาระบบข้อมูลอุดมศึกษา และการพัฒนามหาวิทยาลัย ในเขตพัฒนาพิเศษ

นอกจากนี้ การขับเคลื่อนแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 ไปสู่การปฏิบัตินั้น มีปัจจัยที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง 4 ด้าน คือ ความชัดเจนของแผนปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลา การสนับสนุนจากรัฐบาล/ หน่วยงานของรัฐ การมีส่วนร่วมของภาคการพัฒนา และความพร้อม ของระบบบริหารจัดการ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผน ฯ ไปสู่ การปฏิบัติทั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

และสำนักงบประมาณต่างก็เห็นด้วยกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวๆ เนื่องจากสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศที่มุ่งสู่ “สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน” และ “สังคมฐานความรู้ เพื่อวางรากฐานการพัฒนา” โดยมีเป้าหมายรวม คือ “สังคมแห่งการเรียนรู้” โดยมีข้อเสนอแนะว่า อุดมศึกษาจะต้องผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของภาคการผลิต/ บริการ (การเจริญเติบโตแต่ละภาคการผลิต) และภาคสังคม (ตามความจำเป็นและโครงสร้างประชากร)

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า ภายใต้นโยบายต่าง ๆ ในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า จิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นมีอยู่ทั้งในระดับบุคคล ระดับองค์กร ซึ่งในขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงของการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการอพยพย้ายถิ่นของคนในพื้นที่ต่าง ๆ จนคนในสังคมต้องปรับตัวไปตามกระแสเพื่อให้ทันต่อยุคสมัย ทำให้ผู้คนต้องแข่งขันกันทำมาหากิน การที่ต้องพัฒนาตัวเองและแข่งขันกันสูงทุกด้าน ทำให้คนในสังคมไม่มีเวลาที่จะสนใจสิ่งรอบข้าง จึงลืมไปว่าเรายังมีสังคมที่เราอยู่ จิตสำนึกต่อสังคมมีมากน้อยเพียงใด หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสังคมในด้านต่าง ๆ จะมาช่วยบริหารจัดการดูแลสังคม จนลืมนึกถึงจิตสำนึกที่มีต่อสังคม

ขณะที่สังคมอาเซียนจะก้าวมาสู่ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558 หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เตรียมตัวกันแล้วหรือยัง เพื่อให้เกิดความพร้อมในการปรับตัวในด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมและส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อคนไทยจะสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ ความคิดที่กว้างและหลากหลาย เพื่อจะรองรับคนในชาติต่าง ๆ ที่จะหมุนเวียนติดต่อจากอาเซียนทุกประเทศ ฉะนั้น ทำอย่างไรจึงจะให้คนไทยอยู่อย่างมีคุณค่าสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข อย่างน้อยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมต้องเข้ามาเกี่ยวข้องดูแลในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สังคมอยู่ได้ ปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจะได้หมดไปหรือลดน้อยลง

ในสังคมปัจจุบันนิสิตนักศึกษาไทย มีมติดการใช้ชีวิต 23% ทำงานรายได้พิเศษ 62% เล่นกีฬา/ ออกกำลังกายเป็นประจำ เฉลี่ยวันละ 75 นาที 47% อยู่บ้าน/ หอเพื่อนเป็นประจำ เฉลี่ยวันละ 113 นาที 49% กินเหล้า 23% สูบบุหรี่ 31% เที่ยวกลางคืนวันเสาร์-อาทิตย์ 17% เล่นพนันบอล 27% เล่นหวยบนดิน 30% ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว 20% อยากทำศัลยกรรมปรับปรุงภาพลักษณ์ มีติปัญหา/ ภาวะเสี่ยง 18% เคยพบเห็นการเสพติดในสถานศึกษาในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา 6% เคยถูกลักขโมย/ ไซเบอร์ภัย 9% เคยถูกทำร้ายร่างกายในสถานศึกษาในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา 2% ออกกลางคืน 3% ย้ายสถานศึกษา เยาวชนต่ำกว่า 25 ปีก่อคดีอาชญากรรม 32,000 คดีต่อปี วัยรุ่นต่ำกว่า 19 ปี มาทำคลอดปีละ 70,000 คน เยาวชนต่ำกว่า 25 ปี เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ

มอเตอร์ไซค์ ปีละ 7,000 คน เยาวชน 19-25 ปี พยายามฆ่าตัวตายปีละ 4,000 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550)

จากปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากมาย จะเห็นได้ว่า ชีวิตนักศึกษาไทย ที่มีมติใช้ชีวิตทำงานรายได้พิเศษ เล่นกีฬา/ ออกกำลังกาย อยู่บ้าน/ หอเพื่อนเป็นประจำ กินเหล้า สูบบุหรี่ เที่ยวกลางคืนวันเสาร์-อาทิตย์ เล่นพนันบอล เล่นหวยบนดิน ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว อยากทำศัลยกรรมปรับปรุงภาพลักษณ์ ชีวิตนักศึกษาไทย มีติปัญหา/ ภาวะเสี่ยง เคยพบเห็นการเสพติดในสถานศึกษา เคยถูกขู่กรรโชกทรัพย์ เคยถูกทำร้ายร่างกายในสถานศึกษาในเวลากลางคืน ย้ายสถานศึกษา เยาวชนก่อคดีอาชญากรรม วัยรุ่นฆ่าตัวตลอด เยาวชนเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ มอเตอร์ไซค์ เยาวชนพยายามฆ่าตัวตาย เป็นความรับผิดชอบของใคร เป็นโจทย์ของมหาวิทยาลัย ที่ตั้งขึ้นเพื่อจะแก้ปัญหาอย่างไรเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ จะเตรียมหลักสูตรอย่างไร มีเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างไร หรือมีการบริหารจัดการ มอบหมายให้ฝ่ายใดดูแล อย่างเข้มแข็งที่จะป้องกันไม่ให้เกิด หรือที่จะทำให้ปัญหาลดลง อรพินทร์ ชูชม (2552) ได้วิจัยเรื่อง วิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย ผลการวิจัย พบว่า อิทธิพลพ่อแม่ส่งผลจิตสำนึกทางปัญญาของเยาวชนมากที่สุด สรุปได้ว่า บิดามารดาเป็นบุคคลสำคัญในการถ่ายทอดทางสังคมให้กับเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกทางสังคม

สรุปได้ว่า การศึกษาเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาประเทศและมุ่งให้เกิดเอกภาพ ด้านนโยบายแต่หลากหลายในการปฏิบัติ การจัดการศึกษาควรมุ่งเน้นที่การสร้างจิตสำนึกภายในของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา คือ การพัฒนาจิตใจที่เป็นรากฐานของความเป็นมนุษย์ ไม่ควรเน้นเพื่อความสำเร็จในวิชาชีพอย่างเดียวโดยปราศจากพื้นฐานทางจริยธรรม เพราะอาจเป็นการส่งเสริมให้บุคคลออกไปประกอบวิชาชีพด้วยจิตสำนึกผิดพลาด แล้วไปสร้างระบบการทำงานที่ผิดเอาเปรียบผู้อื่น กอบโกยผลประโยชน์ส่วนตัว ความมัวเมาเวียนที่ก่อให้เกิดหัตถ์ประหาร ในทุกวงการ ทำให้เกิดขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ฉะนั้น ควรอย่างยิ่งที่จะสร้างจิตสำนึกให้เป็นระบบถูกต้องเพื่อการดำรงอยู่ของสังคมให้ทำหน้าที่เป็นมนุษย์ที่มีคุณค่าและสำคัญเท่าเทียมกันตั้งแต่สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ก่อให้เกิดจิตสำนึกต่อสังคมหรือจิตสาธารณะต่อส่วนรวม โดยมีเป้าหมาย 2 ประการ คือ

1. สร้างงานบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน
2. มีระบบการบริหารจัดการ โครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่มีประสิทธิภาพจากเป้า ทำให้การบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมของมหาวิทยาลัย มีการปรับระบบการบริหารจัดการใหม่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม โครงการเน้น

สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนปรับวิธีการจัดทำโครงการใหม่ แต่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยกับชุมชนและสังคม เป็นการเลือกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน ภายใต้ความต้องการของชุมชนและสังคม มหาวิทยาลัยเป็นผู้นำองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ไปถ่ายทอดและแก้ปัญหาให้กับชุมชน จัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยและนิสิต และเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน จะต้องบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 ด้านด้วย และในการทำงานก็ต้องบูรณาการร่วมกันระหว่างบุคลากรสาขาวิชาการสายสนับสนุน นิสิตของมหาวิทยาลัย และบุคลากรของชุมชน งานบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 เป็นต้น

จากแผนปฏิบัติการ (Action plan) ตามแผนยุทธศาสตร์ 15 ปีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พ.ศ. 2553-2567) มหาวิทยาลัยได้กำหนดเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่คือ “การบริการวิชาการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืน” นโยบายดังกล่าว เป็นการขยายงานของมหาวิทยาลัยสู่สังคมภายนอกที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สอดคล้องกับแผนการศึกษาของชาติ นโยบายของรัฐบาล ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ฝ่ายบริการวิชาการสังคมยังต้องประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการทำงานรับใช้สังคม เช่น สสส. สกส. เพื่อจัดทำหลักสูตรปริญญาตรีผู้ประกอบการเพื่อสังคม จัดทำโครงการธุรกิจเพื่อสังคม เช่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้ว โครงการข้าวเกษตรอินทรีย์ และโครงการน้ำแร่ภูเขา การจัดทำ Social innovation โดยความร่วมมือกับสถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดทำการแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมัน และการทำถ่านจากกากไขมัน การจัดทำดัชนีความสุขมวลรวมร่วมกับมูลนิธิหัวใจอาสาและมูลนิธิคนไทยมอไนเตอร์ร่วมกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง จัดอบรมบุคลากรเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และประสานงานกันกับจังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว เพื่อปฏิบัติการกิจให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของทั้งสองจังหวัดและของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถรับใช้สังคมและทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนสืบไป (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) เป็นต้นมา ระบบการค้าที่ใช้ทุนเข้าหั่นกัน และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่สมดุล รวมถึงระบบสังคมที่เสื่อมถอยลงเกิดขึ้น ในประเทศอังกฤษและกลุ่มสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย จีน ฮองกง และญี่ปุ่น ทั้งในระดับสถาบันการศึกษาและกลุ่มธุรกิจเอกชน องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร รวมถึงภาครัฐบาลในประเทศนั้น ๆ และหนึ่งในกระบวนการค้นหาคำตอบที่สำคัญคือการศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแห่งประเทศไทย คำว่า Self efficiency หรือ การพึ่งพาตนเอง

ตามแนวทางพระราชดำรินั้นจึงได้เข้ามาเป็นหลักสำคัญในการสร้าง เศรษฐกิจที่โตอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการนำกลไกทางสังคมเข้ามาเป็นส่วน สำคัญในการผลักดันรูปแบบระบบเศรษฐกิจ แห่งอนาคตซึ่งมีชื่ออย่างเป็นทางการว่า Social enterprise

Social enterprise หมายถึงธุรกิจที่เป็นได้ทั้งประเภทที่หากำไรและไม่หากำไร ยึดถือ การตอบแทนประโยชน์สู่สังคมเป็นแนวทางการขับเคลื่อนธุรกิจ ธุรกิจในรูปแบบ Social enterprise หรือ SE นั้นจะเน้นด้านการกระจายรายได้สู่หน่วยผลิตในกลุ่มสังคม คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อ สังคม (Social responsibility) ความเป็นธรรม การเอื้อเพื่อแบ่งปัน (Sharing) และการกระจายข้อมูล ข่าวสาร ความรู้และวิทยาการในมวลหมู่สมาชิก และเป็นธุรกิจที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Innovation) เข้ามาเป็นส่วนประกอบในการลดต้นทุนการผลิตและใช้ทรัพยากรการผลิตต่าง ๆ ให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ธุรกิจในรูปแบบของ Social enterprise จะมองที่คุณค่าในตัวมนุษย์ แต่ละคนมากกว่าฐานะรายได้ ศักยภาพในการผลิตของมนุษย์แต่ละคนจะถูกนำออกมาใช้งาน ในฐานะ ผู้เป็นเจ้าของ หน่วยผลิตของสังคม Social entrepreneur เพื่อสื่อความหมายของลักษณะ ธุรกิจของ Social enterprise ไม่ได้เป็นแนวคิดที่เพิ่งใหม่ในประเทศไทย หากแต่เป็นการเอาแนวคิด ระบบเศรษฐกิจในรูปแบบสหกรณ์ตาม โครงการพระราชดำริมาประยุกต์ให้เข้ากับการบริหารธุรกิจ เอกชนทั้งในส่วนที่หากำไรและไม่หากำไร ยึดแนวทางด้านการพัฒนาสังคมซึ่งอยู่บนพื้นฐาน ของจริยธรรมเป็นหลักในการ ดำเนินธุรกิจ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2557)

คณะสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เปิดให้ มีการเรียนการสอนทางการบริหารธุรกิจ เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการสร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจเพื่อสังคม ให้กับนักเรียน นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป เพื่อเป็นกำลัง ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไปในอนาคตตามปณิธานของของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อรับใช้สังคม จึงพัฒนาให้มีหลักสูตร ทดลอง “ผู้ประกอบการทางสังคม (Social entrepreneurship)” เพื่อสรรค์สร้างการเรียนการสอน ทางด้านธุรกิจทางสังคมให้สามารถเกิดเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนถาวรในประเทศไทยสืบไป มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อปลูกฝังความรู้ และความเข้าใจ แนวความคิดตามหลักการของธุรกิจเพื่อสังคม ให้แก่ นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการทางสังคม
2. เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนนิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ได้เรียนรู้การทำธุรกิจ เพื่อสังคมทั้งในภาคทฤษฎีและการปฏิบัติได้อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการประสบความสำเร็จทั้งใน รูปแบบทางการเงินและมูลค่าทางสังคม (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2557)

จากประกาศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550, หน้า 8-14) เพื่อให้การบริหารงานขององค์การนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ หมวดที่ 6 องค์การนิสิต ส่วนที่ 1 องค์ประกอบ คุณสมบัติและหน้าที่ คณะกรรมการองค์การนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2554 สั่ง ณ วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2554 มีจำนวน 52 คน นายองค์การนิสิต มีฐานะเป็นตัวแทนนิสิตของมหาวิทยาลัย ตามข้อ 32 (1) และ ประธานสโมสร นิสิตมาจากทุกคณะ ตามข้อ 27 (2) ส่วนผู้แทนชมรม 4 ฝ่าย คือ (9) ผู้แทนฝ่ายส่งเสริมวิชาการ (10) ผู้แทนฝ่ายส่งเสริมบุคลิกภาพ และกีฬา (11) ผู้แทนฝ่ายบำเพ็ญสาธารณประโยชน์และกิจกรรมเพื่อสังคม (12) ผู้แทนส่งเสริมจริยธรรมและศิลปวัฒนธรรม

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า คณะกรรมการนิสิตมาจากทุกคณะสามารถเป็นตัวแทนของนิสิตทั้งมหาวิทยาลัยได้ และมีหน้าที่ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ด้านต่าง ๆ เพื่อส่วนรวม ถือว่า คณะกรรมการนิสิตมาจากทุกคณะมีจิตสาธารณะที่จะบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม

จิตสาธารณะ

ความหมายของจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะ (Public mind) มีผู้ให้ความหมายที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ จิตสำนึกต่อสังคม การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Public consciousness หรือ Public mind การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า จิตสาธารณะ Public consciousness ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (2542, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วม ในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของชาติ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2547, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของจิตสำนึกสาธารณะว่า หมายถึง การมีความรับผิดชอบ ยึดมั่นสาธารณะประโยชน์ เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม อุทิศตน เข้าร่วมกิจกรรม หมั่นประกอบคุณงามความดี บำเพ็ญประโยชน์ และช่วยเหลือเกื้อกูลสังคม

จรรยา สุวรรณทัต (2535, หน้า 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำนึก หมายถึง การรับรู้ หรือความสำนึกของบุคคล จนเห็นขั้นต้นในการรับนวัตกรรมและกระบวนการเกิดทัศนคติ ส่วน วิทยากร เชียงกุล (2521, หน้า 258) กล่าวว่า การที่บุคคลในสังคมมองเห็นคุณค่ากับสิ่งที่เป็นเรื่องของส่วนรวมทางบวก จะช่วยให้สังคมสงบสุข

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, หน้า 18) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความปรารถนาที่จะช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคมอย่างจริงจังและมองโลกในแง่ดี ส่วน ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2541, หน้า 55) กล่าวว่า การมีจิตสาธารณะ หมายถึง การมีจิตใจที่คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งมีผลกระทบร่วมกันในชุมชน

ศิริ แคนสา (2551, หน้า 29) ได้ให้ความหมายว่า จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง สำนึกในประโยชน์ สำนึกในผลกระทบที่มีต่อชุมชนและสังคม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจเชิงจิตสาธารณะ เป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ด้านความคิดเชิงจิตสำนึก เป็นกระบวนการคิดที่บุคคลใช้เป็นหลักตัดสินใจเกี่ยวกับจริยธรรมตาม ทฤษฎีของโคลเบอร์ก และด้านการปฏิบัติตนของบุคคลเชิงจิตสำนึกเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการหลีกเลี่ยง

เรียม นมรักษ์ (2552, หน้า 103-105) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม จากกระบวนการรับรู้ทำให้เกิด การวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ มีความรัก ความเอื้ออาทรต่อบุคคลทั้งที่รู้จักและไม่รู้จัก คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนรวมควบคู่กับประโยชน์ส่วนตน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของส่วนรวมเกิดความปรารถนา ที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และพลังของการรวมกลุ่ม ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมนวมทั้งการปฏิบัติร่วมกันกับผู้อื่น โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ กันอย่างต่อเนื่อง

โกศล มีความดี (2547, หน้า 44) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึงการกระทำ ที่แสดงออกถึงความพิศชอบต่อสาธารณะสมบัติ ด้วยการเอาใจใส่ดูแลเป็นธุระ

สรุปได้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การมีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร การวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความรับผิดชอบทางสังคม ความสามารถในการแก้ปัญหา ความรักและความสามัคคี ค่านิยม จริยธรรม มุ่งอนาคต และเอกลักษณ์แห่งตน เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมของสังคม

ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดในมาตรฐานที่ 1 ว่า คุณลักษณะ ของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยคนไทยต้องเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตัวบ่งชี้ คือ กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ ความรู้และทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว ทักษะทางสังคม คุณธรรม จิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก และ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดจิตสาธารณะ เป็นคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน 1 ใน 8 ข้อ ที่สถานศึกษาต้องเน้น โดยสถานศึกษาต้องมีชั่วโมงให้เด็ก ทำกิจกรรมสาธารณะ รวม 165 ชั่วโมง

การพัฒนาจิตสาธารณะโดยความเหมาะสมด้านพัฒนาการทางจิตใจเด็ก เป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ได้มาก เพราะในวัยเด็กจะสามารถเห็นความแตกต่างสามารถคิดเปรียบเทียบ เชื่อมโยงได้ เด็กจะสนใจสิ่งแวดล้อมแทนการสนใจตัวเอง ซึ่งถ้าเด็กปลูกฝังจิตสาธารณะให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อเติบโตขึ้นจะทำให้เขาสามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและวัฒนธรรมต่างชาติ ซึ่งส่งผลให้สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นประชาชนที่ดี (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2538, หน้า 77)

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจกร (2543, หน้า 22) ได้กล่าวไว้ว่า คนในสังคมที่มีหน้าที่และบทบาทแตกต่างกัน ถ้าคนในสังคมขาดจิตสำนึกสาธารณะ นอกจากจะมีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัวและองค์กรแล้ว การขาดจิตสาธารณะมีผลกระทบต่อชุมชนระดับประเทศและระดับโลก

โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของสังคมไทย ทำให้เกิดการปรับตัว แข่งขัน มีค่านิยมทางวัตถุมากขึ้น เกิดการขาดคุณธรรมจริยธรรม มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวม การสร้างเสริมจิตสาธารณะให้แก่คนมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน เพื่อปลูกจิตวิญญาณ ที่มีความรัก ความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นต่อสังคม การมีคุณธรรมจริยธรรม การมีจิตสร้างสรรค์และมุ่งทำความดีต่อส่วนรวม (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, หน้า 1)

สุภรัตน์ ทองอ่อน (2550, หน้า 17) กล่าวไว้ว่า จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะที่จะส่งผลต่อสังคมทั้งในระดับในกลุ่มแคบ ๆ หรือจนถึงในระดับของสังคมโลก ซึ่งสังคมใดขาดจิตสำนึกสาธารณะแล้วจะทำให้ขาดพลังในการสร้างสรรค์ และจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม หากสังคมใดที่มีจิตสาธารณะแล้วก่อให้เกิดสังคมเข้มแข็ง และส่งผลให้ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และศีลธรรมในสังคมดีขึ้น

จะเห็นได้ว่า จิตสาธารณะ เป็นสิ่งสำคัญทั้งระดับบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน ประเทศชาติและระดับโลก และสมควรที่จะสร้างเสริมจิตสาธารณะบุคคลทุกเพศทุกวัย ทุกองค์กร สังคม และประเทศชาติอย่างยิ่ง

องค์ประกอบของจิตสาธารณะ

มีผู้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

ประเวศ วะสี (2541, หน้า 13) ได้เสนอเทคนิคการปลูกจิตสาธารณะด้วย 3 ข้อสำคัญ คือ ความรัก เป็นความรักขั้นสูง ได้แก่ ความรักที่เอาชนะความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ ความรักต่อประเทศ รักในวัฒนธรรม รักในค่านิยมความเป็นไทย ความรักในแผ่นดิน ซึ่งจะสร้างความผูกพันในสังคมและเป็นตัวปลูกจิตสาธารณะ ความรู้ การเสริมความรู้เป็นสำคัญในการสร้างความรัก

ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้ชาวซิ่งและตระหนักรู้เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันถึงส่วนรวม และความเป็นธรรมชาติ การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนต้องอยู่บนพื้นฐานของการเติบโตแบบ ธรรมชาติ

ไพบูลย์ วัฒนธรรมศิริ และสังคม สัจจกร (2543, หน้า 55) ได้เสนอกลยุทธ์การสร้างเสริม จิตสาธารณะ 5 ประการ ได้แก่ การใช้บทบาทของผู้นำ ผู้นำจะมีบทบาทสูงในการริเริ่ม สร้างสรรค์ หล่อหลอม เพื่อให้เกิดจิตสาธารณะ การใช้การสื่อสารแบบรวมศูนย์ เพื่อเผยแพร่ในสิ่งที่คนเห็นว่าดี หรือให้ผู้อื่นเผยแพร่ การกระบวนการศึกษาเรียนรู้ โดยการผลักดันให้จิตสาธารณะเข้าสู่ระบบ การศึกษา เช่น ในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษา นอกระบบ หรือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ การเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ตลอดจนการเรียนรู้ในองค์กร ชุมชนและสังคม การใช้บทบาท ของสื่อมวลชน ในการกระจายข่าวสารข้อมูลสู่บุคคล ซึ่งช่วยสร้าง จิตสาธารณะที่ถูกต้องเกิดขึ้นได้ และการใช้ตัวอย่างที่ดีในสังคม การเลือกผู้นำที่ดี ยกย่องคนดี การสร้างคนดี และผลักดันตัวอย่าง ของจิตสาธารณะที่ดี เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดจิตสาธารณะในสังคมได้

हत्य อางปรู (2544, หน้า 103) ได้ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะโดยใช้แนวคิดของ อนุชาติ พวงสำลี (2543) และ ยุทธนา วรณปิติกุล (2542) กล่าวไว้ว่า เป็นการมีส่วนร่วมของสมาชิกเพื่อทำ กิจกรรมด้านเศรษฐกิจด้วยความเต็มใจ แบ่งองค์ประกอบเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความตระหนักถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม รับผิดชอบต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่มีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว ประเทศชาติ เป็นภาวะที่จะต้องแก้ปัญหาให้อยู่ภาวะปกติ ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์ และ วิจัยปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับกระบวนการ หรือสาเหตุที่ทำให้ เกิดปัญหา สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมถึงผลกระทบ ความสัมพันธ์ของปัญหา ตลอดจน แนวทางป้องกันและแก้ไข ด้านความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี ความรู้สึกเกี่ยวกับการ ช่วยเหลือสังคม มีความรัก ความเมตตา ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ตลอดจนยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ด้านการรับรู้ความสามารถของตน ในการแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ภาครัฐหรือร้น ในการหาวิธี แนวทางและ ทรัพยากร ด้านการลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม ต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสังคมโดยริเริ่มที่ตนและเข้าร่วมในกลุ่ม กำหนดวัตถุประสงค์และปฏิบัติตาม ด้วยความเต็มใจในการแก้ไขปัญหา และด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม หรือกับหน่วยงานอื่น ตั้งวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีการประสานงาน จัดตั้งกลุ่มทำความเข้าใจ ยอมรับ การติดต่อสื่อสารเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ธนิดา ทองมีเหลือ (2550) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจิตสาธาณะว่า ประกอบด้วย เอกลักษณ์แห่งตน ลักษณะมุ่งอนาคต และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

ศุภรัตน์ ทองอ่อน (2550, หน้า 19) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจิตสาธาณะว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านความรู้ เป็นเรื่องของการรู้ของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่าเป็นอย่างไร องค์ประกอบด้านความรู้สึกเป็นลักษณะของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้รับรู้ และองค์ประกอบด้านแนวโน้มเชิงพฤติกรรม โดยมีแนวโน้มที่จะลงมือปฏิบัติ หรือร่วมมือในการแก้แก้ปัญหา โดยการริเริ่มของตนเองหรือเข้าร่วมในกลุ่มต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสังคม

วิทย์พัฒนท สีหา (2551, หน้า 7) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธาณะของนิสิต ไว้ 5 ประการ ได้แก่ อัตมโนทัศน์ หมายถึง การที่นิสิตมีความรู้สึกต่อตนเองด้านความสามารถของตน ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา การคิด การคบเพื่อน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การปรับตัวทางอารมณ์ การมองโลกในแง่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อตนเองในด้านความสามารถในการทำงาน การคิด การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การเรียนรู้ การยอมรับ การกระทำ บทบาทของตนเองและความสำเร็จที่เกิดขึ้น ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว หมายถึง ความรู้สึกของนิสิตที่แสดงออกและปฏิบัติต่อความมีระเบียบที่เป็นข้อปฏิบัติของครอบครัว การเชื่อฟังคำสอนของพ่อแม่และญาติพี่น้อง การช่วยเหลือครอบครัว การจัดกิจกรรมร่วมกัน ความเห็นอกเห็นใจ การแบ่งปัน ช่วยเหลือเกื้อกูล ที่ได้ยึดปฏิบัติตามวิถีของครอบครัว เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่นิสิตใช้เหตุผลในการเลือกหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี และการขัดเกลาทางสังคม หมายถึง การที่นิสิตแสดงความรู้สึกที่มีต่อกฎ ระเบียบ การพัฒนาตนเอง การจัดกิจกรรม การอบรมเลี้ยงดู การยึดถือแบบอย่าง การจัดระเบียบทางสังคม และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

นอกจากนี้ เรียม นมรัชต์ (2552, หน้า 8-9) ได้กล่าวถึงจิตสาธาณะ หมายถึง จิตลักษณะ และพฤติกรรมที่แสดงถึงความสำนึกต่อส่วนรวม ซึ่งครอบคลุม 7 ประการ ดังนี้ มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม หมายถึง ร่วมกันมองอนาคต รับรู้ เข้าใจเป้าหมายไปในทางเดียวกัน ลดความขัดแย้งเฉพาะหน้า และรับรู้สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง การมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง หมายถึง การรับรู้ การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ให้ความร่วมมือ การเข้าร่วมกลุ่ม กำหนดวัตถุประสงค์ ปฏิบัติตาม เพื่อช่วยเหลือสังคม มีองค์การความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ หมายถึง ความสามารถในการผลัดค้นเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เรียนรู้การปฏิบัติ หาแนวทางในการแก้ปัญหา การสร้างเงื่อนไข การกระตือรือร้น การวิเคราะห์สถานการณ์ร่วมกันในการพัฒนากิจกรรมเพื่อสังคม มีความรับผิดชอบต่อสาธาณะ

ในฐานะพลเมือง หมายถึง การรับรู้ การตื่นตัว สนใจ รับผิดชอบ ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของสังคมต่อไป มีการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงช่วยความร่วมมือ หมายถึง การเชื่อมโยง การประสานงาน การจัดตั้งกลุ่ม การร่วมมือ การมีระบบการจัดการในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจักษ์ สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง หมายถึง การแสดงความคิดเห็น การเชื่อมโยง การให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม หาทางป้องกันและแก้ไข และความรัก ความเอื้ออาทร ความสามัคคี หมายถึง การแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก การมีความรัก การให้ความร่วมมือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การรับฟัง ในการทำกิจกรรมของสังคม และการรับรู้สิทธิของตนเองและผู้อื่น

Bloom (1980 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, หน้า 77) ได้อธิบายไว้ว่า สำนึกเป็นผลลัพธ์ทางด้านจิตใจของมนุษย์จากกระบวนการเรียนรู้ของคน ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ คุณลักษณะด้านพุทธิพิสัย หมายถึง การรับรู้ (Cognition) หรือการมีประสบการณ์ตรงกับสิ่งต่าง ๆ สามารถนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่าและนำไปสู่การก่อรูปในลักษณะด้านจิตพิสัย คุณลักษณะด้านจิตพิสัย หมายถึง ความรู้สึกทางจิตใจ ได้แก่ ความสนใจ หรือใส่ใจโดยมีปฏิริยาตอบสนอง การเห็นคุณค่า และสร้างคุณลักษณะนิสัยไปสู่พฤติกรรม และคุณลักษณะด้านทักษะพิสัย หมายถึง พฤติกรรม หรือการแสดงออกที่สามารถสังเกตรูปแบบได้ชัดเจน

สรุปได้ว่า จิตสาธารณะในการศึกษาครั้งนี้ จิตลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงถึงความสำนึกต่อส่วนรวม ได้แก่ การมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร การวิเคราะห์ วิพากษ์และ วิจักษ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม ความสามารถในการแก้ปัญหา ความรักและความสามัคคี ค่านิยม จริยธรรม มุ่งอนาคต และเอกลักษณ์แห่งตน ซึ่งได้แบ่งองค์ประกอบที่แตกต่างกันตามระดับอายุของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ

ผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ จิตสาธารณะ	ชื่อเรื่อง	กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ													
			การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	การมีส่วนร่วม	องค์ความรู้และความสามารถการแสวงหา	ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ	การติดต่อสื่อสาร	การเจริญยวิพากษ์วิเคราะห์	ความกล้าแสดงออกและภาวะผู้นำ	เจตคติเชิงบวก	การกล้าแสดงออกของตนเอง	ค่าเป้าหมายทางสังคม	ผลประโยชน์เชิงผูกพัน	การขัดเกลาทางสังคม	อุดมการณ์	ข้อพึงปฏิบัติที่ควรปฏิบัติในสังคม
เรียม นมรัมย์ (2552)	การวิเคราะห์ องค์ประกอบของ จิตสาธารณะของ นักศึกษาในองค์กร นักศึกษามหาวิทยาลัย รามคำแหง	นิสิต ปริญญา ตรี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ จิตสาธารณะ	ชื่อเรื่อง	กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ													
			การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	การมีส่วนร่วม	องค์ความรู้และความสามารถแสวงหา	ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ	การติดต่อสื่อสาร	การวิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์	ความรัก ความเอาอาทรและความสามัคคี	เอกลักษณ์แห่งตน	การเห็นคุณค่าในตนเอง	ค่านิยมทางครอบครัว	เหตุผลเชิงจริยธรรม	การจัดเวลาทางสังคม	ลักษณะมุ่งอนาคต	สัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน
วิทย์พัฒนท สีหา (2551)	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิต สาธารณะของนิสิตระดับ ปริญญาตรีมหาวิทยาลัย มหาสารคาม	นิสิต ปริญญา ตรี								✓	✓	✓	✓	✓		
ธนิดา ทองมีเหลือ (2550)	ปัจจัยทางจิตสังคมที่ ส่งผลจิตสาธารณะของ นิสิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต ปริญญา ตรี									✓				✓	✓

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ จิตสาธารณะ	ชื่อเรื่อง	กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ															
			การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	การมีส่วนร่วม	องค์ความรู้และความสามารถแสวงหา	ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ	การติดต่อสื่อสาร	การวิเคราะห์ทวิภาคย์วิจารณ์	ความรัก ความเอื้ออาทรและความสามัคคี	เอกลักษณ์แห่งตน	การเห็นคุณค่าในตนเอง	ค่านิยมทางครอบครัว	เหตุผลเชิงจริยธรรม	การขัดเกลาทางสังคม	ลักษณะมุ่งอนาคต	สัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน	การตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม	การปฏิบัติในการแก้ปัญหา
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
หฤทัย อางปู้ (2544)	ศึกษาองค์ประกอบของ การมีจิตสำนึกสาธารณะ ของนักศึกษาพยาบาล ปี 1-4 ในสถาบัน การศึกษาพยาบาลในเขต กรุงเทพมหานคร	นักศึกษา พยาบาล				√		√	√								√	√

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยของจิตสาธาณะ ดังกล่าวมีการศึกษาจิตสาธาณะในองค์ประกอบที่แตกต่างกันไป ซึ่งมีองค์ประกอบของจิตสาธาณะที่ศึกษากับนิสิตระดับปริญญาตรี (หฤทัย อาจปรุ, 2544, หน้า 46; ธนิตา ทองมีเหลือ, 2550, หน้า 92; วิทยพัฒน์ สีหา, 2551, หน้า 72; เรียม นมรักษ์, 2552, หน้า 104-106) ดังนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งจิตสาธาณะเป็น 11 ด้าน ดังนี้ คือ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันรับรู้มองอนาคตและเข้าใจเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม ตลอดจนร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม
2. การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การมีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน ระหว่างกลุ่ม ระหว่างเครือข่าย ในการประสานงาน ร่วมมือ เชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และบ้านเมืองเพื่อให้มีกระบวนการ เชื่อมโยง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม ตลอดจนหาแนวทางป้องกันและแก้ไข
4. การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่นิสิตมีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการทำงาน การคิด การเรียนรู้ การยอมรับการกระทำ การตัดสินใจของตนเอง และผู้อื่น ตลอดจนบทบาทและความสำเร็จที่เกิดขึ้น
5. ความรับผิดชอบทางสังคม หมายถึง การรับรู้ที่ตนเองในฐานะพลเมือง มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถแก้ปัญหาสังคมได้ ให้ความสนใจและตื่นตัวที่จะร่วมกิจกรรมกับสังคม และมีความรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ
6. ความสามารถในการแก้ปัญหา หมายถึง การมีองค์ความรู้และสามารถผลักดัน ตลอดจนการสั่งสมความรู้ กระตือรือร้น หาแนวทางในการทำกิจกรรมแก้ปัญหา เพื่อแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างต่อเนื่อง
7. ความรักและความสามัคคี หมายถึง การแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น ความรัก ความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การรับฟังความคิดเห็น รับรู้สิทธิของตนเองและผู้อื่น เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม
8. ค่านิยม หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความภูมิใจ ของนิสิตที่แสดงออกต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน การเชื่อฟังคำสอนของอาจารย์ การแสดงความช่วยเหลืองานของสถาบัน การทำกิจกรรมร่วมกันในสถาบัน ความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเกื้อกูล การแบ่งปันสิ่งของของตนเอง ได้ยึดถือปฏิบัติตามวิถีชีวิตของการเป็นนิสิต

9. จริยธรรม หมายถึง การที่นิสัยใช้เหตุผลในการเลือกหรือไม่เลือกที่จะปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในทางดีและไม่ดีในการเป็นนิสัยของสถาบัน

10. มุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลจากการกระทำและเล็งเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนในการปฏิบัติเพื่อรับผลดีและป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

11. เอกลักษณะแห่งตน หมายถึง การที่นิสัยมีความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง ในด้านความสามารถของคนที่เกี่ยวข้องกับแก้ปัญหา การเรียนรู้ การคิดและใช้เหตุผล การคบเพื่อน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การมองโลกในแง่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์และการปรับตัวทางอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

คุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตสาธารณะมีผู้ให้แนวคิดไว้ ดังต่อไปนี้

อนุชาติ พวงสาธิต และวีรบุรณ วิจารณ์ วิสารทสกุล (2540, หน้า 42-44) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของจิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะสำคัญ และมีความหมายยิ่งของบุคคลในสังคม ที่ทำให้เกิดประชาสังคม เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นชุมชนแห่งสำนึก (Consciousness community) ซึ่งมีสมาชิกของชุมชนต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่มีความสัมพันธ์กันเหนียวแน่น มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยอาศัยการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ของคนในชุมชน ซึ่งร่วมกันเรียนรู้และทำความเข้าใจถึงสถานการณ์แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงคู่กับการปฏิบัติ ประชาชนสำนึกถึงพลังตนเอง ว่าสามารถร่วมกันแก้ไขเปลี่ยนแปลงสังคมได้โดยกระบวนการกลุ่ม ความรัก ความเอื้ออาทร ความสามัคคี ก่อให้เกิดกระบวนการกลุ่มของบุคคลบนฐานแห่งความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี เพื่อให้เกิดมีพลัง การเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติร่วมกัน การสร้างเงื่อนไขหรือกิจกรรมร่วมกันด้วยจิตสาธารณะเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการมีเครือข่ายและการติดต่อสื่อสาร เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางให้เกิดจิตสาธารณะ ในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างเครือข่าย

ยุทธนา วรณปิติกุล (2542, หน้า 181-183) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะบุคคลที่มีจิตสาธารณะไว้ 4 ประการ คือ การทุ่มเทและอุทิศตน เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้บริการแก่บุคคลอื่น และเพื่อพัฒนาสังคม เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้มีจิตสาธารณะต้องอดทน เคารพและยอมรับความแตกต่างที่หลากหลายของบุคคล ต้องใช้เหตุผล แลกเปลี่ยนเพื่อให้เกิดการยอมรับจากทุกฝ่าย ผลประโยชน์ส่วนรวม ผู้มีจิตสาธารณะต้องคำนึงถึงกิจการส่วนรวมเป็นหลักและส่งเสริมคุณธรรมมากขึ้น และการลงมือปฏิบัติ ผู้มีจิตสาธารณะต้องลงมือปฏิบัติเพื่อแก้สถานการณ์และสร้างค่านิยมที่ดีและถูกต้องเพื่อให้สังคมเข้มแข็ง

วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาจิตสำนึกสาธารณะในบริบทประชาสังคมไทยเป็นการวิจัยเชิงพัฒนาและสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในชุมชนเมือง และชุมชนชนบท ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของการมีจิตสาธารณะประกอบด้วย ความรัก ความเอื้ออาทร ความเชื่อใจ การเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และการมีปฏิสัมพันธ์กันโดยใช้ความสามารถ เครือข่ายและการมีส่วนร่วม

หฤทัย อาจปรุ (2544, หน้า 47-49) กล่าวว่า จิตสาธารณะเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการสร้างและกระทำอย่างสม่ำเสมอและสรุปไว้ 11 ประการ การสร้างองค์กร ผู้นำ สื่อ วัฒนธรรมใหม่ การสร้างประโยชน์ร่วมกัน การทำให้เกิดกลุ่ม ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีการเข้าร่วมกับกลุ่มมีกิจกรรมสาธารณะและมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีทุนประชาคม ได้แก่ ความรู้ ภูมิปัญญา ทรัพยากร การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา การสร้างเครือข่ายทุกเพศ ทุกวัย การปรับเปลี่ยนโครงสร้างโดยเริ่มจากตนเอง ให้มีระบบคิดที่ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น การสร้างกฎระเบียบร่วมกัน เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ ความรู้สึกรับผิดชอบ เป็นเจ้าของ ทำให้เกิดการสร้างจิตสำนึกร่วมกันรวมทั้งการมีสิทธิส่วนบุคคลและส่วนรวม การมีส่วนร่วม ในด้านต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแสดงออก การเสียดสี การทู่แท้ การสร้างเครือข่ายและการกระทำอย่างต่อเนื่อง ทุนทางวัฒนธรรม ได้แก่ ศาสนา ประเพณี ความเชื่อ จริยธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเอื้ออาทรต่อกัน และการมีผู้นำที่เป็นแบบอย่าง ผู้นำหรือบุคคลสาธารณะที่มีจิตสำนึกทางสังคม มีคุณธรรมและสามารถสร้างระบบ จิตสาธารณะเป็นคุณธรรมของพลเมือง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล สามารถอธิบายได้ตามทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ เนื่องจากทฤษฎีเหล่านี้ ได้กำหนดคุณลักษณะของบุคคลในด้านความเข้าใจตนเอง สิ่งแวดล้อมคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงอายุ ดวงเดือน พันธุมนาวิ (2538, หน้า 3) ได้กล่าวถึงสาเหตุทางจิตใจของคนดีและคนเก่งว่า คุณธรรม จริยธรรม ต้องประกอบด้วยสติปัญญา ประสบการณ์ทางสังคมและสุขภาพจิต เมื่อมีความพร้อมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม มุ่งอนาคต ควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติ คุณธรรมและค่านิยม

ไชยา ยิ้มวิไล (2550, หน้า 15) ให้ความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีจิตสำนึกสาธารณะนั้นจะมีความรับผิดชอบต่อสังคม เคารพกฎหมาย กฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมโดยรวม และหน่วยงานองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกสังกัดอยู่ โดยพยายามยึดมั่นต่อกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างเคร่งครัด พยายามหลีกเลี่ยงการละเมิดให้น้อยที่สุดด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมบุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะสูงนั้น แม้แต่การทิ้งเศษขยะหรือขับรดฝักบัวจราจรยังไม่กล้าที่จะกระทำเพราะรู้สึกอายแก่ใจ นอกเหนือจากนั้นเมื่อประสบพบเจออะไรที่ ผิดปกติ ผิดระเบียบ

ผิดกฎหมายก็จะแจ้งความทันที ส่วนบุคคลที่ไร้จิตสำนึกสาธารณะจะมีวิถีชีวิตดำรงชีพไปวัน ๆ มั่งง่าย สะเพราะเอาตัวรอด โดยไม่ได้คิดถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้อื่น

ณรงค์ อ้วนอง (2548, หน้า 13) ได้กล่าวไว้ว่าจิตสำนึกสาธารณะของบุคคลไว้เป็น 3 แบบ คือ จิตสำนึกแบบประเพณีนำ หมายถึง จิตสำนึกที่ยึดถือเอาขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นเครือญาติ ความอาวุโสเป็นเครื่องชี้นำวิถีปฏิบัติ จิตสำนึกแบบหลักการนำเป็นจิตสำนึกที่ยึดถือหลักปฏิบัติงานให้บรรลุจุดหมายปลายทาง และจิตสำนึกแบบผู้อื่นนำเป็นจิตสำนึกแบบพึ่งพิง โดยบุคคลจะต้องประพฤติปฏิบัติตามกลุ่มหรือตามผู้นำของกลุ่มด้วยมุ่งหวังจะให้ตนเองได้รับการยอมรับจากกลุ่ม จิตสำนึกสาธารณะของบุคคลมีพื้นฐานมาจาก อัตมโนทัศน์ (Self-concept) หมายถึง การมองเห็นคุณค่าในตนเองประกอบกับความเชื่อ (Belief) ค่านิยม (Values) และเจตคติ (Attitude) ซึ่งมีความหมายรวมกันว่า คือ ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่บุคคลแสดงออกในลักษณะของอารมณ์ความรู้สึก (Affective) สติปัญญา (Cognitive) และพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งมีทั้งผลดี และผลเสียต่อตนเองและสังคม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะหรือจิตสำนึกสาธารณะ จะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีคุณลักษณะจิตสาธารณะนั้น เป็นผู้ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อสังคม รับผิดชอบต่อสมาชิกในสังคม ด้วยความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เกิดความปรารถนาที่จะเข้าไปช่วยเหลือสังคม ต้องการเข้าไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาพร้อมกับคนในสังคม รวมทั้งองค์กรในสังคม ด้วยความสำนึกในประโยชน์ สำนึกในผลกระทบที่พึงมีต่อชุมชน และสังคมโดยรวม จะต้องลงมือปฏิบัติ ทุ่เม และอุทิศตน เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม เพื่อร่วมสร้างความเข้มแข็งให้สังคม การมีจิตสาธารณะเป็นสิ่งที่ต้องดำรงอยู่ในสังคม เพราะจิตสาธารณะเป็นคุณธรรม จริยธรรม อย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ที่เป็นอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์

อิทธิพลและบทบาทของสังคม ที่มีต่อพฤติกรรมของมนุษย์เชื่อว่าสังคมทำให้มนุษย์มีลักษณะแตกต่างกัน ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freudian psychoanalytic theory) นีออน พินประดิษฐ์ (2542, หน้า 36) เห็นว่าสังคมมีอิทธิพลสำคัญในการพัฒนาจริยธรรมให้แก่สมาชิกในสังคม บุคลิกภาพของบุคคลมี 3 องค์ประกอบ คือ

1.1 อิด (Id) ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ มนุษย์เกิดมาพร้อมสัญชาตญาณ 2 ชนิด ได้แก่ สัญชาตญาณ (Life instinct) เป็นสัญชาตญาณที่ผลักดันให้บุคคลกระทำในสิ่งที่ทำให้เกิดความสุขสำราญใจ โดยเฉพาะความสุขทางกาย เรียกว่า กามารมณ์ (Sex) และสัญชาตญาณความตาย

(Dead instinct) รวมถึงความก้าวร้าวและการทำลายชีวิตของตนเอง ทารกเกิดมาจะมีอิด คือ ต้องการแสวงหาความพึงพอใจถ้าไม่ได้รับการตอบสนองจะเกิดความเครียด การลดความเครียด มี 2 วิธี คือ ปฏิกริยาสะท้อน คือ การตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การดูแลของเด็กทารกและ กระบวนการปฐมภูมิ คือ การเพ้อฝันกับสิ่งต่าง ๆ การลดความเครียด เช่น ทารกคิดถึงการดูแลจากแม่ เป็นต้น

1.2 อีโก้ (Ego) เป็นโครงสร้างสมองที่พัฒนาจากการคิดเพื่อฝัน การคิดหาเหตุผล และการวางแผนเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการมีลักษณะสำคัญ คือ พัฒนาขึ้นมาเพื่อช่วยให้อดใจได้รับการตอบสนองที่เป็นจริง เป็นการคิดแบบทุติยภูมิ คือ การคิดที่มีความจริงมากกว่าการเพ้อฝัน

1.3 ซูเปอร์อีโก้ (Superego) เป็นโครงสร้างสำคัญของบุคลิกภาพ หมายถึง หลักเกณฑ์ทางสังคมและค่านิยมที่เด็กได้รับการสั่งสอนและปลูกฝังจากพ่อแม่และสังคม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ มโนสำนึก หรือมโนธรรม (The conscience) ประกอบด้วย ข้อห้ามไม่ให้ประพฤติปฏิบัติ และคนในอุดมคติ (The ego ideal) เป็นภาพพจน์ของบุคคลที่ควรประพฤติ

นอกจากนี้ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freud) เชื่อว่า จริยธรรมของบุคคล เป็นสิ่งที่ได้รับการขัดเกลาและพัฒนาขึ้นจากแรงขับพื้นฐานของบุคคลในส่วจิตใต้สำนึก หรือ ส่วนที่เรียกว่า ซูเปอร์อีโก้ (Superego-self with Ethic) จะคอยควบคุมพฤติกรรมบุคคลให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์และค่านิยมของสังคม

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม (Moral development theory) ของ Kolberg แบ่งเป็น 6 ชั้น (ทิสนา แคมมณี, 2546, หน้า 11) ดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นการหลบหลีกการลงโทษ (อายุ 2-7 ปี) คือ การตัดสินใจมุ่งที่จะหลบหลีกไม่ให้ตนเองถูกลงโทษ

ชั้นที่ 2 ชั้นการแสวงหารางวัล (อายุ 7-10 ปี) คือ การตัดสินใจโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะได้ผลตอบแทนที่ตนพอใจหรือต้องการ

ชั้นที่ 3 ชั้นทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (อายุ 10-13 ปี) คือ การตัดสินใจโดยการคล้อยตามความเห็นชอบของผู้อื่น

ชั้นที่ 4 ชั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม (อายุ 13-16 ปี) คือ การตัดสินใจโดยถือว่าตนมีหน้าที่ตามกฎเกณฑ์ทางสังคม

ชั้นที่ 5 ชั้นการทำตามคำสัญญา (อายุ 16 ปีขึ้นไป) คือ การตัดสินใจโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ของคนหมู่มาก สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้

ขั้นที่ 6 ขั้นการยึดอุดมคติสากล (วัยผู้ใหญ่) คือ การตัดสินใจเพื่ออุดมคติ นับว่าเป็นผู้มีจริยธรรมในขั้นสูงสุด

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม

Bandura (1986) ได้พัฒนาการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม (Social cognitive theory) ขึ้นมา โดยเชื่อว่ากระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกตจากตัวแบบและสามารถถ่ายทอดความคิดและการแสดงออกได้พร้อมกัน และทำหน้าที่ 3 ลักษณะ คือ ส่งเสริมการเกิดพฤติกรรม ยับยั้งการเกิดพฤติกรรมและช่วยให้พฤติกรรมคงอยู่ และได้สรุปอิทธิพลของแม่แบบ คือ การสร้างพฤติกรรมใหม่ การสร้างกฎเกณฑ์ใหม่ การสอนความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ การยับยั้งการกระทำ การส่งเสริมการกระทำ การกระตุ้นอารมณ์ให้คล้อยตาม และการเอื้ออำนวยให้เกิดการกระทำ

4. ทฤษฎีพฤติกรรมทางปัญญา

ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธาณะส่วนใหญ่มีกระบวนการทางปัญญาเพื่อให้ส่งผลพฤติกรรม ที่จะดำเนินกิจกรรมจิตอาสา การปรับพฤติกรรมทางปัญญา (Cognitive behavior modification: CBM) ทฤษฎีเน้นการพัฒนากระบวนการภายใน คือ จิตใจ ซึ่งมีพื้นฐานจากทฤษฎีการเรียนรู้ นักปรับพฤติกรรมมีความเชื่อว่า กิจกรรมทางปัญญามีผลต่อพฤติกรรม สามารถจัดให้มีขึ้นได้และเปลี่ยนแปลงได้ และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอาจเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางปัญญา โดยที่กระบวนการทางปัญญาเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรม (ยุพาพัศตร์ รัทมนิวงศ์, 2547, หน้า 42)

ดังนั้น การพัฒนาพฤติกรรม อาจกระทำได้โดยตรง หรือจัดกระทำที่ความรู้คิด เพื่อให้พฤติกรรมเกิดการเปลี่ยนแปลง ใน 3 ด้าน ได้แก่ เปลี่ยนที่พฤติกรรมโดยตรงได้โดยใช้หลักการเรียนรู้วางเงื่อนไขที่ควบคุมสภาพแวดล้อมได้ เปลี่ยนที่ความรู้สึกแล้วส่งผลไปเปลี่ยนที่พฤติกรรม กรณีที่ไม่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อมได้ และเปลี่ยนที่ความรู้คิด แล้วส่งผลไปเปลี่ยนที่พฤติกรรม กรณีที่ไม่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อมได้ (ประทีป จินจัง, 2540, หน้า 10)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2550, หน้า 308) ได้เสนอแนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญาไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เปลี่ยนความคิด การตีความ การตั้งข้อสันนิษฐาน ได้แก่ กระบวนการทางปัญญา มีผลต่อพฤติกรรม กระบวนการทางปัญญาสามารถจัดให้มีขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงได้ อาจเป็นผลเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางปัญญา การปรับพฤติกรรม เสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ตลอดจนปรับปรุงพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ผลจากการนำไปใช้ พบว่า เทคนิคการสอนตัวแบบซึ่งพัฒนาจากงานของ Bandura (1969)

เป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2556, หน้า 252)

เรียม นมรักษ์ (2552, หน้า 32) ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบของจิตสาธาณะของนักศึกษาในองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาจิตสาธาณะในส่วนของการปรับพฤติกรรมทางปัญญาเป็นพฤติกรรมเกิดจากการกระทำของร่างกาย กระทำได้ทั้งเป็นพฤติกรรมโดยตรงหรือจัดกระทำที่ความรู้คิดเพื่อให้พฤติกรรมเกิดการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า ทฤษฎีพฤติกรรมทางปัญญาเป็นทฤษฎีหรือกระบวนการที่เน้นการปรับพฤติกรรมโดยตรงจากภายในเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและการกระทำ เพื่อจะดำเนินกิจกรรมจิตสาธาณะ

5. ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ

ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant conditioning theory) ของ Skinner มีหลักที่สำคัญ คือ การกระทำใด ๆ ถ้าได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มเกิดขึ้นอีก การเสริมแรงที่แปรเปลี่ยนทำให้เกิดการตอบสนอง การลงโทษทำให้เรียนรู้ได้เร็วและลืมเร็ว การใช้เสริมแรงสามารถช่วยปรับหรือปลุกฝังนิสัยที่ต้องการได้ จึงสามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจิตสาธาณะ ได้แก่ การเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) เมื่อมีการแสดงออก อาจใช้ตัวเสริมแรง 4 ประเภท คือ สิ่งของ สังคม กิจกรรม และโบนัสในรูปแบบต่าง ๆ และการเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement) ควรให้ความรุนแรงพอเหมาะกับพฤติกรรม (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, หน้า 37)

6. ทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow

ตามแนวคิดนักจิตวิทยามนุษยนิยม ทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow (Humanistic theory) (Ryckman, 1985, p. 392 cited in Maslow, 1970) ใช้กันมากในการพัฒนามนุษย์ พื้นฐานเชื่อกันว่ามนุษย์มีความดีและมีคุณค่าต่อการยอมรับและต้องการมุ่งไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Self actualization) ซึ่งมีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (Maslow hierachical theory of motivation) ตามหลักจิตวิทยามนุษยนิยมมี 5 ขั้น คือ

ลำดับ	ปัจจัยทั่วไป	ชั้นความต้องการ	ปัจจัยองค์การ	
ความต้องการ ขั้นสูง	ความเจริญงอกงาม	ด้านสัจการแห่งตน (5)	งานท้าทาย	
	สัมฤทธิ์ผล		ความก้าวหน้าในองค์การ	
	ความก้าวหน้า	ด้านศักดิ์ศรี (4)	สัมฤทธิ์ผลในงาน	
	ศักดิ์ศรีแห่งตน		ตำแหน่ง	
	ศักดิ์ศรีจากผู้อื่น		สัญลักษณ์สถานภาพ	
	การยอมรับ	ด้านสังคม (3)	การเลื่อนตำแหน่ง	
	ความรักใคร่รักนบถือ		คุณภาพของการบริหาร	
	การเป็นที่ยอมรับ		ปกครองบังคับบัญชา	
	ความต้องการ ขั้นพื้นฐาน	ความเป็นมิตร	ด้านความปลอดภัย (2)	กลุ่มทำงานที่เข้ากันได้
				ความเป็นมิตรทางวิชาชีพ
ความปลอดภัย		สภาพการทำงานที่ปลอดภัย		
ความมั่นคง		สวัสดิการ		
เสถียรภาพ		ความมั่นคงในงาน		
	น้ำ	ด้านร่างกาย (1)	การปรับอากาศห้องทำงาน	
อาหาร	ฐานเงินเดือน			
ที่อยู่อาศัย	เงื่อนไขการทำงาน			

ภาพที่ 2 ระดับความต้องการของ Maslow

ขั้น 1 ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological needs) ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เมื่อความต้องการเหล่านี้ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในขั้นอื่นจะโดดเด่น และเป็นแรงจูงใจให้แก่พฤติกรรมของแต่ละบุคคล องค์กรอาจสนองความต้องการขั้นนี้ โดยการให้ฐานเงินเดือนเพียงพอและสภาพการทำงานเบื้องต้น เช่น ห้องทำงาน มีเครื่องปรับอากาศสบายและมีบริการร้านอาหาร เป็นต้น

ขั้น 2 ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety needs) ได้แก่ ความต้องการการคุ้มครองจากภัยอันตราย การข่มขู่ การขาดแคลน และการหลีกเลี่ยงความวิตกกังวล องค์กรสนองความต้องการขั้นนี้ โดยมีสภาพการทำงานที่ปลอดภัย กฎระเบียบและข้อบังคับที่ยุติธรรม ความมั่นคงในงาน บำเหน็จบำนาญ และการประกันชีวิต การขึ้นเงินเดือนและค่าจ้าง และเสถียรภาพในการเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน

ขั้น 3 ความต้องการด้านสังคม (Social needs) ได้แก่ ความรักใคร่ นับถือ ความผูกพัน ความเป็นมิตร และความรัก บุคคลที่มาถึงขั้นสามนี้ต้องได้รับการตอบสนองความต้องการ ด้านร่างกายและด้านความปลอดภัยแล้วองค์การอาจสนองความต้องการขั้นนี้โดยมีการปกครอง บังคับบัญชาแบบพนักงานเป็นศูนย์กลางให้โอกาสทำงานเป็นหมู่คณะ การปฏิบัติตามเกณฑ์กลาง ของกลุ่มและการสนับสนุนกิจกรรมกลุ่ม เช่น การแข่งขันกีฬาและการไปทัศนศึกษาร่วมกัน เป็นต้น

ขั้น 4 ความต้องการด้านศักดิ์ศรี (Esteem needs) ความต้องการด้านนี้เน้นการเคารพ ตนเอง และการยอมรับนับถือและการเคารพจากผู้อื่น การได้รับการตอบสนองความต้องการ ด้านศักดิ์ศรี ทำให้รู้สึกมีความเชื่อมั่นตนเอง สิทธิพิเศษ อำนาจ และการควบคุม องค์การ อาจตอบสนองความต้องการนี้ได้ด้วยการให้การยอมรับนับถือโครงการให้รางวัลต่าง ๆ การยกย่องชมเชยในหน้าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น การเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น และการมีตำแหน่งงาน ที่มีสิทธิพิเศษ เช่น เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ผู้อำนวยการฝ่ายบริการคอมพิวเตอร์ หรือนักวิจัย อาวุโส เป็นต้น

ขั้น 5 ความต้องการด้านสัจการแห่งตน (Self-actualization needs) เน้นการ ไปถึงศักยภาพ สูงสุดของแต่ละบุคคล สำหรับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ความต้องการด้านสัจการแห่งตน แสดงออกไม่เหมือนกันในแต่ละคน ซึ่งไม่เหมือนขั้นก่อน ๆ เช่น นักดนตรีต้องสร้างผลงาน ทางดนตรี ศิลปินเขียนภาพต้องเขียนภาพ ครูต้องสอนนักเรียน ผู้บริหาร ต้องนำคนอื่น เป็นต้น องค์การอาจสนองความต้องการด้านสัจการแห่งตนได้ โดยการให้พนักงาน มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการวางแผนการออกแบบงาน การมอบหมายตามทักษะเฉพาะตัวของพนักงาน และ โครงสร้าง ที่อ่อนคลาญเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในทางส่วนตัวและการพัฒนาตนเองของพนักงาน

การแสดงออกของความต้องการในแต่ละระดับช่วยคนพัฒนาให้สมบูรณ์ได้ทุกขั้น จนถึงขั้น 5 ซึ่งเป็นขั้นแสวงหาคุณธรรม เมื่อบุคคลแสวงหาคุณธรรมมีวินัยและจริยธรรมชีวิต ย่อมประสบความสำเร็จทั้งในเชิงสังคม จิตใจ และเศรษฐกิจ (เพ็ญพักตร์ นภากุล, 2553, หน้า 72)

จากแนวคิดเรื่องแรงจูงใจ ผู้วิจัย พบว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญส่งผลให้ ผู้มีจิตสาธารณะ มีพฤติกรรมในการมีจิตสาธารณะต่อสังคม เพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะมีแรงจูงใจ ในการมีจิตสาธารณะจนเกิดพฤติกรรมที่มีค่านิยมร่วมกัน ผู้วิจัยนำแนวคิดการศึกษามาเป็นรูปแบบ ในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อเป็นแรงจูงใจ แรงผลักดัน ให้เกิดพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะและมีส่วนร่วมกับหมู่คณะ ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดให้แรงจูงใจ เป็นตัวแปรที่สำคัญในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

7. ทฤษฎีการเสริมสร้างค่านิยม

ทฤษฎีเสริมสร้างค่านิยม (Value clarification) เป็นการชี้แจงว่าค่านิยมเกิดจากการเรียนรู้ของแต่ละคนจะแสดงออกในรูปความเชื่อ เจตคติ พฤติกรรม และความรู้สึก เพ็ญพักตร์ นภากุล (2553, หน้า 72) ค้นพบว่า มีกระบวนการ 7 ขั้น ได้แก่

ขั้นการเลือก คือ

ขั้น 1 สำรวจทางเลือก

ขั้น 2 พิจารณาผลที่เกิดจากแต่ละทางเลือก

ขั้น 3 ตัดสินใจเลือกโดยเสรี

ขั้นการนิยามซาบซึ้ง คือ

ขั้น 4 มีความสุข และ ภูมิใจ

ขั้น 5 เต็มใจประกาศยืนยันให้เป็นที่รับรู้

ขั้นการปฏิบัติ คือ

ขั้น 6 แสดงค่านิยม

ขั้น 7 ปฏิบัติซ้ำ ๆ ให้เป็นกิจนิสัย

การพิจารณาและเสริมสร้างค่านิยม เน้นกระบวนการให้บุคคลได้สำรวจความคิด ความเชื่อ ความต้องการ และการกระทำของตนเองเพื่อให้บุคคลได้รู้จักตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อมเกิดการแลกเปลี่ยนค่านิยมของตนกับของผู้อื่นมาเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับตนเอง ช่วยให้ผู้บุคคลได้ค้นหาค่านิยมอะไรมีความหมายต่อตนเองเป็นค่านิยมที่พึงประสงค์ของตนเอง กระบวนการพิจารณาและเสริมสร้างค่านิยมดังกล่าวเป็นไปแบบพลวัต คือ บุคคลจะสำรวจค่านิยมของตนเองอยู่เสมอ ค่านิยมที่สมบูรณ์ คือ ค่านิยมที่ผ่านกระบวนการทั้ง 7 ขั้น ดังกล่าว และบุคคลจะสามารถดำเนินชีวิตตามค่านิยมของตน มีความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่สอดคล้องกัน บุคคลได้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มประสิทธิภาพ (เพ็ญพักตร์ นภากุล, 2553, หน้า 73)

คุณค่าของกระบวนการพิจารณาและเสริมสร้างค่านิยมนั้น ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และประนอม รอดคำดี (2534, หน้า 96) กล่าวว่า การช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะการสื่อสาร การสื่อความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกให้ผู้อื่นเข้าใจและการเปิดยอมรับคุณค่าของผู้อื่นที่มีความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก แตกต่างไปจากตนเพื่อแสวงหาแนวทางเลือกของตน ขณะเดียวกันก็เกิดความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ผู้เรียนได้พัฒนาเหตุผลและการพิจารณาตัดสินใจอย่างรอบคอบ เมื่อเผชิญทางเลือกและข้อขัดแย้ง

แนวทางการปรับพฤติกรรมที่ดิงามที่บุคคลปฏิบัติ โดยการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลการกระทำในสภาพแวดล้อม นักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยมเน้นความสำคัญของ

สภาพแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมว่ามีอิทธิพลต่อกันและกัน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2534, หน้า 127) กล่าวว่า พฤติกรรมใดก็ตามที่บุคคลแสดงออกมาแล้ว ได้ผลของการกระทำที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำ

การนำแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้แบบการกระทำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเหล่านั้นโดย (เพ็ญพักตร์ นภากุล, 2553, หน้า 75)

1. กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายให้ชัดเจน ในกรณีนี้ครูจะต้องเริ่มจากการกำหนด ให้แน่นอนเสียก่อนว่าจริยธรรมข้อใดที่ต้องการที่จะให้นักเรียนลดการพัฒนา

2. ในกรณีที่มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่จะต้องพัฒนามากกว่า พฤติกรรมขึ้นไปจะต้อง พิจารณาลำดับความสำคัญหรือความจำเป็นของพฤติกรรมนั้นแล้วค่อยดำเนินการพัฒนาไปที่ละ พฤติกรรม แต่ในกรณีที่เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกันก็อาจจะพัฒนาไปที่หลาย ๆ พฤติกรรม ในเวลาเดียวกันได้ เช่น การเข้าชั้นเรียนตรงเวลา การส่งงานตรงเวลา เป็นต้น

3. ครูต้องทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่ต้องการพัฒนาว่าเกิดขึ้นบ่อยหรือเกิดขึ้น นานเพียงไรในการเกิดแต่ละครั้งเป็นเวลาอย่างน้อย 1 สัปดาห์ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง

4. กำหนดตัวเสริมแรงหรือตัวลงโทษ โดยการสังเกต สัมภาษณ์หรือออกแบบสอบถาม นักเรียนเพื่อจะได้แน่ใจว่าตัวเสริมแรงหรือตัวลงโทษที่จะใช้นั้นจะได้ผลจริง ๆ

5. ในกรณีที่พฤติกรรมที่ต้องการจะพัฒนายังไม่เกิดขึ้น ครูอาจจะกระตุ้นโดยการชี้แนะ พร้อมทั้งให้การเสริมแรงทันทีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้น

6. ในขณะที่ดำเนินการด้วยวิธีการปรับพฤติกรรมรวมอยู่นั้น จะต้องสังเกตและบันทึก พฤติกรรมที่ต้องการพัฒนาตลอดเวลาเพื่อแนวโน้มของการเกิดพฤติกรรมที่ต้องการนั้นและ ปรับปรุงวิธีการได้ทันที

7. เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ต้องการพัฒนานั้นสม่ำเสมอแล้ว ให้ครูยึด การเสริมแรงทางบวกออกไปโดยวิธีการเสริมแรงบ้าง

จากแนวคิดเรื่อง การเสริมสร้างค่านิยม ผู้วิจัย พบว่า การเสริมสร้างค่านิยมในตัวบุคคล เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้มีจิตสาธารณะจะมีพฤติกรรมที่มีค่านิยมร่วมกันพร้อมที่จะกระทำเพื่อส่วนรวม ผู้วิจัยนำแนวคิดการศึกษามาเป็นรูปแบบในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อให้เกิดการกระทำของกลุ่มและมีส่วนร่วมทุกกระบวนการแท้จริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดให้การเสริมสร้างค่านิยมเป็นตัวแปรในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

การสร้างเสริมจิตสาธารณะ

มีกระบวนการของนักทฤษฎีหลายท่าน ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนาจิตพิสัยของ Bloom

Bloom (1980) ได้สรุปกระบวนการพัฒนาจิตพิสัยไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรับรู้ (Receiving) เป็นขั้นแรกของความรู้สึกที่ได้จดจำ ได้แก่ การรู้จัก การเต็มใจในการรับรู้ และการควบคุม

ขั้นที่ 2 การตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นที่มีความสนใจกิจกรรมมากกว่ากิจกรรมอื่น ได้แก่ การยินยอมในการตอบสนอง ความเต็มใจที่จะตอบสนอง และความพึงพอใจ ในการตอบสนอง

ขั้นที่ 3 การรู้คุณค่า หรือค่านิยม (Valuing) เป็นความรู้สึกรู้คุณค่าของสิ่งของ ได้แก่ การรับรู้คุณค่า การชื่นชอบคุณค่า และการยินยอมรับ

ขั้นที่ 4 การจัดระบบคุณค่า (Organization) การเปลี่ยนแปลงค่านิยมในระยะผู้ใหญ่ จะยาวกว่าในระยะที่เด็ก คือ การสร้างมโนภาพของคุณค่า และการจัดระบบคุณค่าของค่านิยม

ขั้นที่ 5 การสร้างลักษณะนิสัย (Characterization by a value complex) เป็นความรู้สึก สัมพันธ์เป็นรูปแบบจนยึดถือเป็นลักษณะนิสัย กลายเป็นบุคลิกภาพ คือ ค่านิยมทั่วไปและการสร้าง ลักษณะนิสัย

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาจิตสาธารณะของ Bloom ที่สามารถพัฒนาจิตสาธารณะ ของบุคคลได้ คือ การรับรู้ การตอบสนอง การรู้คุณค่า การจัดระบบคุณค่า และการสร้างลักษณะ นิสัย

2. กระบวนการสร้างจิตสำนึกของ Freire

Freire (1973) มุ่งสอนให้คนมีคุณธรรม โดยใช้วิธีพูดคุยหรือสนทนา (Dialogue) แลกเปลี่ยนความคิดระหว่างกัน โดยตั้งปัญหาขบคิดระหว่างผู้เรียนและผู้สอน หรือระหว่างผู้เรียน กันเอง และผู้เรียนต้องคิดและแสดงความคิดออกมาอย่างเสรี คือ การพัฒนาจิตสำนึกขั้นต้น ๆ ได้แก่ จิตสำนึกอย่างธรรมดา (Native transitive) เป็นจิตสำนึกวิพากษ์วิจารณ์ (Critical) มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างเงื่อนไข (Condification) การเสนอสถานการณ์ให้แก่ผู้เรียน เช่น ความขัดแย้งทางการเมืองของคนในชาติ โดยสถานการณ์ที่เลือกต้องเป็นสถานการณ์ที่มี ความขัดแย้ง

ขั้นตอนที่ 2 การถอดรหัส (Decoding) เป็นการถอดความหมายจากสถานการณ์ โดยวิธีสนทนาพาทิ

ขั้นตอนที่ 3 การสอนให้รู้หนังสือ (Teaching) เป็นการสอนคำต่าง ๆ โดยแสดงภาพและคำอ่านและรู้ความหมาย ตลอดเชื่อมโยงไปสู่เรื่องเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาจิตสาธารณะในบุคคลให้เกิดได้ของ Freire นั้น มี 3 ขั้นตอน คือ การเสนอสถานการณ์ที่เป็นจริง การถอดความหมาย และ การสอนคนให้รู้หนังสือ

3. กระบวนการทำความเข้าใจในค่านิยม

กระบวนการทำความเข้าใจในค่านิยม (Value clarification) ของ Rath, Hamlin, and Simon (1978) นักปรัชญากลุ่มมนุษยนิยม เชื่อว่า ในสังคมที่ยุ่ยากซับซ้อนนั้นสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดค่านิยมที่ถูกต้องได้ โดยมีเกณฑ์ 7 ประการ ในการสะท้อนค่านิยมของบุคคล ดังนี้

3.1 ขั้นการเลือก

3.1.1 เลือกอย่างเสรี

3.1.2 เลือกจากสิ่งหลาย ๆ อย่าง

3.1.3 เลือกโดยพิจารณาอย่างรอบคอบ

3.1.4 เลือกและยอมรับอย่างเปิดเผย

3.2 ขั้นการเห็นคุณค่า

มีความภูมิใจ และรักษาค่านิยมไว้

3.3 ขั้นการปฏิบัติงาน

3.3.1 การปฏิบัติตามสิ่งที่เลือกไว้

3.3.2 การปฏิบัติจนเป็นลักษณะประจำตัว

รัฐจวน อินทรกำแหง (2539, หน้า 119) ได้กล่าวถึงแนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในสังคม เกิดจากการปลูกฝัง อบรม คลุกคลีกับความถูกต้อง จำเป็นต้องอาศัย 4 สถาบันทางสังคมเข้ามามีส่วนช่วยให้เกิดการเสริมสร้างจิตสำนึก ได้แก่ สถาบันการศึกษา เป็นสถาบันที่สำคัญที่จัดการศึกษาเพื่อเป็นรากฐานมุ่งเน้นในการปลูกฝังเยาวชน สร้างจิตสำนึกภายใน พัฒนาจิตสำนึกความเป็นมนุษย์ ให้นักแน่นเข้มแข็งทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่อนุบาลจนถึงอุดมศึกษา สถาบันศาสนา เป็นสถาบันที่สำคัญยิ่งที่จะนำในการสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เกิดขึ้น ให้รู้จักใช้เท่าที่จำเป็น เห็นแก่ผู้อื่น และรู้จักหน้าที่ที่ควรปฏิบัติ ช่วยจรรโลงและพัฒนาจิตใจของคนในสังคมให้อยู่ในความถูกต้อง สถาบันครอบครัว เป็นสถาบันแรกที่มนุษย์เริ่มต้นสัมผัส ความอบอุ่นในครอบครัวเป็นสิ่งจำเป็นมาก ที่จะหล่อหลอมให้สมาชิกในครอบครัวเป็นคนดี ความใกล้ชิดและการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ จะทำให้มีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจกัน เพื่อเป็นรากฐานในการปลูกฝังให้เด็กมีจิตสำนึกที่ดีในสังคมต่อไป และสื่อมวลชน เป็นอีกสถาบันที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลในชีวิตประจำวันที่จะช่วยสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อส่วนรวมได้อย่างดียิ่ง สื่อมวลชน

มีบทบาทในการกระจายความคิดความเข้าใจที่ถูกต้องให้คนในสังคมระดับผู้ใหญ่ และสร้างเสริมการรับรู้ที่ถูกต้องให้กับเด็กได้อย่างดี

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 71) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างให้คนในสังคมมีจิตสาธารณะไม่ใช่ครอบครัวจะมีส่วนรับผิดชอบอย่างเดียว แต่ยังมีสถาบันทางการศึกษา หรือกระบวนการเสริมสร้างการเรียนรู้จิตสาธารณะจากชีวิตประจำวัน จากการสั่งสอนอบรมของสถาบันทางศาสนา และจากการนำเสนอตัวอย่างดี ๆ จากสื่อมวลชนร่วมกันในการสอนให้เด็กมีจิตสาธารณะในการพัฒนาหรือสร้างเสริมจิตสาธารณะ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 81) ได้สรุปไว้ดังนี้ คือ การใช้บทบาทสมมติกับตัวแบบ เป็นเทคนิคทางอารมณ์ภายใต้แนวคิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยเน้นกระบวนการทางปัญญา (ธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง, 2547) การใช้สถานการณ์จำลอง ผสานกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริง เป็นกระบวนการที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ (อัญชลี ยิ่งรักพันธ์, 2550) การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จะมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม (นันทวัฒน์ ชุนชี, 2548) การเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูน เป็นกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต โดยกำหนดให้มีสภาพการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาพ ทำให้ตัวแบบในภาพแสดงพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ (สุคนธรส หุตะวัฒน์, 2550) การใช้วิดีโอทัศน์ละครหุ่นเชิดเป็นตัวแบบ เป็นการจูงใจให้ผู้เรียนคล้อยตามการเรียนรู้และเรียนพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ (บุญทัน ภูบาล, 2549) และ การใช้วิธีสอนพัฒนาจิตสาธารณะ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สัญญาณ การเรียนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวดหกใบของ De Bono (1992)

นอกจากนี้ ทิศนา แจ่มมณี (2546, หน้า 75) ได้เสนอวิธีสอนที่ช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาจิตสาธารณะ ได้แก่ การเล่านิทาน การเล่นเกม การใช้กรณีตัวอย่าง การใช้บทบาทสมมติ และการใช้สถานการณ์จำลอง ส่วน ชาย โพธิ์ลีตา (2543, หน้า 65) ได้เสนอแนะไว้ว่า การสร้างเสริมจิตสาธารณะ ควรใช้มาตรการหลาย ๆ อย่าง เช่น มาตรการทางการศึกษา มาตรการทางกฎหมาย การสร้างชุมชนที่เข้มแข็งควบคู่กับการมีวินัย ซึ่งจำเป็นต่อการมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม

สรุปได้ว่า นอกเหนือจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสื่อมวลชน ต่างมีความสำคัญในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ กันแล้ว การเล่านิทาน การเล่นเกม การใช้กรณีตัวอย่าง การใช้บทบาทสมมติ และการใช้สถานการณ์จำลอง มาตรการทางการศึกษา มาตรการทางกฎหมาย การสร้างชุมชนที่เข้มแข็งควบคู่กับการมีวินัย ซึ่งจำเป็นและ มีส่วนในการพัฒนาจิตสาธารณะ

การวิจัยเชิงผสมผสาน

ความหมายของการวิจัยเชิงผสมผสาน

มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2545, หน้า 13) ให้ความหมายไว้ว่า การวิจัยแบบผสมผสานเป็นการออกแบบแผนการวิจัย เพื่อเป็นการตรวจสอบสามเส้าให้เพิ่มความเชื่อมั่นในผลการวิจัย เพื่อเป็นการเสริมให้สมบูรณ์ เป็นการริเริ่มประเด็น เป็นการพัฒนาผลการศึกษาและเพื่อขยายงานวิจัยให้มีขอบข่ายกว้างขวางมากขึ้น

เนาวรัตน์ พลายน้อย (2549, หน้า 3) ให้ความเห็นว่า การวิจัยในแนวทางแบบผสมผสานเป็นการผสานวิธีคิดและระเบียบวิธีเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยให้การสังเกตกิจกรรม การร่วมกิจกรรม การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้กำหนดนโยบายและผู้ที่เกี่ยวข้อง

องอาจ นัยพัฒน์ (2554, หน้า 16) กล่าวว่า การวิจัยเชิงผสมผสานวิธีการเป็นการออกแบบวิจัยที่ผสมผสานวิธีการรวบรวมและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลหลักฐานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน ทั้งที่เกิดขึ้นภายในขั้นตอนหรือตามแนวขวางระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ ในการศึกษาวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

สิทธิ ชีรสรณ์ (2554) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยแบบผสม เป็นการวิเคราะห์หรือเก็บข้อมูลทั้งที่เป็นเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ อาจเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน หรือลำดับก่อนหลังก็ได้ โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับข้อมูลเป็นลำดับแรก และเกี่ยวกับการบูรณาการข้อมูลการวิจัย

รัตนะ บัวสนธิ์ (2555, หน้า 61) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยและประเมินเชิงผสมผสานหมายถึง การดำเนินงานวิจัยและประเมินในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือระหว่างขั้นตอนภายในเรื่องเดียวกันของงานวิจัย กระทำในลักษณะต่อเนื่อง แยกจากกัน ที่ใช้เทคนิควิธีการดำเนินงานจากพื้นฐานทางกระบวนทัศน์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตั้งแต่ขั้นตอน การเก็บข้อมูลต่าง ๆ ใช้วิธีการและเครื่องมือที่เก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบบทดสอบ ซึ่งเป็นเครื่องมือเชิงปริมาณ การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีการเชิงคุณภาพ หรือใช้เทคนิควิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกัน ดำเนินงาน อาจใช้วิธีการเชิงปริมาณดำเนินงานก่อนเสร็จแล้วจึงใช้วิธีการเชิงคุณภาพดำเนินงานภายหลัง เพื่อเป็นการศึกษาคำตอบในกรณีเฉพาะ

นิทรา กิจธีระวุฒิวงษ์ (2555) ให้ความหมายว่า วิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed method research design) เป็นวิธีการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือ และเป็นระบบ โดยมีกระบวนทัศน์แบบปฏิบัตินิยมที่เน้นผลลัพธ์จากการปฏิบัติ มุ่งการแก้ปัญหา ใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลากหลายวิธี และมุ่งการปฏิบัติจริง

Johnson and Onwegbuzie (2004, p. 20) กล่าวถึงการวิจัยแบบผสมผสาน เป็นวิธีวิจัยที่บูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน ทั้งเรื่องเทคนิค วิธีการ แนวทาง ความคิดรวบยอด เพื่อสามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ขึ้น มี 8 ขั้นตอน ได้แก่ ระบุปัญหาการวิจัย กำหนดปัญหา เลือกรูปแบบการวิจัย เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปรผลข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล สรุปผลการวิจัยและเขียนรายงาน

Tashakkori and Teddlie (2009) กล่าวว่า การวิจัยแบบผสมผสานเป็นการออกแบบการวิจัยประเภทหนึ่งซึ่งใช้วิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการกำหนดปัญหาการวิจัย การกำหนดวิธีการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปอ้างอิง

สรุป การวิจัยแบบผสมผสาน หมายถึง การวิจัยที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกันหาคำตอบให้กับปัญหาการวิจัย อาจเป็นการผสมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการวิจัย หรือในระหว่างขั้นตอนการวิจัยที่ศึกษาหาคำตอบในปัญหาเดียวกัน และผสมผสานต่อเนื่องกัน โดยมีวิธีการวิจัยแบบหนึ่งดำเนินการศึกษาคำตอบก่อนแล้ว จึงใช้วิธีการหนึ่งศึกษาหาคำตอบในปัญหาเดียวกัน

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงผสมผสาน

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงผสมผสาน แบ่งได้เป็น 4 ระยะ คือ

1. ระยะก่อร่างสร้างแนวคิด Campbell and Fisk (1959) มีแนวคิดว่าการใช้วิธีการเชิงพหุเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับคุณลักษณะทางจิตวิทยาในการนำเสนอวิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างการวัดทางจิตวิทยาที่เรียกว่า ลักษณะหลากหลาย Sieber (1973) มีแนวคิดว่าการใช้วิธีการสำรวจและสัมภาษณ์ร่วมกันในการเก็บข้อมูล Jick (1979) มีแนวคิดว่าการอภิปรายและนำเสนอแนวคิดการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ส่วน Cook and Reichardt (1979) มีแนวคิดว่าการนำเสนอแนวคิดวิธีการรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 10 วิธี

2. ระยะโต้แย้งทางกระบวนการทัศน์ Rossman and Wilson (1985) มีแนวคิดว่าการอภิปรายจำแนกจุดยืนทางกระบวนการทัศน์ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสายเลือดบริสุทธิ์ กลุ่มปฏิบัตินิยม และกลุ่มวิภาษวิธี Bryman (1988) มีแนวคิดว่าการริเริ่มให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเชื่อมโยงวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการดำเนินการวิจัย Reichard and Rallis (1994) มีแนวคิดว่าการสรุปทบทวนสาระข้อโต้แย้งทางกระบวนการทัศน์จากการจัดประชุมประจำปีของสมาคมประเมิโนเมริกัน ส่วน Greene and Caracelli (1997) มีแนวคิดว่าการให้ข้อเสนอแนะการก้าวผ่านข้อโต้แย้งทางกระบวนการทัศน์ในการผสมผสานสำหรับดำเนินงานวิจัยและประเมิน

3. ระยะเวลาพัฒนาแนวทางการดำเนินการ Greene, Caracelli, and Graham (1989) มีแนวคิดว่าการจัดระบบและจำแนกวิธีการวิจัยและประเมินเชิงผสมผสานออกเป็น 6 แบบ จากการวิเคราะห์ทบทวนงานวิจัยและประเมิน 57 เรื่อง Brewer and Hunter (1989) มีแนวคิดว่าการอภิปราย เผยแพร่การเชื่อมโยงวิธีการวิจัยเชิงพหุในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการวิจัย Morse (1991) มีแนวคิดว่าการออกแบบระบบสัญลักษณ์ที่แสดงถึงลักษณะการผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ Creswell (1994) มีแนวคิดว่าการเสนอแบบแผนเชิงผสมผสานออกเป็น 3 แบบแผน และแสดงตัวอย่างงานวิจัยเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของแบบแผนทั้งสามนั้น AEA (1997) มีแนวคิดโดยจัดพิมพ์วารสารว่าด้วยเรื่องการประเมินเชิงผสมผสานทั้งเล่ม (ฉบับที่ 74 ปีฤดูร้อน) Morgan (1998) มีแนวคิดว่าการนำเสนอเมทริกซ์การตัดสินใจเลือกใช้แบบแผนการวิจัยเชิงผสมผสานแต่ละแบบ Newman and Benz (1998) มีแนวคิดโดยการพิมพ์หนังสือวิธีการวิจัยเชิงผสมผสานในลักษณะภาพรวม Tashakkori and Teddlie (1998) มีแนวคิดโดยการจัดพิมพ์หนังสือวิธีการวิจัยเชิงผสมผสานโดยมุ่งเน้นเสนอประเด็นที่สำคัญ ๆ ทั้งหมด ส่วน Bamberger (2000) มีแนวคิดเสนอนโยบายระดับนานาชาติว่าด้วยการวิจัยเชิงผสมผสาน

4. ระยะเวลาโน้มน้ำไว้ในฐานะที่เป็นแบบแผน โดยเฉพาะ Tashakkori and Teddlie (2003) มีแนวคิดโดยจัดพิมพ์หนังสือรวมบทความทางวิชาการที่ว่าด้วยเรื่องวิธีการเชิงผสมผสานจากนักวิชาการ นักวิจัยที่ให้ความสนใจเรื่องนี้โดยตรง Creswell (2003) มีแนวคิดโดยการพิมพ์หนังสือเปรียบเทียบวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และวิธีการเชิงผสมผสานในกระบวนการทำวิจัย Johnson and Onwuegbuzie (2004) มีแนวคิดโดยการจัดพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับวิธีการวิจัยเชิงผสมผสานโดยจัดวางตำแหน่งการวิจัยประเภทนี้ว่า เป็นการรวมตัวโดยองค์ประกอบตามธรรมชาติของวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

จะเห็นได้ว่า การวิจัยเชิงผสมผสาน เป็นการดำเนินการวิจัยที่ออกแบบการวิจัยที่มีวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งเริ่มตั้งแต่การเก็บข้อมูล เครื่องมือการเก็บข้อมูล อาจเป็นเครื่องมือเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามหรือแบบทดสอบ การสัมภาษณ์ซึ่งเป็นวิธีการเชิงคุณภาพ เพื่อการพัฒนาผลการศึกษาในขั้นตอนหนึ่งไปใช้กับขั้นตอนหนึ่งในการศึกษาวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

องค์ประกอบเกี่ยวกับการวิจัยเชิงผสมผสาน

การออกแบบการวิจัยมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้ (Maxwell and Loomis, 2003, pp. 241-271) 1) คำถามการวิจัย ซึ่งนำไปสู่การออกแบบการวิจัย มุ่งหาคำตอบในเชิงบรรยาย และมีความชัดเจน 2) วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อให้ นักวิจัยค้นพบคำตอบให้เสร็จสิ้น 3) กรอบความคิดการวิจัย เป็นส่วนที่เป็นทฤษฎีหรือความเชื่อ ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยผ่านการสังเคราะห์สรุปและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง หรือการศึกษานำร่องและนำมาพัฒนา

เป็นกรอบความคิดการวิจัย 4) วิธีการเป็นส่วนที่ทำให้ได้คำตอบตามที่ตั้งคำถามและกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 5) ความตรง หรือความน่าเชื่อถือของงานวิจัยที่ได้ข้อค้นพบสามารถนำไปอ้างอิงในสถานการณ์ หรือบริบทที่คล้ายคลึงกัน

แบบแผนการวิจัยเชิงผสมผสาน แบ่งเป็น 2 แบบแผนใหญ่ ๆ คือ แบบแผนสามเส้า ที่ดำเนินการพร้อมกัน และแบบแผนสามเส้าที่ดำเนินการต่อเนื่องกัน (Morse, 1991) ส่วน Morgan (1998) แบ่งเป็น 4 แบบ คือ แบบแผนเชิงคุณภาพก่อน แบบแผนเชิงปริมาณก่อน แบบแผนเชิงคุณภาพตามหลัง และแบบแผนเชิงปริมาณตามหลัง Sandelowski (2000) แบ่งไว้ 4 แบบแผน คือ แบบแผนต่อเนื่อง แบบแผนพร้อมกัน แบบแผนสลับ และแบบแผนสอดใส่

รัตนะ บัวสนธ์ (2555, หน้า 83-94) ได้ประยุกต์การแบ่งแบบแผนการวิจัยของ Creswell and Clark (2007, pp. 58-79) ดังนี้

1. แบบแผนเชิงผสมผสาน แบบสามเส้า เป็นแบบแผนการวิจัยที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในการดำเนินการวิจัย เพื่อศึกษาหาคำตอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งในระยะเดียวกัน เพียงระยะเดียวและให้น้ำหนักความสำคัญเท่ากัน 1) แบบแผนสามเส้า หรือรูปแบบคู่เข้า โดยใช้วิธีการปริมาณและเชิงคุณภาพ ทำการศึกษาหาคำตอบในประเด็นเดียวกันในเวลาพร้อมกัน แต่แยกการดำเนินงาน การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสรุปความหมายการวิจัยจากวิธีการทั้งสองร่วมกัน 2) แบบแผนสามเส้า หรือรูปแบบการแปลงข้อมูล โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแยกจากกันศึกษา เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นเดียวกันไปพร้อมกัน เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้นเสร็จแล้ว จะแปลงข้อมูลที่ได้จากวิธีการวิจัยแบบหนึ่งไปสู่ข้อมูลการวิจัยอีกแบบหนึ่ง 3) แบบแผนสามเส้าหรือรูปแบบการตรวจสอบความตรงของข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพศึกษาหาคำตอบในประเด็นเดียวกัน โดยใช้แบบสำรวจหรือแบบสอบถามเก็บข้อมูลในฉบับเดียวกัน การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นส่วนของแบบสำรวจหรือแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นปลายเปิดและนำข้อมูลส่วนนี้ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ 4) แบบแผนสามเส้าหรือรูปแบบพหุระดับ การดำเนินการวิจัยจะใช้วิธีการต่างกัน ทำการเก็บข้อมูลประเด็นเดียวกันไปพร้อมกัน แต่ผู้ให้ข้อมูลจะเป็นบุคคลที่อยู่หรือเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือลดหลั่นตามระดับการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทั้งหมดเมื่อนำมาวิเคราะห์สรุปแล้ว ทำให้มีข้อค้นพบ หรือประเด็นที่ศึกษาลึกซึ้งมากขึ้น

2. แบบแผนเชิงผสมผสานแบบรองรับภายใน เป็นแบบแผนที่เป็นการศึกษาาระยะเดียว และสองระยะต่อเนื่องกัน โดยให้วิจัยแบบหนึ่งเป็นวิธีการหลักและอีกแบบเป็นวิธีการรอง และศึกษาหาคำตอบต่างประเด็นในเวลาเดียวกันหรือต่อเนื่องกัน แบ่งเป็นหลายแบบ คือ 1) แบบแผนรองรับภายในรูปแบบการทดลองระยะเดียว เป็นการวิจัยเชิงทดลองที่ทำการศึกษาระยะเดียว

โดยเริ่มต้นจากวิธีการเชิงปริมาณเป็นวิธีการหลักและวิธีการเชิงคุณภาพเป็นวิธีการรอง โดยนำผลสรุปการเปลี่ยนแปลงสรุปร่วมกัน 2) แบบแผนรองรับภายในหรือรูปแบบการทดลอง 2 ระยะ เริ่มด้วยการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก โดยการสังเกต ชักถามกลุ่มเป้าหมาย การทดลองเป็นรายบุคคลอย่างลุ่มลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ได้ดีขึ้น และตามด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยผลการทดสอบก่อนและหลังการทดลองมาร่วมสรุปผลการวิจัย 3) แบบแผนรองรับภายในหรือรูปแบบการทดลองสองระยะ โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณเป็นหลัก ตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพและสรุปผลการวิจัยร่วมกัน ด้วยการนำผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมาเสริมความแม่นยำของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณกระทำได้โดยการยกข้อความคำพูดหรือข้อเขียนของผู้ตอบมาใส่ประกอบเป็นระยะ ๆ 4) แบบแผนรองรับภายในหรือรูปแบบสหสัมพันธ์ โดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีการเชิงปริมาณเป็นหลักและใช้วิธีการเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง สรุปผลการวิจัยโดยใช้ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณเป็นหลัก คือ ผลที่แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และสมการพยากรณ์ โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นรองเสริมผลการวิเคราะห์ของข้อมูลเชิงปริมาณ

3. แบบแผนเชิงผสมผสานแบบอธิบาย เป็นแบบแผนเชิงผสมผสานแบบ 2 ระยะ ต่อเนื่องกัน เริ่มด้วยวิธีการเชิงปริมาณก่อนแล้วตามด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ คือ 1) แบบแผนอธิบายหรือรูปแบบอธิบายติดตาม ให้ความสำคัญกับวิธีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักเพื่อเลือกกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำกลุ่มเป้าหมายเพื่อศึกษาด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ และนำผลวิจัยเชิงคุณภาพที่ค้นพบกับกลุ่มเป้าหมายมาอธิบายเพิ่มผลการเชิงปริมาณ 2) แบบแผนอธิบายหรือรูปแบบการเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย เป็นแบบที่ให้ความสำคัญวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก และให้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นวิธีการรอง โดยเริ่มต้นดำเนินการเชิงปริมาณและนำผลใช้คัดเลือกบุคคลจะเป็นตัวอย่างในการวิจัย แล้วดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพอย่างลึกซึ้งเพื่อศึกษาพฤติกรรม สรุปตีความผลการวิจัยที่ได้จากวิธีการทั้งสองโดยยึดผลการวิจัยคุณภาพเป็นหลักเสริมด้วยผลการวิจัยเชิงปริมาณ

4. แบบแผนเชิงผสมผสานแบบสำรวจบุกเบิก มี 2 รูปแบบ คือ 1) แบบแผนสำรวจบุกเบิกหรือรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือ เป็นการวิจัยที่ผู้วิจัยต้องการพัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยอาศัยข้อค้นพบจากการดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพ ทำให้การเก็บข้อมูลมีความตรงมากยิ่งขึ้น 2) แบบแผนสำรวจบุกเบิกหรือรูปแบบการพัฒนาสารบบ แบบแผนนี้มุ่งเน้นให้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นวิธีการหลัก โดยมีวิธีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นวิธีการรอง การสรุปตีความผลการวิจัยเชิงคุณภาพในระยะที่โดยอาศัยผลการวิจัยเชิงปริมาณในระยะที่ 2 มาร่วมอธิบายตีความเพิ่มเติม

สรุปได้ว่า วิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน หมายถึง การใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกันหาคำตอบให้กับปัญหาการวิจัย อาจเป็นการผสมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการวิจัย หรือในระหว่างขั้นตอนการวิจัยที่ศึกษาหาคำตอบในปัญหาเดียวกันและผสมผสานต่อเนื่องกัน โดยมีวิธีการวิจัยแบบหนึ่งดำเนินการศึกษาคำตอบก่อนแล้ว จึงใช้อีกวิธีการหนึ่งศึกษาหาคำตอบในปัญหาเดียวกัน

การพัฒนารูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Good (1973) ได้ให้ไว้ 4 ความหมาย คือ เป็นแบบอย่างของสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง เป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ เป็นแผนภูมิหรือรูป 3 มิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งหนึ่ง และเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

Longman (1987, p. 668) ได้ให้ความหมายไว้ 3 รูปแบบ คือ รูปแบบ หมายถึง แบบย่อยส่วนจากของจริง รูปแบบ หมายถึง สิ่งของที่นำมาใช้เป็นแบบอย่าง และรูปแบบ หมายถึง แบบของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

The Grolier International Dictionary (1994, p. 641) ได้ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง ภาพที่เป็น 3 มิติ แบบย่อยส่วน หรือแบบจำลอง รูปแบบ หมายถึง สิ่งของที่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการบริการ และรูปแบบ หมายถึง แบบของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

ทิตนา แชมมณี (2551, หน้า 218) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับรูปแบบว่า รูปแบบต้องไปสู่การทำนาย หรือสามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อพิสูจน์ได้ รูปแบบต้องมีโครงสร้างประกอบด้วย ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ สามารถอธิบายปรากฏการณ์ รูปแบบจะต้องช่วยสร้างจินตนาการ มโนทัศน์ และความสัมพันธ์และรูปแบบต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่า โครงเชื่อมโยง

Raj (1996) ได้ให้ความหมายไว้ คือ รูปแบบ หมายถึง รู้อยู่ของปรากฏการณ์ ซึ่งอาจเป็นข้อความ จำนวน หรือภาพที่จะสื่อให้เข้าใจมากขึ้น และรูปแบบ หมายถึง ตัวแทนของแนวความคิด ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง ตัวแทนของความคิด รู้อยู่ แบบจำลองที่มาจากสภาพความเป็นจริง สิ่งของที่นำมาใช้เป็นแบบอย่าง เป็นแบบอย่างของสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง รูปแบบต้องไปสู่การทำนาย หรือสามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อพิสูจน์ได้

ประเภทของรูปแบบ

มีผู้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

Steiner (1988) ได้แบ่งไว้เป็น 2 ประเภท คือ รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Practical model or model-of) เป็นแบบจำลองทางกายภาพ เช่น แบบจำลองของยานอวกาศ แบบจำลองของเครื่องบิน แบบจำลองรถยนต์ และรูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical model or model-for) เป็นแบบจำลองจากกรอบความคิดที่มีทฤษฎีเป็นฐานในการสร้างขึ้น ทำให้เกิดรูปแบบที่มีโครงสร้างสัมพันธ์กัน

กัญญาพัชญ์ ปลากัดทอง (2551, หน้า 120) มี 4 ประเภท คือ รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue model) ได้แก่ รูปแบบที่แสดงการเปรียบเทียบของ 2 สิ่งขึ้นไป ส่วนใหญ่ใช้กับรูปแบบการเปรียบเทียบ ด้านสังคมศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์กายภาพ รูปแบบเชิงภาษา (Semantic model) ได้แก่ รูปแบบที่แสดงออกทางภาษาพูดและเขียนส่วนใหญ่มักเป็นรูปแบบด้านศึกษาศาสตร์ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical model) ได้แก่ รูปแบบที่แสดงออกผ่านสูตรคณิตศาสตร์ และรูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic model) ได้แก่ รูปแบบที่แสดงออกผ่านทางแผนผัง แผนภูมิ กราฟ เป็นต้น

Keeves (1988) จำแนกรูปแบบออกได้เป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบคล้าย (Analogue models) เป็นรูปแบบที่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบจำลอง ธนาคาร แบบจำลองการผลิต เป็นต้น รูปแบบที่ให้ความหมาย (Semantic models) เป็นรูปแบบที่บรรยายลักษณะใช้ในการอุปมาด้วยโครงสร้างกายภาพ แผนภูมิหรือรูปภาพ ที่มีสัมพันธ์กัน รูปแบบที่มีลักษณะแผนภูมิ (Schematic models) แบบแผนหรือโครงการ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical models) เป็นรูปแบบที่ใช้ในรูปสมการหรือฟังก์ชันคณิตศาสตร์ หรือตัวแปรต่าง ๆ และรูปแบบเชิงเหตุผล (Causal models) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผล เช่น สถิติปัญญาของเด็ก หรือมีการทดสอบสมมุติฐานของรูปแบบ

Joyce and Weil (1985) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบเป็น 4 ประเภท คือ รูปแบบที่ยึดความสามารถ (Information-processing model) เป็นกระบวนการประมวลผลข้อมูลของผู้เรียน และการปรับปรุงการจัดการข้อมูล รูปแบบที่เน้นปัจเจกบุคคล (Personal model) เป็นรูปแบบที่พัฒนาบุคคลเฉพาะราย รูปแบบที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสังคม (Social interaction model) เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญระหว่างบุคคลที่มีต่อสังคม และรูปแบบด้านพฤติกรรมศาสตร์ (Behavior model) เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของบุคคล

สรุปได้ว่า รูปแบบมีหลายประเภท ได้แก่ รูปแบบเชิงปฏิบัติ รูปแบบเชิงทฤษฎี รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ รูปแบบเชิงภาษา รูปแบบเชิง แผนผัง รูปแบบคล้าย รูปแบบที่ให้ความหมาย รูปแบบที่มีลักษณะแผนภูมิ รูปแบบเชิง รูปแบบเชิงเหตุผล รูปแบบที่ยึด รูปแบบที่เน้น

ปัจเจก รูปแบบที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสังคม และรูปแบบด้านพฤติกรรมศาสตร์ เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ

การพัฒนารูปแบบมีผู้เสนอแนวคิดหรือหลักการต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

สุธิษณา โทธนายานนท์ (2558) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนารูปแบบมี 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ระยะที่ 2 การทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบ ระยะที่ 3 การเผยแพร่ขยายผลรูปแบบ

พัชรภรณ์ สุทธวิบูลย์, ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์ และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ (2558) ได้นำเสนอแนวคิดการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของฝ่ายพัฒนากีฬาเป็นเลิศ ในการวิจัย 3 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 สนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญของการกีฬาแห่งประเทศไทยและมหาวิทยาลัย ชั้นที่ 2 ศึกษาความต้องการจำเป็นของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ชั้นที่ 3 ยืนยันความเหมาะสมด้วยแบบประเมินและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ

อังสุรีย์ พันธุ์แก้ว, มณฑิรา จารุเพ็ง, สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และชูศรี วงศ์รัตนะ (2557) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนารูปแบบเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบ CLICK ระยะที่ 3 ทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน และระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน

เชวง ซ้อนบุญ (2554) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนารูปแบบเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบ ระยะที่ 2 การศึกษาประสิทธิภาพรูปแบบ ระยะที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ในสภาพจริง

กัญญาพัชญ์ ปลายัดทอง (2551) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ ชั้นที่ 1 ระลึกรู้อุปสรรค ชั้นที่ 2 สืบหาสาเหตุ ชั้นที่ 3 กำหนดเป้าหมาย ชั้นที่ 4 ปฏิบัติการ ชั้นที่ 5 สรุปและประเมินผล

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2537, หน้า 70) ได้เสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบที่สำคัญ คือ ต้องมีจุดประสงค์ที่กำหนดอย่างชัดเจน กิจกรรม และประสบการณ์ ตลอดจนการประเมินผลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายพื้นฐานที่เป็นส่วนประกอบ ส่วนการพัฒนาต่อผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ควรพิจารณาความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการ (สงัด อุทรานันท์, 2532)

Tyler (1970) ได้มีหลักการออกแบบรูปแบบไว้ 4 ประการ คือ จุดมุ่งหมายของโรงเรียน ประสบการณ์ที่ควรจัดขึ้นเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย ประสบการณ์ที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และการติดตามผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

Keeves (1988, p. 560) มีหลักการกว้าง ๆ 4 ประการ คือ ควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ใช้เป็นแนวทางการพยากรณ์ผลที่เกิดขึ้นและหาข้อสนับสนุน ต้องระบุเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา และควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์และความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่

สรุปได้ว่า จากแนวคิดที่ได้กล่าวแล้ว การพัฒนารูปแบบมีแนวคิด เป็นกระบวนการเพื่อจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ต้องการหรือที่พึงประสงค์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการพัฒนารูปแบบไว้ 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาความมีจิตสาธารณะ ระยะที่ 2 การศึกษารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะ ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะ และระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รัตนานภิส พละสี (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์ชี้วัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มี 4 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดองค์ประกอบและคำบรรยายคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 2) จัดทำตัวบ่งชี้บ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 3) ตรวจสอบความเป็นไปได้ 4) ทดลองใช้ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ชี้วัด ผลวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย 5 ด้าน 90 ตัวบ่งชี้ คือ ด้านจริยธรรมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ 35 หน่วยน้ำหนัก ด้านความรู้ความสามารถและทักษะการพยาบาล และการผดุงครรภ์ 30 หน่วยน้ำหนัก ด้านทักษะเชาวน์ปัญญา 15 หน่วยน้ำหนัก ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 10 หน่วยน้ำหนัก และด้านการสื่อสาร 10 หน่วยน้ำหนัก เกณฑ์ชี้วัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข กำหนดเป็น 4 ระดับ คือ ระดับสูง ปานกลาง ต่ำ และต้องปรับปรุง ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ให้ความเห็นว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ชี้วัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมากถึงมากที่สุดที่จะนำไปใช้ ค่าความตรงของตัวบ่งชี้โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันมีค่าสหสัมพันธ์ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .518$) ค่าความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สันระหว่างคะแนนคุณลักษณะบัณฑิตที่ประเมิน โดยอาจารย์นิเทศกับ

ผลการประเมินทักษะที่จำเป็น พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .7223$) และค่าความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ระหว่างคะแนนคุณลักษณะบัณฑิตที่ประเมิน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 กับผลการประเมินทักษะที่จำเป็น พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .641$)

หฤทัย อาจปฐ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับการมีจิตสำนึก สาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 สถาบันการศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 510 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามภาวะผู้นำ แบบสอบถาม รูปแบบการดำเนินชีวิต แบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแบบสอบถามการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา ถามความคิดเห็นและพฤติกรรม ของนักศึกษาที่แสดงถึงความต้องการช่วยเหลือสังคม ไม่เห็นแก่ตัวและลงมือกระทำเพื่อแก้ปัญหา นั้นตามความสามารถของตนเอง ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบในส่วนจิตสำนึกสาธารณะ ได้แก่ ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ในสังคมปัจจุบัน ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ด้านความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี ด้านการรับรู้ ความสามารถในการผลักดันเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในสังคม

2. องค์ประกอบในส่วนพฤติกรรมที่แสดงการมีจิตสำนึกสาธารณะ ได้แก่ ด้านการปฏิบัติในการแก้ปัญหาในสังคม และด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมทางสังคม

ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มวิชาการ กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มก้าวหน้า กลุ่มกิจกรรม กลุ่มสังคม ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสังกัดสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ภูมิภานาในกรุงเทพมหานคร และรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มเก็บตัว มีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสำคัญตามลำดับ ดังนี้ ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนิน ชีวิตกลุ่มก้าวหน้ารูปแบบการดำเนินชีวิต กลุ่มกิจกรรม และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 45.60 ($R^2 = .4$)

โกศล มีความดี (2547, หน้า 65-66) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับ การมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ ผลการวิจัย พบว่า 1) ข้าราชการตำรวจที่มีปัจจัยทาง

ชีวิตสังคม ได้แก่ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน

2) ข้าราชการตำรวจที่มีจิตลักษณะแตกต่างกัน โดยข้าราชการตำรวจที่มีเจตคติต่อจิตสาธารณะที่ดี มีการรับรู้ความสามารถของตนสูง มีลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนเองสูง มีจิตสาธารณะสูงกว่า ข้าราชการตำรวจที่มีเจตคติต่อจิตสาธารณะที่ไม่ดี มีการรับรู้ความสามารถของตนต่ำ มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ 3) ข้าราชการตำรวจที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคมแตกต่างกัน มีจิตสาธารณะแตกต่างกัน โดยข้าราชการตำรวจที่มีการรับรู้วัฒนธรรมองค์กรสูง มีการรับรู้ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวสูง มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชาสูง มีการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานสูง มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากประชาชนสูง มีการได้รับแบบอย่างจากผู้บังคับบัญชาสูงมีจิตสาธารณะสูงกว่าข้าราชการตำรวจที่มีการรับรู้ วัฒนธรรมองค์กรต่ำ มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวต่ำ มีการรับรู้การสนับสนุน ทางสังคมจากผู้บังคับบัญชาต่ำ มีการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานต่ำ มีการรับรู้ การสนับสนุนทางสังคมจากประชาชนต่ำ มีการได้รับแบบอย่างจากผู้บังคับบัญชาต่ำ 4) ไม่พบ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตลักษณะและสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่ส่งผลต่อ การมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ 5) ปัจจัยทางจิตสังคมที่เป็นตัวทำนายจิตสาธารณะ ของข้าราชการตำรวจ พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนและการสนับสนุนจากประชาชน สามารถร่วมกันทำนายการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจได้

มุกิตา หวังคิด (2547, หน้า 59) ได้ศึกษาการฝึกทักษะการแก้ปัญหาโดยนำเสนอ สถานการณ์ผ่านสื่อคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะการแก้ปัญหาโดยนำเสนอสถานการณ์ผ่าน สื่อคอมพิวเตอร์มีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึก 2) นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้แตกต่างกันทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน 3) ไม่พบ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกทักษะการแก้ปัญหาโดยนำเสนอสถานการณ์ผ่านสื่อคอมพิวเตอร์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียน

โสพรรณนา ฉัตรหลวง (2548, หน้า 89-90) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับ ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมของผู้บริหารศูนย์บริการ สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารศูนย์บริการสาธารณสุข มีความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้บริหารศูนย์บริการสาธารณสุขที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง มีความขัดแย้งระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมโดยรวมมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ ในการทำงานต่ำ 3) ผู้บริหารศูนย์บริการสาธารณสุขที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ความขัดแย้ง

ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมไม่แตกต่างกัน 4) เจตคติต่อความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม และการมุ่งอนาคตควบคุมตน สามารถร่วมกันทำนุความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมได้ โดยเจตคติต่อ ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมมีอิทธิพลต่อความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมสูงสุด

พรพรม พรคพวก (2550, หน้า 82) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในสหวิทยาเขตกรุงเทพตะวันออก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรปัจจัยทั้งห้าตัวกับจิตสาธารณะโดยรวม มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสามารถอธิบายผลร่วมกันได้ และค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะโดยรวม คือ การรับรู้ความสามารถของคนและสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่วนจิตสาธารณะรายด้าน การวิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนามมีความสัมพันธ์กัน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนามระหว่างตัวแปรปัจจัยกับจิตสาธารณะรายด้าน

ธนิดา ทงมีเหลือ (2550, หน้า 92) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยทางจิต ได้แก่ เอกลักษณะแห่งตน ลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะ การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตสาธารณะ แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่ พบว่า ว่ามีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะ ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำงานจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน และเอกลักษณะแห่งตน ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำงาน จิตสาธารณะของนิสิตเพศชาย ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต และสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน และตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำงานจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิง ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต เอกลักษณะแห่งตน และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

สุภรัตน์ ทองอ่อน (2550, หน้า 112) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบจิตสำนึกสาธารณะในการอนุรักษ์ทรัพยากรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ในจังหวัดปราจีนบุรี ที่มีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างกัน พบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจิตสำนึกสาธารณะด้านอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก และมีจิตสำนึกสาธารณะด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้าอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจิตสำนึกสาธารณะทั้งสองด้านอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 2) นักเรียนที่มีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจิตสำนึก

สาธาณณะด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สุคนธรส หุตะวัฒนะ (2550, หน้า 51) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธาณณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา ที่มีต่อจิตสาธาณณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลของการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธาณณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา มีจิตสาธาณณะสูงกว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธาณณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา 2) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธาณณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา กับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ที่มีต่อจิตสาธาณณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คือ โปรแกรมพัฒนาจิตสาธาณณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจาสามารถช่วยพัฒนานักเรียนได้ทั้ง 2 กลุ่ม คือ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากและน้อย

อัญชลี ยิ่งรักพันธ์ (2550, หน้า 102-103) ได้ศึกษาผลการใช้สถานการณ์จำลองผสานกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริงเพื่อพัฒนาจิตสาธาณณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษา พบว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองผสานกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริง มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนจิตสาธาณณะเฉลี่ยโดยรวม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และหลังทดลอง 1 สัปดาห์ สูงขึ้นตามลำดับ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองผสานกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริง มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนจิตสาธาณณะเฉลี่ยโดยแยกตามรายองค์ประกอบของจิตสาธาณณะ 3 องค์ประกอบ ก่อนทดลอง หลังทดลอง และหลังทดลอง 1 สัปดาห์ สูงขึ้นตามลำดับในองค์ประกอบที่ 3 คือ ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ส่วนองค์ประกอบที่ 1 คือ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสมบัติของส่วนรวมและองค์ประกอบที่ 2 ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมที่ไม่เปลี่ยนแปลง

เจษฎา หนูรุ่ม (2551, หน้า 102-103) ได้ศึกษาปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธาณณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัย พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างปัจจัยจิตลักษณะรายด้านกับจิตสาธาณณะ โดยปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลทางบวก ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิต ค่านิยมความเป็นไทยและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนสติปัญญาและความเชื่ออำนาจในตน ส่งผลทางบวก เมื่อพิจารณาจิตสาธาณณะรายด้าน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างปัจจัยจิตลักษณะกับจิตสาธาณณะ 3 ด้าน และค่าสหสัมพันธ์

พหุคูณระหว่างปัจจัยจิตลักษณะรายด้านกับจิตสาธนะด้านการใช้ ด้านการถือเป็นหน้าที่ และด้านการเคารพสิทธิ

นันทนา จันทร์บรรจง (2551, หน้า 145) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลกระทบของนโยบายรัฐบาล ต่อการปลูกฝังจิตสาธนะและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ ผลการวิจัย พบว่า นโยบายของรัฐบาลไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2551 มีความแตกต่าง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังจิตสาธนะและความรับผิดชอบต่อสังคมของพลเมืองไทย

วิทย์พัฒนา ทิศา (2551, หน้า 72) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธนะของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า 1) จิตสาธนะของนิสิตระดับปริญญาตรี สัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง อัตมโนทัศน์ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว การขัดเกลาทางสังคม และเหตุผลเชิงจริยธรรม 2) ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์จิตสาธนะของนิสิตระดับปริญญาตรี คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม อัตมโนทัศน์ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .302 มีอำนาจจำแนกในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 8.80

อุไรวรรณ คุ่มวงษ์ (2551, หน้า 82) ได้ศึกษาจิตสาธนะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมตาม โครงการพระราชดำริ ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้ทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมตาม โครงการพระราชดำริ มีจิตสาธนะสูงขึ้นกว่าก่อนทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ตามโครงการพระราชดำริ

กฤษณ์ พวงพันธ์ (2552, หน้า 95) ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธนะของนักเรียน โรงเรียนบ้านตาอุด ตำบลตาอุด อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน ห้องเรียน ห้องน้ำ การรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน นักเรียนช่วยกันทำเขตรับผิดชอบ บริเวณโรงเรียนสะอาด 2) นักเรียนเก็บรักษาทรัพย์สินสมบัติ ส่วนรวมของโรงเรียน จอบ เสียม กรรไกรตัดหญ้า โต๊ะ เก้าอี้ ที่ตักขยะ ถังขยะ ไม้กวาด เป็นระเบียบเรียบร้อย

ดวงมณี วรรณสุทธิ (2552, หน้า 75) ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธนะสำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า ชุดฝึกจิตสาธนะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.88/ 82.08 และมีดัชนี ประสิทธิภาพเท่ากับ 0.47 โดยนักเรียนมีจิตสาธนะหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วม กิจกรรม นักเรียนที่ได้รับการฝึกจิตสาธนะตระหนักถึงปัญหาสังคม รู้จักวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจักษ์ ปัญหาที่ควรแก้ไข เห็นประโยชน์และปฏิบัติตามหลักความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูคุณงามที่ รู้จักตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและการควบคุมอารมณ์ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ระบุปัญหา สังคม เห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ระบุปัญหา

และแนวทางแก้ไขในโรงเรียนของคนได้รู้จักการช่วยเหลือสังคมในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงเครือข่ายช่วยเหลือสังคม

ทรงศิลป์ ธรรมวิภารัตน์ (2552, หน้า 80) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียนในการรักษาสภาพแวดล้อม และความสะอาดของโรงเรียนท่าลาด อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียนในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม และความสะอาดของโรงเรียนท่าลาด อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ 1 กลยุทธ์ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการจัดกิจกรรมโครงการอบรมจิตสาธารณะที่หนูพึงมี และ โครงการทำดีเพื่อพ่อ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้พัฒนาจิตสาธารณะ มีความเสียสละรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นอย่างดี แต่มีนักเรียนส่วนหนึ่งต้องปรับปรุงแก้ไข ขาดความรับผิดชอบ จึงมีการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การอบรม ตามโครงการอบรมนักเรียนประจำวัน จึงทำให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า การพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียนในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและความสะอาดที่ได้กำหนดไว้

เบญจพร ทศน์ไพโร (2552, หน้า 70-71) ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียนด้านการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน โรงเรียนบ้านโนนรัง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า วงรอบที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาด้านการรักษาความสะอาดของห้องเรียนและเขตพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า นักเรียนขาดจิตสาธารณะในด้านการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ในวงรอบที่ 2 สามารถแก้ไขจิตสาธารณะให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น พบว่า สาเหตุที่นักเรียนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการดูแลรักษาความสะอาด ตามที่ได้รับมอบหมายเกิดจากสาเหตุผู้ปกครองต้องเอาเวลาส่วนใหญ่ไปประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาอบรมดูแล

พระมหาจตุพร สุตนนท์ (2552, หน้า 93-94) ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการดูแลรักษาศาสนสมบัติ โรงเรียนศรีปริยัติคุณศึกษา อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า พระภิกษุสมณเฑาะว์ที่ได้รับการจัดกิจกรรมจัดการเรียนรู้โดยวิถีทัศนัต์พฤติกรรมแม่แบบประกอบการเรียนรู้ มีจิตสาธารณะด้านการรักษาศาสนสมบัติ ที่เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน

รักใหม่ ลุนศรี (2552, หน้า 85) ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนวัดบ้านโนนกกอก อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานพัฒนาจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาดโดยใช้กิจกรรมหัวใจใสสะอาด กิจกรรมหัวใจสีชมพู กิจกรรมหัวใจสีเขียว การใช้วิถีทัศนัต์แม่แบบประกอบการเรียนรู้ และการนิเทศในวงรอบที่ 1 ก่อให้เกิดการพัฒนานักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งในด้านการรักษาความสะอาด นักเรียนมีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ในการรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน ห้องเรียน โรงอาหาร

อุปกรณ์ทำความสะอาด อุปกรณ์กีฬา ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์มากขึ้น มีความรับผิดชอบ
ต่อตนเอง และต่อส่วนรวม

เรียม นมรักษ์ (2552, หน้า 104-106) ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบ
ของจิตสาธารณะของนักศึกษาในองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัย พบว่า
องค์ประกอบของจิตสาธารณะทั้งสิ้นมี 9 องค์ประกอบ ซึ่งจัดลำดับจิตสาธารณะที่นักศึกษา
ในองค์กรนักศึกษา ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น
ความรัก ความเอื้ออาทรและความสามัคคี การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม ความรับผิดชอบต่อ
สาธารณะ ยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น มีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่อง
และเชื่อมโยงช่วยความร่วมมือ มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีองค์ความรู้และความสามารถ
ในการแสวงหาความรู้

วารงคณา หุ่นสุวรรณ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการทดลองสอนโดยกรณีตัวอย่างเรื่อง
การปฏิบัติตนเป็นคนดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาทักษะ
การคิดวิเคราะห์และจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัย พบว่า
1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดี
โดยใช้กรณีตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่เรียนเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดี โดยใช้กรณีตัวอย่าง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ทักษะการคิด
วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างสูงกว่าการสอน
แบบปกติ 4) จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง
หลังการทดลอง สูงกว่าการสอนแบบปกติ

ศิริพงษ์ ลุ่มกลาง (2552, หน้า 65-66) ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียน
ด้านความสะอาด โรงเรียนบ้านโนนอุดมมงคลอุบลรัตน์ อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา
ผลการวิจัย พบว่า ในการพัฒนางรอบที่ 1 คือ 1) อบรมให้ความรู้แก่นักเรียน 2) การสอนสอดแทรก
ในวิชาเรียน 3) ชุมนุมดาวพิเศษทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบด้านการรักษาความสะอาด
บริเวณห้องเรียนนักเรียนมีจิตสำนึก มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายต่อ
ส่วนรวม แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ยังมีพฤติกรรมยังไม่ให้ความร่วมมือ ไม่มีความรับผิดชอบ
ชอบหลีกเลี่ยงหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในแต่ละวัน จึงต้องพัฒนางรอบที่ 2 กิจกรรมในการพัฒนา
คือ ห้องเรียนสีขาว ทำให้นักเรียนมีการปรับพฤติกรรมในการดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียน
บริเวณโรงเรียนมากขึ้น แสดงว่านักเรียนมีจิตสำนึก จิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
รับผิดชอบต่อส่วนรวม นักเรียนให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาความสะอาดดีขึ้น

เอกสรร์ค บุญฮวด (2552, หน้า 73) ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านมะกอก อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุม มีการจัดกิจกรรมชุมนุมรักษ์โรงเรียน กิจกรรมธนาคารขยะ กิจกรรมธนาคารปุ๋ยหมักจากใบไม้ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่เกิดการพัฒนาจิตสาธารณะ ด้านการรักษาความสะอาด นักเรียนมีความกระตือรือร้น ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ รู้จักการแยกขยะ และรู้จักนำขยะขายเป็นรายได้เสริม นักเรียนรู้จักวิธีทำปุ๋ยหมักจากใบไม้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ แต่ยังมีนักเรียนบางส่วน ที่ยังขาดจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาด จึงมีการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ การนิเทศ มีการจัดกิจกรรมโครงการเข้าค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ทำให้นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาเป็นผู้มีจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาด มีความรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลรักษาความสะอาด มีความรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียน บริเวณโรงเรียนและสถานที่ที่เป็นสาธารณะสมบัติของส่วนรวม เป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

กรรยา พรรณนา (2553, หน้า 109) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมและการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่างที่เน้นการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่างที่เน้นการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่างที่เน้นการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ มีจิตสาธารณะแตกต่างกัน

โกวิท พงษ์ภักดี (2553, หน้า 57) การใช้โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะหลังการทดลองมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนทดลองและมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุม

เจนต์จุฬา คำดี (2553, หน้า 63) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมสถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมสถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วม โปรแกรมสถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ

ชลัญชร ชินบุตร (2553, หน้า 112) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝัง ความเป็นผู้มีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนก้นทรลักษณ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเป็นไปตามความมุ่งหมายในการปลูกฝังความเป็นผู้มี จิตสาธารณะ แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนไม่ให้ความสนใจในการทำกิจกรรม เช่น ยังคงหลบหลีก เฉยชา ไม่เกิดความตระหนัก ไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือ ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาเพื่อ ปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะต่อไป วงรอบที่ 2 ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเป็นไปตาม ความมุ่งหมายในการปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะ เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ในการดูแลรักษาสาธารณะสมบัติและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน โดยให้ความสำคัญต่อส่วนรวม มากขึ้น เห็นได้จากการที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติตนเป็นผู้มีจิตสาธารณะเพื่อให้ เป็นที่ยอมรับ พยายามพัฒนาตนเองให้เป็นคนหนึ่งที่เพื่อสามารถเลือกให้เป็นบุคคลต้นแบบและ เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

จิตติพร พันธวงศ์ (2553, หน้า 58-59) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความมี จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความมีจิตสาธารณะ พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านสูงขึ้น

สุขุมล เกษมสุข (2553, หน้า 41) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ผลการวิจัย พบว่า 1) เจตคติต่อจิตสาธารณะและการถ่ายทอดทางสังคม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรม จิตสาธารณะสาธารณะของนักเรียนสาธิต 2) นักเรียนชายและนักเรียนมีพฤติกรรมจิตสาธารณะ แตกต่างกัน 3) นักเรียนที่มีเจตคติต่อจิตสาธารณะสูงมีพฤติกรรมจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่มี เจตคติต่อจิตสาธารณะต่ำ 4) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมาก มีพฤติกรรม จิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อย 5) นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมมาก มีพฤติกรรมจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคม น้อย

วรรณานันดาเขียน (2553, หน้า 81-82) ได้ศึกษาผลของการให้ความรู้การทำกิจกรรม ในครอบครัวสำหรับผู้ปกครองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดให้ความรู้การทำกิจกรรมในครอบครัวสำหรับผู้ ปกครองมีการพัฒนาจิตสาธารณะสูงขึ้น

อริยา คูหา (2554, หน้า 81) ได้ศึกษาจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า จิตสาธารณะของนักเรียน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับมาก มีรูปแบบการดำเนินชีวิต

กลุ่มก้าวหน้าและกลุ่มวิชาชีพมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ กลุ่มเก็บตัว และจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีมีความสัมพันธ์ทางบวกจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า มีงานวิจัยที่ศึกษากับกลุ่มนักเรียนประถมศึกษาและอนุบาล กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ กลุ่มอื่น ๆ เช่น พระภิกษุสามเณร ข้าราชการ ตำรวจ ผู้บริหารศูนย์บริการสาธารณสุข ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ส่วนกลุ่มนิสิตปริญญาตรีมีน้อย นับว่ามีผู้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับจิตสาธารณะในระดับอุดมศึกษายังน้อยอยู่ ประกอบกับความยุ่งยากเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายและการปรับลดอัตรากำลัง ทั้งนี้เนื่องจากขาดการให้ความสำคัญและการสนับสนุนในด้านนโยบายและงบประมาณตลอดจนกำลังคนของหน่วยงาน

งานวิจัยต่างประเทศ

Kraft (1992, p. 1465) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมด้านการมีจิตสำนึกทางสังคม โดยใช้กรอบแนวคิดของ Neibuhr (1951) ผลการวิจัย พบว่า ศาสนามีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะทางจิตสังคม สิ่งที่มีผลต่อจิตสำนึกทางสังคม คือ การอบรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำ การให้ความสำคัญกับศาสนา การพัฒนาชุมชนให้เน้นกระบวนการคิด การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และการมุ่งมั่นในการกระทำ

Cole (2000, p. 3850-A) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้ช่วยครูใหญ่ ในด้านการควบคุมดูแลวินัยนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ในโรงเรียนของรัฐ จอร์เจีย เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษา พบว่า ผู้ช่วยครูใหญ่ได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมในการกำจัดกลุ่มนักเรียนที่กระทำความผิด ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับบุคลากรภายในและภายนอก หน่วยงานสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน มีการเสริมสร้างบรรยากาศของโรงเรียนให้เกิดการสร้างสรรคพฤติกรรมที่เหมาะสม การบริหารงานงบประมาณ

Enciso (2001, p. 961) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับวินัยของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน 1,700 คน และครู 69 คน ผลการศึกษา พบว่า ครูแก้ไขปัญหาวินัยนักเรียนในทางที่ผิด และครูยังหาวิธีการในการควบคุมวินัยนักเรียนไม่ได้ ผู้บริหารรู้สึกว่าการควบคุมวินัยนักเรียนได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของการจัดการ ชั้นเรียนของครู ส่วนนักเรียน เชื่อว่าผู้ปกครอง มีความสำคัญที่สุดของกระบวนการพัฒนาวินัย

Hernandez-Tutop (2001, p. 1379-A) ได้ศึกษาผลกระทบของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มีต่อครู กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 9 คน จากเขตต่าง ๆ ของสหรัฐ ปัจจัยที่ พบว่า มีผลต่อการสอนที่ปรับปรุงแล้วของครูในชั้นเรียน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอน การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน และความรู้สึกของครูเกี่ยวกับข้อบกพร่อง ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติของนักเรียน เพิ่มขึ้น เป็นผลของการปรับปรุงการปฏิบัติการสอนที่เข้มแข็งขึ้น Anthony (2002, p. 1240-A)

ได้ศึกษาผลของโปรแกรมลักษณะบุคคลศึกษาที่มีต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อวิเคราะห์ การประมาณค่า และความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะบุคคลและเพื่อวัดการเปลี่ยนแปลง ทางพฤติกรรมในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ผลการวิจัย พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญในกลุ่มทดลองเกี่ยวกับความเข้าใจ และการประมาณค่าของนักเรียนในด้านลักษณะบุคคล ด้านการความไม่มีจิตสาธารณะและการละเมิดวินัยหรือข้อมูลทางพฤติกรรม

Fries (2002, p. 480-A) ได้ศึกษาวิธีที่ครูก่อนประจำการเน้นทำความเข้าใจ การเรียน ระเบียบวินัย กลุ่มตัวอย่างเป็นครูก่อนประจำการ จำนวน 7 คน การศึกษาครั้งนี้ซึ่งใช้วิธีการวิจัย เชิงคุณภาพ การให้ความกระจ่างเกี่ยวกับความซับซ้อนในการเคลื่อนไหวในห้องเรียนเมื่อเทียบกับ ผู้เรียน เป็นรายบุคคลรวมทั้งกลุ่มผู้เรียนข้อค้นพบที่แตกต่างกันอย่างสำคัญ 3 ประการ คือ 1) สมมุติฐานและความเชื่อของครูก่อนประจำการ เกี่ยวกับเด็ก ครู และห้องเรียน 2) การสังเกต การปฏิบัติ และปฏิกริยาของครูก่อนประจำการ และ 3) ความเครียดที่มีอยู่สำหรับครูก่อนประจำการ ผลการวิจัย พบว่า มีวินัยในห้องเรียนไม่ได้รับการจัดการในโรงเรียนได้ซึ่งมีสูตร นโยบาย ความอดทนที่ไม่มีเลย หรือกฎและระเบียบที่กำหนดไว้

Mingucci (2002, p. 451-A) ได้ศึกษาผลของโครงการวิจัยปฏิบัติการที่มีต่อการพัฒนา วิชาชีพของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง กลุ่มตัวอย่าง ครู จำนวน 8 คน โดยวิธีการ วิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามการสัมภาษณ์ และการจดบันทึกภาคสนาม ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รับการประโยชน์หลายอย่างจากบทฝึก เช่น ผลการทำงาน มีความเชื่อมั่นส่วนตัวและทางวิชาชีพ มีการสะท้อน และมีความเชื่อมั่นในการบันทึกวิจัยเพิ่มขึ้น ทำให้นักเรียนที่มามีส่วนร่วมในกระบวนการสอน/ การเรียนเพิ่มขึ้น พบว่า การวิจัยปฏิบัติการ สามารถช่วยให้เกิดการสร้างชุมชนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาให้ผู้เข้าร่วมสามารถร่วมกันรับรู้ ประเด็นปัญหา มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ

Guepet (2003, p. 3802-A) ได้ศึกษาผลของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อ การควบคุมวินัยของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พ่อ แม่ ครู และผู้บริหาร โรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ความสนใจในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียนที่รับผิดชอบซึ่งจะทำให้นักเรียนมีระเบียบ วินัยตามที่คาดหวัง ย่อมส่งผลให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมไปด้วยความสงบเรียบร้อย

McElveen (2003, p. 714-A) ได้ศึกษาผลของการใช้ดนตรีในศูนย์ดนตรีเพื่อปลูกจิตสำนึก ทางสังคม โดยเสนอกรอบแนวคิดเพื่อตรวจสอบผลงานของศูนย์ดนตรี ที่มีผลต่อการส่งเสริม จิตสำนึกทางสังคมของคนในชุมชน

Bryant (2004, p. 2831-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจิตสำนึกทางสังคมอุดมคตินิยม กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูก่อนประจำการ 7 คน ผลการวิจัย พบว่า ครูมีจิตสำนึกในการปลูกฝังหรือพัฒนางานสอนและ

ต้องการรูปแบบหรือแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงานรวมทั้งเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของตนเอง และปฏิบัติตามความเชื่อ

Padon-Johansen (2004, p. 1184 -A) ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้บทละครเชิงสร้างสรรค์ ในการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน 30 คน จากอาสาสมัคร 47 คน โดยใช้การสังเกต การสอบถามการสัมภาษณ์ ผลการวิจัย พบว่า การใช้ละครรูปแบบต่าง ๆ สามารถพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน ในลักษณะของความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การเคลื่อนไหวสู่ปฏิบัติการทางสังคมได้จริง

Royal (2004, p. 2733-A) ได้ศึกษาวิสัยทัศน์การศึกษาที่ส่งผลต่อการพักการเรียนในและนอกโรงเรียน ผลการศึกษา พบว่า การสั่งพักการเรียนนักเรียนชายเกิดขึ้นบ่อยกว่านักเรียนหญิง สามเท่า ผู้บริหาร โรงเรียนต้องระบุนการปฏิบัติที่มีประสิทธิผลที่จะลดปัญหาความไม่มีวินัยนักเรียน ลงได้ โรงเรียนต้องตอบสนองต่อการส่งเสริมวินัยที่มีการพิจารณาการลงโทษด้านจริยธรรม พฤติกรรมแบบร่วมมือกันลดการแตกความสามัคคีกันใน โรงเรียนได้และสามารถช่วยให้นักเรียน บรรลุศักยภาพทางวิชาการอย่างเต็มที่

Akkar (2005, p. 2087-A) ได้ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะของคนนิวกาสเทิล สหราชอาณาจักรอังกฤษในช่วง 10 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 1990-2000 พบว่า มีการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ ด้วยการเปิดให้มีพื้นที่สาธารณะ หรือเวทีสำหรับคนในชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน 1) การวางแผน และการออกแบบกิจกรรม 2) การลงมือปฏิบัติ 3) การจัดการและดูแลรักษา และ 4) การใช้ ส่วนต่าง ๆ ด้วยความเคารพปฏิบัติ

Carthon (2007) ได้ศึกษาวัฒนธรรมของชาวบ้านและจิตสำนึกทางสังคมของชาวพื้นเมือง เชื้อสายแอฟริกัน ผ่านวรรณกรรม การแสดง บทกวี นวนิยาย ที่มีประติมากรรม ผ่านมาเป็นระยะยาว จนกลายเป็นวัฒนธรรมของคนในชุมชน เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องความยุติธรรมในสังคม เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกทางสังคม

Champagne (2007) ได้ศึกษารูปแบบ ของจิตสำนึกทางสังคมเกี่ยวกับความสามารถ ของครูพลศึกษาที่มีผลต่อเยาวชนพื้นเมือง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูพลศึกษา จำนวน 8 คน ผลการวิจัย พบว่า จิตสำนึกทางสังคมของ ครูพลศึกษามีความสอดคล้องกับวิธีการสอน และส่งผลต่อความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ต่อ เยาวชนพื้นเมือง

Shinichi (2007, p. 3217-A) ได้ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะ และการนำความรู้เข้าไปใช้ในชุมชน ผลการวิจัย พบว่า การขาดจิตสำนึกสาธารณะเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาชีวิตประจำวัน

ของคนในสังคมชนบทไทย พฤติกรรมความร่วมมือ และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นเมื่อความรู้ที่นำไปใช้ในชุมชนมีเหตุผลสอดคล้องกับวัฒนธรรม จารีตประเพณี และความต้องการ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยภายในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ การพัฒนาจิตสาธารณะจะให้เกิดอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ด้วยแนวทางต่าง ๆ ที่สร้างเสริมการอบรมปลูกฝังเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนิสิต ในด้านการมีส่วนร่วม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านความรับผิดชอบทางสังคม ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความรักและความสามัคคี ด้านค่านิยม ด้านจริยธรรม ด้านมุ่งอนาคต และด้านเอกลักษณ์แห่งตน ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงผสมผสาน เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเพื่อประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed method research) การศึกษานำร่อง โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ในประชากรกลุ่มเป้าหมาย เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้รูปแบบ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาประเมิน โดยกลุ่มผู้ประเมิน นำผลการประเมินมาพัฒนารูปแบบ การสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยกลุ่มผู้ประเมิน โดยมีขั้นตอนการศึกษา 4 ระยะ ดังนี้

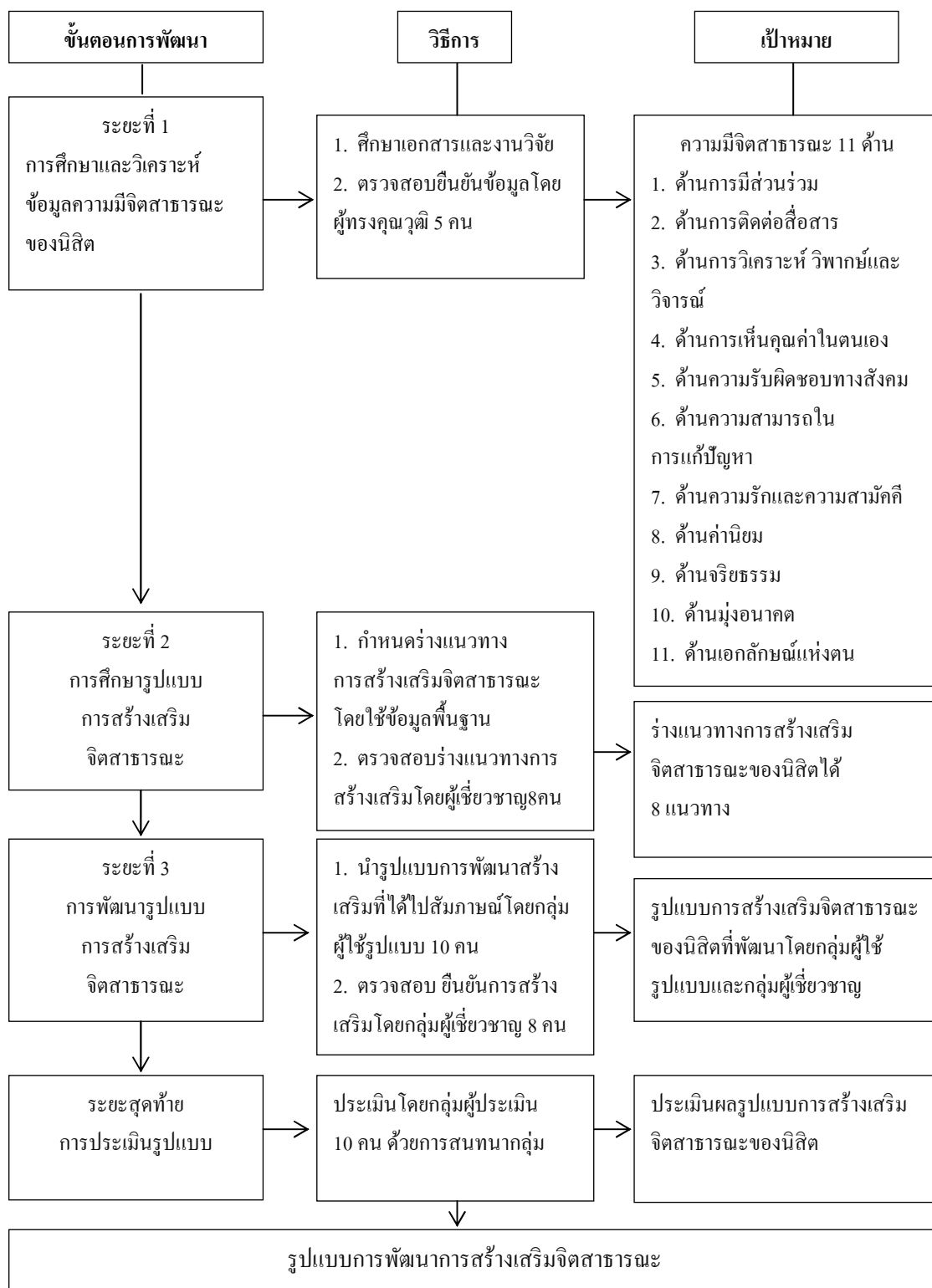
ระยะที่ 1 การศึกษาความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ระยะที่ 2 การศึกษารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

การนำเสนอรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
ผังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ระยะที่ 1 การศึกษาความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยระยะที่ 1 นี้เป็นการวิจัยนำร่องในระยะเริ่มต้น โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,141 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยมีขั้นตอนการกำหนดและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 1 (Try out) ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยสุ่มมา 1 คณะ ได้นิสิตภาคปกติระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน

2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยมีกลุ่มสาขาวิชาเป็นชั้น (Strata) และมีนิสิตทุกกลุ่มสาขาเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling unit) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ชั้นที่ 1 จำแนกนิสิตในคณะที่มีการเรียนการสอนเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา ตามเกณฑ์การแบ่งกลุ่มสาขาวิชาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดังนี้

กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 3 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และคณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร

กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 คณะ ได้แก่ คณะพลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะสหเวชศาสตร์

กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 8 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย สำนักเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ และวิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน

สุ่มคณะในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้คณะในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา ดังนี้

กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 2 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์

กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 4 คณะ ได้แก่ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะพลศึกษา

กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 6 คณะ ได้แก่ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย และสำนักเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

ขั้นที่ 2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาของประชากร ระดับความเชื่อมั่น

ขั้นที่ 3 สุ่มแบบสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยมีกลุ่มสาขาวิชา เป็นชั้น (Strata) และมีนิสิตทุกกลุ่มสาขาเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling unit) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,168 คน และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการของ Yamane (1973) ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2555 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มสาขาวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4,417	346
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4,109	365
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	9,533	430
รวมทั้งหมด	18,059	1,141

จากตารางที่ 2 พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 346 คน กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 365 คน และกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 430 คน ครอบคลุมทุกกลุ่มสาขาวิชากลุ่มตัวอย่าง สำหรับส่งแบบสอบถาม จำนวน 1,168 ชุด

การวิจัยครั้งนี้ได้ส่งแบบสอบถามไป จำนวน 1,168 ชุด และได้รับแบบสอบถามที่ตอบ สมบูรณ์ จำนวน 1,141 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 97.69 ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงแล้วเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ความถี่ และร้อยละ หลังจากนั้นนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้ประกอบใน การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1.1 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามความมีจิตสาธารณะของนิสิตสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (สำหรับกลุ่มตัวอย่าง) ซึ่งมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และ ตอนที่ 2 ความมีจิตสาธารณะของนิสิต

1.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้รู้รูปแบบ

1.3 แบบสนทนากลุ่ม เป็นการสนทนากลุ่มของผู้ประเมิน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ปรากฏในภาพที่ 4 ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสอบถาม การสร้างแบบสอบถามความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม

2.1.2 ศึกษาทฤษฎี นิยาม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

2.1.3 เขียนนิยามความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1.4 ร่างข้อคำถามของแบบสอบถามตามคำนิยามศัพท์ที่ครอบคลุมของตัวแปรตาม ได้แก่ ความมีจิตสาธารณะของนิสิตใน 11 ด้าน มี 80 ข้อ

2.1.5 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม

2.1.6 ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

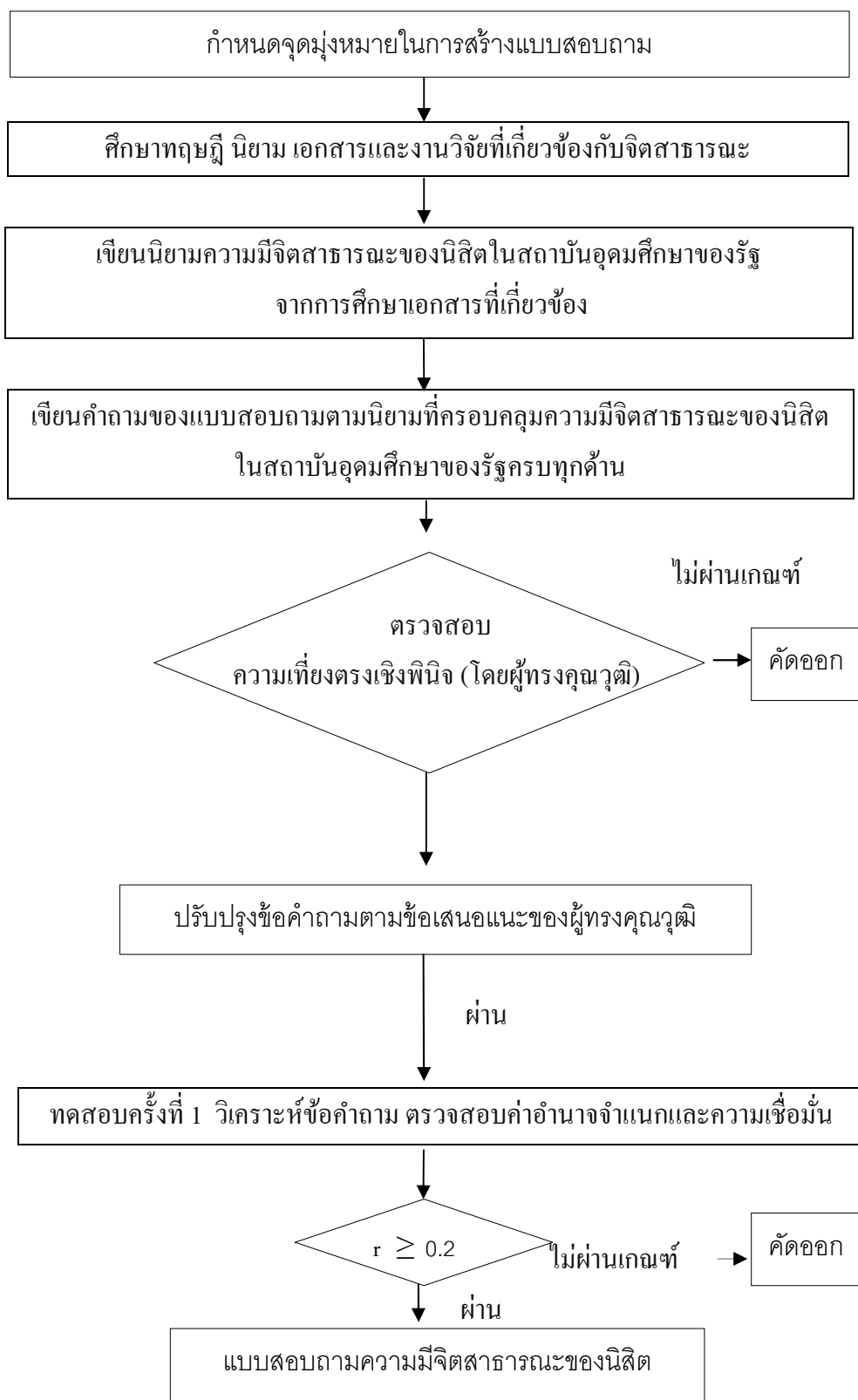
2.1.7 นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล 2 ท่าน และด้านจิตวิทยา 3 ท่าน ให้พิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถาม

2.1.8 นำมาพิจารณาหาความสอดคล้อง (Index of item objective congruence - *IOC*) ถ้าได้ค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 ถือว่าใช้ได้ ปรากฏว่ามี 75 ข้อเป็นไปตามเกณฑ์

2.1.9 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน

2.1.10 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ถ้าได้ค่า .70 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

2.1.11 นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความมีจิตสาธารณะนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีเนื้อหาครอบคลุม 11 ด้าน ของความมีจิตสาธารณะของนิสิต (สำหรับสัมภาษณ์ ผู้ใช้รูปแบบ จำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญ 8 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแนวในการเก็บรวบรวมข้อมูล) ในภาคผนวก ค

2.3 การสร้างแบบประเมิน โดยมีเนื้อหาครอบคลุมความมีจิตสาธารณะของนิสิต 11 ด้าน (สำหรับผู้ประเมิน 10 คน) ในภาคผนวก ค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลรวบรวม ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้ดำเนินการดังนี้

1.1 นำแบบสอบถาม 1,168 ฉบับ ไปให้นิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.2 นัดหมายวัน และเวลา และเก็บแบบสอบถามคืน ภายในเวลา 3 เดือน ระหว่างภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

1.3 ได้เก็บแบบสอบถามคืนตามเวลาที่กำหนด ปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์คืน จำนวน 1,141 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.69

2. การเก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ใช้รูปแบบ 10 คน และผู้เชี่ยวชาญ 8 คนด้วยตนเอง ดังนี้

2.1 นัดหมายวันเวลากับผู้ให้สัมภาษณ์

2.2 ไปพบผู้ให้สัมภาษณ์ตามเวลา และสถานที่นัดหมายไว้ที่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลบนกระดาษที่เตรียมไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์แบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์แบบสอบถามความมีจิตสาธารณะของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ จำแนกตามสถานภาพ

1.2 การวิเคราะห์ความมีจิตสาธารณะของนิสิต โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทั้งโดยรวมและรายด้านของคะแนนมาตราส่วนประมาณค่าของคำถามและการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ตามมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของ Likert (1961 อ้างถึงใน ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, หน้า 70) ซึ่งการกำหนดค่าคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 4) ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	นิตินีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	นิตินีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะมาก
2.51-3.50	หมายถึง	นิตินีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	นิตินีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	นิตินีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

1. เพศ () หญิง () ชาย
2. กลุ่มสาขาวิชา
 - () วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - () วิทยาศาสตร์สุขภาพ
 - () มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับความคิดเห็น 5	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น 4	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติมาก
ระดับความคิดเห็น 3	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติปานกลาง
ระดับความคิดเห็น 2	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติน้อย
ระดับความคิดเห็น 1	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ประกอบคำบรรยาย โดยใช้ค่าความถี่ ของการสัมภาษณ์ผู้ใช้รูปแบบ และผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นได้นำไปพัฒนารูปแบบ การสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิต

สำหรับเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

9 -10 คน	หมายถึง	มีความเห็นพ้องต้องกันมากที่สุด
7 -8 คน	หมายถึง	มีความเห็นพ้องต้องกันมาก
5 -6 คน	หมายถึง	มีความเห็นพ้องต้องกันปานกลาง
3-4 คน	หมายถึง	มีความเห็นพ้องต้องกันน้อย
1-2 คน	หมายถึง	มีความเห็นพ้องต้องกันน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์แบบประเมิน เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ประกอบคำบรรยาย ของผู้ประเมิน หลังจากนั้นได้นำไปเสนอรูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิต

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (*IOC*)
 - 1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

(๕)

2. สถิติพื้นฐาน มีดังนี้

- 2.1 ค่าร้อยละ
- 2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
- 2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*)

ระยะที่ 2 การศึกษารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ

นำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสอบถามความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 8 คน เพื่อหารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของ นิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ

นำรูปแบบจากการสัมภาษณ์ ไปพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตใน
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้การสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ใช้รูปแบบ 10 คน และ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 8 คน

ขั้นที่ 1 การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

มีผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้รูปแบบ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ใช้รูปแบบ (User) ซึ่งเป็นคณะกรรมการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะ
ของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งได้มาดังนี้

1.1 เลือกผู้ให้ข้อมูลคนแรก โดยใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive sampling)
ตามคุณสมบัติที่กำหนด คือ มีประสบการณ์ในลักษณะที่พึงประสงค์และมีเวลาพอจะให้ข้อมูล

1.2 เลือกผู้ให้ข้อมูลคนต่อ ๆ ไป โดยการประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลคนแรก
โดยใช้กลวิธีการบอกต่อ (Snowball technique) ได้จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 คน
ซึ่งเป็นคณะกรรมการ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สำหรับการสัมภาษณ์)

2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert) จำนวน 8 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้ชำนาญการ คือ
เป็นนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาของนิสิตในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน 2 คน
กลุ่มอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่สนใจและต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการสร้าง
เสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2 คน ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนิสิตของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญ
ที่มีประสบการณ์ในลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับจิตสาธารณะ จำนวน 2 คน (สำหรับการสัมภาษณ์
เชิงลึก)

ขั้นที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ใช้รูปแบบ 10 คน และผู้เชี่ยวชาญ 8 คน ด้วยตนเอง ดังนี้

1. นัดหมายวันเวลากับผู้ให้สัมภาษณ์
2. ไปพบผู้ให้สัมภาษณ์ตามเวลา และสถานที่นัดหมายไว้ที่มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ

3. ดำเนินการสัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลบนกระดาษที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ

นำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสอบถามความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ การศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญไปวิเคราะห์ เพื่อใช้พัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย กลุ่มผู้ใช้รูปแบบ ซึ่งเป็นคณะกรรมการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับจิตสาธารณะ

สรุปรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพื่อวิเคราะห์รูปแบบ หลังจากนั้นนำผลไปใช้พัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (การสนทนากลุ่ม)

นำผลจากการสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญไปใช้พัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ นำไปประเมินโดยกลุ่มผู้ประเมิน 10 คน

ขั้นที่ 1 การเลือกกลุ่มสนทนา (ผู้ประเมินรูปแบบ)

การเลือกกลุ่มผู้ประเมิน จำนวน 10 คน เป็นกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 3 คน กลุ่มอาจารย์ จำนวน 2 คน กลุ่มผู้บริหารระดับคณะที่มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการจิตสาธารณะ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์ในลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับจิตสาธารณะ จำนวน 2 คน

ขั้นที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่มผู้ประเมิน 10 คน มีขั้นตอนดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

1. นัดหมายวันเวลากับผู้ให้การสนทนากลุ่ม
2. จัดกลุ่มสนทนากลุ่มดำเนินการตามเวลา และสถานที่นัดหมายไว้
3. สรุปและปิดประเด็นการสนทนา

ขั้นที่ 3 การนำเสนอรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ

นำผลการสนทนากลุ่มของผู้ประเมินในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ออกมาเป็นรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่บริบทใกล้เคียงกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed method research) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัย 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ระยะที่ 2 การศึกษารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

SD แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนนิสิตทั้งหมด

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ความมีจิตสาธารณะของนิสิต เป็นการวิเคราะห์แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะของนิสิตและวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์รูปแบบที่ศึกษาจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (8 คน)

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์รูปแบบที่พัฒนาโดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed method research) ดังนี้

1. การวิเคราะห์รูปแบบที่พัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้ใช้รูปแบบ (นิสิต 10 คน)

2. การวิเคราะห์รูปแบบที่พัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (8 คน)
 ระยะที่ 4 การวิเคราะห์รูปแบบที่ประเมินจากการสนทนากลุ่มของผู้ประเมิน (10 คน)
 เสนอรูปแบบในการพัฒนาการสร้างความมีจิตสาธารณะของนิสิตโดยผู้วิจัย

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

การวิเคราะห์ความมีจิตสาธารณะของนิสิต เป็นการวิเคราะห์แบบสอบถาม ซึ่งมี 2 ตอน
 ดังนี้

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
 ตรวจสอบเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปเก็บข้อมูลในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 1,200 ชุด เมื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 1,141 ชุด เพื่อ
 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยจำนวนและร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละ ของนิสิตจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	346	30.32
2. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	365	31.99
3. กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	430	37.69
รวม	1,141	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1,141 คน จำแนกเป็นนิสิต
 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 30.32 กลุ่มสาขาวิชา
 วิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 365 คน คิดเป็นร้อยละ 31.99 และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และ
 สังคมศาสตร์ จำนวน 430 คน คิดเป็นร้อยละ 37.69

ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมีจิตสาธารณะของนิสิต โดยรวม
 11 ด้าน จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา และมีผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตโดยรวมจำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	1. ด้านการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือสังคม	3.99	0.58	3.93	0.59	3.92	0.61	3.94	
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	4.07	0.67	4.03	0.65	4.04	0.65	4.05	0.65	มาก
3. ด้านการวิเคราะห์ วิจารณ์และวิจารณ์ เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และบ้านเมือง	3.75	0.77	3.68	0.75	3.69	0.76	3.71	0.76	มาก
4. ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	3.98	0.59	4.00	0.56	4.00	0.57	4.00	0.57	มาก
5. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	4.07	0.50	4.06	0.51	4.07	0.53	4.07	0.51	มาก
6. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง	3.61	0.70	3.61	0.72	3.64	0.73	3.62	0.71	มาก
7. ด้านความรักและความสามัคคี เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม	4.35	0.61	4.30	0.64	4.31	0.65	4.32	0.64	มาก
8. ด้านค่านิยม ต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน	4.28	0.54	4.23	0.52	4.19	0.54	4.23	0.53	มาก
9. ด้านจริยธรรม ในการเป็นนิสิตของสถาบัน	4.21	0.64	4.20	0.66	4.16	0.68	4.19	0.66	มาก
10. ด้านมุ่งอนาคต	3.85	0.68	3.87	0.71	3.91	0.73	3.88	0.71	มาก
11. ด้านเอกลักษณ์แห่งตน ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา	4.26	0.44	4.23	0.47	4.23	0.48	4.24	0.46	มาก
รวมทั้งหมด	4.05	0.41	4.02	0.44	4.02	0.46	4.03	0.44	มาก

จากตารางที่ 4 ผลสรุปโดยรวม พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62-4.32$) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความรักและความสามัคคี เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม ($\bar{X} = 4.32$) ด้านเอกลักษณ์แห่งตนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.24$) ด้านค่านิยม ต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน ($\bar{X} = 4.23$) ด้านจริยธรรมในการเป็นนิสิตของสถาบัน ($\bar{X} = 4.19$) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.07$) ด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ($\bar{X} = 4.05$) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ($\bar{X} = 4.00$) ด้านการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือสังคม ($\bar{X} = 3.94$) ด้านมุ่งอนาคต ($\bar{X} = 3.88$) ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมือง ($\bar{X} = 3.71$) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านการมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือสังคม จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	ด้านการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือสังคม	3.99	0.58	3.93	0.59	3.92	0.61	3.94	
1. มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	3.78	0.84	3.73	0.86	3.70	0.86	3.73	0.85	มาก
2. ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการช่วยเหลือสังคม	3.80	0.75	3.72	0.72	3.72	0.72	3.74	0.73	มาก
3. ร่วมกันแก้ปัญหาควมมีจิตสาธารณะของสังคม	4.27	0.73	4.21	0.75	4.20	0.77	4.22	0.75	มาก
4. ร่วมกันวางแผนอนาคตของควมมีจิตสาธารณะ ของสังคม	3.83	0.67	3.81	0.68	3.85	0.67	3.83	0.67	มาก
5. เข้าใจเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน	3.83	0.82	3.78	0.82	3.74	0.80	3.78	0.81	มาก
6. ร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือสังคม	3.87	0.83	3.78	0.84	3.74	0.85	3.79	0.84	มาก
7. ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม	4.32	0.81	4.22	0.87	4.27	0.87	4.27	0.85	มาก
8. ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม	4.21	0.98	4.14	1.01	4.16	1.01	4.17	1.00	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยความมีจิตสาธารณะด้านการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73-4.27$) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม ($\bar{X} = 4.27$) ร่วมกันแก้ปัญหาความมีจิตสาธารณะของสังคม ($\bar{X} = 4.22$) ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ($\bar{X} = 4.17$) ร่วมกันวางแผนอนาคตของความมีจิตสาธารณะของสังคม ($\bar{X} = 3.83$) ร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อช่วยสังคม ($\bar{X} = 3.79$) เข้าใจเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน ($\bar{X} = 3.78$) ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการช่วยเหลือสังคม ($\bar{X} = 3.74$) และมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	ด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	4.07	0.67	4.03	0.65	4.04	0.65	4.05	
1. มีการสื่อสารระหว่างเพื่อนในการทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	4.34	0.89	4.30	0.90	4.27	0.91	4.30	0.90	มาก
2. มีการติดต่อกันระหว่างกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	4.17	0.87	4.16	0.81	4.16	0.78	4.17	0.82	มาก
3. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่ายเพื่อดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	3.84	0.86	3.79	0.83	3.77	0.81	3.80	0.83	มาก
4. มีการประสานงานเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	4.00	0.77	3.93	0.80	3.98	0.81	3.97	0.79	มาก
5. มีความร่วมมือเชื่อมโยงเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	4.02	0.87	3.96	0.91	4.02	0.90	4.00	0.89	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยความมีจิตสาธารณะ ด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71-4.30$) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ มีการสื่อสารระหว่างเพื่อนในการทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ($\bar{X} = 4.30$) มีการติดต่อกันระหว่างกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ($\bar{X} = 4.17$) มีความร่วมมือเชื่อมโยงเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ($\bar{X} = 4.00$) มีการประสานงานเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ($\bar{X} = 3.97$) และมีการติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่ายเพื่อดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมือง จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมือง	3.75	0.77	3.68	0.75	3.69	0.76	3.71	
1. การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน	3.61	1.01	3.55	1.01	3.54	1.04	3.57	1.02	มาก
2. มีกระบวนการเชื่อมโยงควมมีจิตสาธารณะให้เข้ากับสภาพสังคม	3.60	0.77	3.50	0.70	3.51	0.69	3.53	0.72	มาก
3. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม	3.95	0.91	3.87	0.91	3.89	0.91	3.90	0.91	มาก
4. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม	3.86	0.82	3.80	0.83	3.83	0.82	3.83	0.82	มาก
5. หาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาในสังคม	3.75	0.94	3.68	0.93	3.69	0.94	3.70	0.94	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยความมีจิตสาธารณะ ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมืองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53-3.90$) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ($\bar{X} = 3.90$) มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม ($\bar{X} = 3.83$) หาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาในสังคม ($\bar{X} = 3.70$) การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ($\bar{X} = 3.57$) และมีกระบวนการเชื่อมโยง ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านการเห็นคุณค่าในตนเองจำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	3.98	0.59	4.00	0.56	4.00	0.57	4.00	
1. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการทำงาน	4.04	0.66	4.07	0.61	4.09	0.62	4.07	0.63	มาก
2. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการคิด	4.00	0.63	4.00	0.61	4.00	0.65	4.00	0.63	มาก
3. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้เกี่ยวกับ ควมมีจิตสาธารณะ	4.01	0.67	4.06	0.65	4.03	0.65	4.03	0.66	มาก
4. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการยอมรับการกระทำ เกี่ยวกับควมมีจิตสาธารณะ	3.92	0.85	4.00	0.84	3.98	0.82	3.97	0.84	มาก
5. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจ ของตนเองและผู้อื่น	3.95	0.96	3.95	0.94	4.00	0.94	3.97	0.95	มาก
6. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในบทบาท	3.94	0.70	3.97	0.70	3.98	0.71	3.97	0.71	มาก
7. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในความสำเร็จที่เกิดขึ้น	3.97	0.77	3.97	0.74	3.96	0.74	3.97	0.75	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยความมีจิตสาธารณะ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97-4.03$) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการทำงาน ($\bar{X} = 4.07$) มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.03$) มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการคิด ($\bar{X} = 4.00$) และมีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการยอมรับการกระทำมีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจของตนเองและผู้อื่นมีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในบทบาท มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในความสำเร็จที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	4.07	0.50	4.06	0.51	4.07	0.53	4.07	
1. รับรู้ว่าคุณเองในฐานะพลเมืองมีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.43	0.56	4.42	0.56	4.45	0.56	4.43	0.56	มาก
2. สามารถแก้ปัญหาสังคมได้	3.43	0.76	3.50	0.75	3.55	0.77	3.50	0.76	ปานกลาง
3. ให้ความสนใจที่จะร่วมกิจกรรมกับสังคม	4.10	0.77	4.08	0.77	4.03	0.78	4.07	0.77	มาก
4. ตั้งตัวที่จะร่วมกิจกรรมกับสังคม	4.17	0.79	4.13	0.80	4.10	0.82	4.13	0.81	มาก
5. มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ	4.21	0.78	4.19	0.79	4.20	0.80	4.20	0.79	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยความมีจิตสาธารณะ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13-4.43$) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ รับรู้ว่าคุณเอง ในฐานะพลเมืองมีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.43$) มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ ($\bar{X} = 4.20$) ตื่นตัวที่จะร่วมกิจกรรมกับสังคม ($\bar{X} = 4.13$) และให้ความสนใจที่จะร่วมกิจกรรมกับสังคม ($\bar{X} = 4.07$) ตามลำดับ ยกเว้น สามารถแก้ปัญหาสังคมได้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง
จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง	3.61	0.70	3.61	0.72	3.64	0.73	3.62	
1. มีองค์ความรู้ในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง	3.58	0.79	3.55	0.80	3.57	0.82	3.57	0.80	มาก
2. มีความสามารถผลักดันที่จะแก้ปัญหาในสังคม	3.48	0.82	3.45	0.85	3.47	0.87	3.47	0.85	ปานกลาง
3. มีการตั้งสมความรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางสังคม	3.60	0.92	3.58	0.92	3.62	0.92	3.60	0.92	มาก
4. มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยแก้ไข้ปัญหาในสังคม	3.76	1.03	3.79	1.02	3.85	1.00	3.80	1.01	มาก
5. หาแนวทางในการทำกิจกรรมแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง ในสังคม	3.64	0.72	3.66	0.75	3.70	0.76	3.67	0.75	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยความมีจิตสาธารณะ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57-3.80$) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยแก้ไขปัญหาในสังคม ($\bar{X} = 3.80$) หาแนวทางในการทำกิจกรรมแก้ปัญหอย่างต่อเนื่องในสังคม ($\bar{X} = 3.67$) มีการสั่งสมความรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางสังคม ($\bar{X} = 3.60$) และมีองค์ความรู้ในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับ ยกเว้น เรื่องมีความสามารถผลักดันที่จะแก้ปัญหาในสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านความรักและความสามัคคีเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม จำแนกเป็น
กลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	ด้านความรักและความสามัคคี เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม	4.35	0.61	4.30	0.64	4.31	0.65	4.32	
1. มีความรักในกิจกรรมในสังคม	4.40	0.72	4.34	0.75	4.36	0.78	4.37	0.75	มาก
2. มีความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม	4.33	0.66	4.24	0.68	4.24	0.69	4.27	0.68	มาก
3. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.42	0.79	4.35	0.82	4.32	0.81	4.36	0.81	มาก
4. รับฟังความคิดเห็น	4.27	0.80	4.24	0.81	4.28	0.82	4.27	0.81	มาก
5. รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	4.35	0.77	4.33	0.80	4.33	0.79	4.33	0.79	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยความมีจิต
สาธารณะ ด้านความรักและความสามัคคี เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม อยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27-4.38$) โดยมี
ค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ มีความรักในกิจกรรมในสังคม ($\bar{X} = 4.37$) ยอมรับความแตกต่าง
ระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.36$) รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.33$) มีความเอื้ออาทรต่อเพื่อน
มนุษย์และสิ่งแวดล้อมและรับฟังความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านค่านิยม ต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน จำแนกเป็น
กลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	ด้านค่านิยม ต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน	4.28	0.54	4.23	0.52	4.19	0.54	4.23	
1. มีความรู้สึกที่ดีต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน	4.05	0.77	4.04	0.76	3.98	0.76	4.02	0.76	มาก
2. มีความคิดที่ดีต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน	4.14	0.88	4.10	0.87	4.04	0.88	4.09	0.88	มาก
3. มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสถาบัน	4.33	0.77	4.30	0.75	4.26	0.74	4.29	0.75	มาก
4. เชื่อฟังคำสอนของอาจารย์	4.42	0.63	4.38	0.62	4.38	0.63	4.39	0.63	มาก
5. ช่วยเหลืองานของสถาบัน	4.48	0.62	4.41	0.62	4.40	0.65	4.43	0.63	มาก
6. ร่วมกันทำกิจกรรมในสถาบัน	4.51	0.65	4.44	0.67	4.37	0.70	4.43	0.68	มาก
7. เห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น	4.29	0.79	4.22	0.81	4.19	0.83	4.23	0.81	มาก
8. แบ่งปันสิ่งของของตนเองให้แก่ผู้อื่น	4.20	0.69	4.10	0.69	4.10	0.67	4.13	0.68	มาก
9. ยึดถือปฏิบัติตามวิถีชีวิตของการเป็นนิสิต	4.16	0.87	4.12	0.88	4.03	0.89	4.10	0.88	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยความมีจิต
 สาธารณะ สาธารณะด้านค่านิยมต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน อยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.23$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02-4.43$) โดยมี
 ค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ช่วยเหลืองานของสถาบัน และร่วมกันทำกิจกรรมในสถาบัน
 ($\bar{X} = 4.43$) เชื่อฟังคำสอนของอาจารย์ ($\bar{X} = 4.39$) มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติตามระเบียบวินัย
 ของสถาบัน ($\bar{X} = 4.29$) เห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเกื้อกูล ($\bar{X} = 4.23$) แบ่งปันสิ่งของของตนเอง (\bar{X}
 $= 4.13$) ยึดถือปฏิบัติตามวิถีชีวิตของการเป็นนิสิต ($\bar{X} = 4.10$) มีความคิดที่ดีต่อความมีระเบียบวินัย
 ที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน ($\bar{X} = 4.09$) และมีความรู้สึกที่ดีต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติ
 ของสถาบัน ($\bar{X} = 4.02$) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านจริยธรรมในการเป็นนิติของสถาบัน จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	
	ด้านจริยธรรม ในการเป็นนิติของสถาบัน	4.21	0.64	4.20	0.66	4.16	0.68	4.19	
1. ใช้เหตุผลในการเลือกที่จะปฏิบัติในทางที่ดีและไม่ดี	4.12	0.72	4.11	0.76	4.07	0.78	4.10	0.75	มาก
2. ใช้เหตุผลในการไม่เลือกที่จะปฏิบัติในทางที่ดีและไม่ดี	4.29	0.63	4.28	0.64	4.25	0.65	4.27	0.64	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยความมีจิตสาธารณะ ด้านจริยธรรม ในการเป็นนิสิตของสถาบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10-4.27$) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ใช้เหตุผลในการไม่เลือกที่จะปฏิบัติในทางที่ดีและไม่ดี ($\bar{X} = 4.43$) และใช้เหตุผลในการเลือกที่จะปฏิบัติในทางที่ดีและไม่ดี ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านมุ่งอนาคตจำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	ด้านมุ่งอนาคต	3.85	0.68	3.87	0.71	3.91	0.73	3.88	
1. มีความสามารถในการคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจากการกระทำ	3.80	0.78	3.83	0.78	3.86	0.79	3.83	0.79	มาก
2. เล็งเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	3.79	0.77	3.84	0.79	3.87	0.80	3.83	0.79	มาก
3. สามารถวางแผนในการปฏิบัติงานเพื่อจะให้เกิดผลที่ดี	3.92	0.79	3.94	0.83	3.96	0.85	3.94	0.82	มาก
4. ป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	3.91	0.85	3.87	0.88	3.94	0.90	3.91	0.88	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยความมีจิต
สาธารณะด้านมุ่งอนาคตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83-3.94$) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ สามารถวางแผนในการปฏิบัติ
เพื่อรับผลดี ($\bar{X} = 3.94$) ป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ($\bar{X} = 3.91$) มีความสามารถ
ในการคาดการณ์ไกลจากการกระทำ ($\bar{X} = 3.83$) และเล็งเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (\bar{X}
 $= 3.83$) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านเอกลักษณ์แห่งตนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชา

ควมมีจิตสาธารณะของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 346)		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (n = 365)		กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (n = 430)		รวม (n = 1,141)		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	ด้านเอกลักษณ์แห่งตน ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา	4.26	0.44	4.23	0.47	4.23	0.48	4.24	
1. มีความรู้สึกริษาคิดที่มีต่อตนเองในด้านความสามารถ	3.95	0.68	3.97	0.71	3.98	0.73	3.97	0.71	มาก
2. มีการเรียนรู้ในการแก้ปัญหา	4.00	0.71	4.01	0.73	4.00	0.75	4.00	0.73	มาก
3. มีการคิดและใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	4.21	0.70	4.16	0.74	4.14	0.75	4.17	0.73	มาก
4. มีการคบเพื่อนที่ดี	4.53	0.55	4.49	0.56	4.48	0.57	4.50	0.56	มาก
5. มีการมองโลกในแง่ดี	4.44	0.79	4.37	0.81	4.40	0.80	4.40	0.80	มาก
6. มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น	4.44	0.65	4.36	0.69	4.40	0.65	4.40	0.66	มาก
7. มีการปรับตัวทางอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม	4.27	0.69	4.23	0.72	4.21	0.73	4.23	0.72	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ภาพรวมของนิสิตใน 3 กลุ่มสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยความมีจิตสาธารณะ ด้านเอกลักษณ์แห่งตนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97-4.50$) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ มีการคบเพื่อน ($\bar{X} = 4.50$) มีการมองโลกในแง่ดี ($\bar{X} = 4.40$) และมีมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.40$) มีการปรับตัวทางอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ($\bar{X} = 4.23$) มีการคิดและใช้เหตุผล ($\bar{X} = 4.17$) มีการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.00$) มีความรู้สึกรู้สึกดีที่มีต่อตนเองในด้านความสามารถ ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต โดยใช้กระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ 8 คน ผลจากการสัมภาษณ์จะนำเสนอแบ่งความมีจิตสาธารณะในแต่ละด้าน ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต โดยแบ่งเป็น 11 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วม 2) ด้านการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ 4) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง 5) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 6) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา 7) ด้านความรัก ความสามัคคี 8) ด้านค่านิยม 9) ด้านจริยธรรม 10) ด้านมุ่งอนาคต และ 11) ด้านเอกลักษณ์แห่งตน ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วม จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตพอสรุปได้ว่า แนวทางที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในด้านการมีส่วนร่วมควรประกอบกิจกรรมทั้งสิ้น 5 วิธี ได้แก่ การทำงานเป็นทีมด้วยการเข้ากลุ่มอภิปราย ระดมความคิดเห็นในห้องเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมภาควิชาที่จัดบริการชุมชนการระดมความคิดเห็นและแบ่งงานเป็นทีม รวมทั้งการลงพื้นที่ชุมชนและการแบ่งกลุ่มกันทำงาน และแบ่งหน้าที่เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้วยการมีส่วนร่วมให้เข้มแข็งมากขึ้น

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “สิ่งสำคัญในการที่จะให้นิสิตมีส่วนร่วม นั้น จะต้องฝึกนิสิตให้มีการทำงานเป็นทีมด้วยการเข้ากลุ่มอภิปราย ในรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งอาจารย์ที่สอนในระดับปริญญาตรีนั้นต้องมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมเป็นสำคัญ เมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วสามารถทำงานกับองค์กรหรือหน่วยงานที่ไปปฏิบัติได้ เพราะงานส่วนใหญ่จะสำเร็จลุล่วงได้

ต้องด้วยการทำงานเป็นทีม ด้วยการมีส่วนร่วมในหมู่คณะทำงาน ด้วยความร่วมมือ ด้วยทีม
ขององค์กร อาจจัดกิจกรรมที่แบ่งทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “การฝึกนิสิตให้มีส่วนร่วมระดมความคิดเห็นในห้องเรียน
และกิจกรรมต่าง ๆ ของอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาอยู่แล้ว แต่ในระดับปริญญาตรีนั้นควรส่งเสริม
การระดมความคิดเห็นในห้องเรียนให้มากกว่าทุกระดับ ที่ผ่านมานี้เนื่องจากนักเรียนไทยไม่ค่อย
แสดงความคิดเห็นเท่าที่ควรจะเป็น จากการศึกษาวัฒนธรรมในการที่เด็กต้องเคารพผู้ใหญ่ ทำให้
นักเรียนอยู่ในกรอบมากกว่านักเรียนในตะวันตก”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมภาควิชาที่จัดบริการชุมชนเท่าที่เห็น
ในแต่ละภาควิชาพยายามที่จัดให้นิสิตของแต่ละภาคมีโครงการจัดบริการชุมชนมากกว่าสมัยก่อน
อาจเป็นเพราะว่ามีตัวชี้วัดที่จะเน้นการบริการชุมชนมากขึ้น เพื่อให้ นิสิตช่วยชุมชนหรือช่วยสังคม
จากการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน ทำให้ปัญหาที่มีจากสังคมมากขึ้นมากมายทุกภาคส่วน
ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนต้องช่วยกันแบ่งเบาภาระ หรือมีหน้าที่ต้องช่วยกันเพื่อให้สังคม
ที่เราอยู่มีความเป็นอยู่ดีขึ้น”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 กล่าวว่า “การระดมความคิดเห็นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสังคมหรือ
องค์กรจะอยู่คนเดียวไม่ได้ ต่างคนต่างคิด ความคิดอาจถูกหรือผิดก็ได้ ถ้าช่วยระดมความคิดเห็น
จากคนหลายคนสังคม ความคิดเห็นหรือคำตอบน่าจะเป็นคำตอบคำตอบที่ถูกต้อง เพราะมาจาก
ความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ที่แสดงความคิดเห็นออกมา”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 กล่าวว่า “แบ่งงานเป็นทีมและการลงพื้นที่ชุมชนจะเห็นหลายองค์กร
เมื่อทำงานจะให้บังเกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างรวดเร็ว บรรลุเป้าหมาย ทันท่วงเวลาและตรงความต้องการของ
ชุมชนแล้ว ความจำเป็นในการแบ่งงานเป็นทีมและการลงพื้นที่เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน
เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนามาก”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 กล่าวว่า “การแบ่งกลุ่มกันทำงานเป็นเรื่องที่หน่วยงานปัจจุบันเห็น
ความสำคัญมาก เพราะความสามารถของบุคคลและความชำนาญ ประสบการณ์ย่อมแตกต่างกัน
ระหว่างบุคคล ผู้บริหารที่เก่งต้องรู้จักแบ่งงานให้ทำตามความสามารถของบุคคล เพื่อแบ่งหน้าที่
เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้วยการมีส่วนร่วมให้เข้มแข็งมากขึ้น”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 กล่าวว่า “กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นการละลายพฤติกรรมของนิสิต
จัดให้มีกิจกรรมที่มีส่วนร่วมเพื่อละลายพฤติกรรมระหว่างกลุ่ม ระหว่างคณะ ทำให้เป็น
น้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยนิสิตมีส่วนร่วมในกลุ่ม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 กล่าวว่า “กิจกรรมรวมพลังสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นิสิต
มีส่วนร่วมในการรวมพลังเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในสิ่งที่วางเป้าหมายไว้ ตามภาระหน้าที่ที่มอบหมาย”

2. ด้านการติดต่อสื่อสาร จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ด้านการติดต่อสื่อสาร การพัฒนา ด้านการติดต่อสื่อสาร ควรพัฒนาโดยการฝึกพูด ด้วยการฝึกพูดภาษาต่าง ๆ ในอาเซียนฝึกพูดสื่อสารให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมฝึกพูดในงานจัดนิทรรศการการฝึกพูดในที่บริษัทการบินหรือในสถานที่ หรือบริบทที่ได้พบกับชาวต่างชาติฝึกการใช้ภาษาพูดและเขียนในภาษาต่างประเทศ ตลอดจนการฝึกพูดภาษาต่าง ๆ และสานต่อในการทำงานเพื่อส่วนรวมเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านการติดต่อสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่ง

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “การฝึกพูด ด้วยการฝึกพูดภาษาต่าง ๆ ในอาเซียน เมื่อก่อนจะเห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สำคัญและจำเป็นมาก แต่ในปัจจุบันภาษาต่าง ๆ ในอาเซียนก็เป็นสิ่งที่นิสิตจำเป็นต้องเรียนรู้ ต้องฝึกให้สื่อสารได้ เพื่อการทำงาน เพื่ออยู่ในสังคม ให้เรียนรู้ทันกับความเป็นโลกที่มีชาวอาเซียนเข้ามาติดต่อ การฝึกพูดภาษาต่าง ๆ ในอาเซียนจึงจำเป็นมากในการเรียนรู้ของนิสิต”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “การฝึกพูดสื่อสารให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม การเรียนในระดับปริญญาตรี มิใช่สำคัญแต่การเรียนการฝึกในห้องเรียนเท่านั้น จะเห็นได้ว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาออกไป ถ้ามีการฝึกพูด การสื่อสารที่ดีจะออกไปทำงานอย่างมั่นใจและก้าวหน้าในสายงานอย่างแน่นอน จะเห็นได้จากการคนที่เป็นประธานในที่ประชุมหรือในงานที่ใหญ่หรือเป็นประธานเปิดงาน เปิดการอบรมต่าง ๆ บนเวที การฝึกพูดเป็นเรื่องจำเป็นมากที่ใช้ในชีวิตประจำวันหรือการทำงานในทุกองค์กร ไม่จำเป็นว่าการฝึกพูดสื่อสารจะเน้นภาษาอังกฤษเท่านั้น การฝึกพูดสื่อสารภาษาไทยก็เป็นเรื่องจำเป็นมากเช่นกัน”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “การฝึกพูดในงานจัดนิทรรศการการฝึกพูดของนิสิตมีโอกาสแสดงออกได้ในหลายสถานที่เช่นกัน ในมหาวิทยาลัยทุกแห่งมีการจัดนิทรรศการเป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตได้ฝึกพูดในงานนิทรรศการ หรือจัดนิทรรศการในสถานที่ต่าง ๆ ในวันสำคัญของประเพณีและวัฒนธรรม วันสำคัญทางศาสนา วันสำคัญของมหาวิทยาลัย วันสำคัญของชาติ วันสำคัญของประเทศ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 กล่าวว่า “ฝึกพูดในที่บริษัทการบินหรือในสถานที่ หรือบริบทที่ได้พบกับชาวต่างชาติ เพื่อให้ นิสิตได้มีโอกาสได้ฝึกภาษาพูดภาษาต่างประเทศในสภาพความเป็นจริง ได้รู้จักฝึกภาษาจริง ได้ฝึกประสบการณ์นอกห้องเรียน ได้เรียนรู้ศัพท์ที่ใช้เฉพาะอย่างแท้จริง ตลอดจนการเรียนรู้การทำงานจากการฝึกพูดในสถานที่ต่าง ๆ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 กล่าวว่า “ฝึกการใช้ภาษาพูดและเขียนในภาษาต่างประเทศ การติดต่อสื่อสารนั้น การใช้ภาษาพูดหรือการเขียนย่อมมีความสำคัญมาก บางคนถนัดภาษาพูด

แต่เขียนไม่ได้ระดับดีเท่าที่ควร เมื่อเป็นนิสิตระดับอุดมศึกษา สำเร็จออกไปแล้วควรมีระดับการใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียนภาษาต่างประเทศได้ระดับหนึ่ง เพราะจำเป็นในการติดต่อสื่อสารในยุคนี้มากกว่าสมัยก่อน ในสังคมปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูงมาก ความจำเป็นในการฝึกภาษาต่างประเทศนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นระดับต้น ๆ ที่เดียว”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 กล่าวว่า “การฝึกพูดภาษาต่าง ๆ และสานต่อในการทำงานเพื่อส่วนรวม เป็นสิ่งที่จำเป็นมากที่จะส่งเสริมในความสามารถในการสื่อสาร การกล้าพูด ความสนใจใฝ่รู้ในการฝึกภาษาต่างประเทศหลายภาษา นับว่าเป็นได้เปรียบในการแข่งขันเมื่อออกไปทำงานสามารถทำงานในหลากหลายอาชีพ อาจจัดให้นิสิตเข้ากิจกรรมส่งเสริมการฝึกพูดภาษาต่างประเทศ ซึ่งอาจจัดการแข่งขันในมหาวิทยาลัยขึ้น เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านการติดต่อสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่ง”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 กล่าวว่า “ให้นิสิตจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องและการเล่านิทานเป็นภาษาไทยและต่างประเทศ การให้นิสิตมีการฝึกปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นการจัดกิจกรรมประจำเดือนและมีรางวัล หรืออาจให้รางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ และดึงดูดให้นิสิตมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น กล้าฝึกมากขึ้น หรือมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเล่าเรื่องและการเล่านิทานในรูปแบบต่าง ๆ ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 กล่าวว่า “ให้นิสิตมีกิจกรรมการพูดในที่สาธารณะ เพื่อให้นิสิตมีทักษะทางสังคม ฝึกการสื่อสาร กล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร กล้าแสดงออกในที่สาธารณะ เป็นการฝึกปฏิบัติจริง สมควรอย่างยิ่งในการส่งเสริมการฝึกพูด เพื่อฝึกในการพูดทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ”

3. ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ การพัฒนาการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ ควรพัฒนาโดยการใช้วิธีการแบ่งกลุ่มกันโต้วาทีในหัวข้อที่สนใจแบ่งกลุ่มโต้วาทีในหัวข้อที่กำหนดแบ่งกลุ่มกันโต้วาทีในหัวข้อที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวมแบ่งกลุ่มกันจัดเวทีนำเสนอปัญหาสังคม ฝึกโต้วาทีกับคณะอื่นโต้วาทีชายหญิงระหว่างคณะ แข่งขันวิชาการ ตลอดจนการจัดเวทีนำเสนอความคิดเห็นรายวิชาจัดเวทีให้นิสิตในมหาวิทยาลัยโต้วาทีในหัวข้อที่กำหนด จัดเวทีนำเสนอปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์ เช่น น้ำท่วม โลกออนไลน์ ฯลฯ เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ได้ดีขึ้น

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “การใช้วาที ด้วยการแบ่งกลุ่มกันเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในหลักการโต้วาทีที่ถูกต้อง การมีมารยาทหรือขอบเขตในการโต้วาที และฝึกการโต้วาทีเป็นประจำหมุนเวียนในกลุ่มนิสิตหลายกลุ่ม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “ฝึกไต่ว่าทีในหัวข้อที่สนใจแบ่งกลุ่มฝึกไต่ว่าทีกับคณะอื่น ฝึกไต่ว่าทีให้นิสัยแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การทำงานกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้เป็นการฝึกความอดทนในการฟังความคิดเห็นของผู้อื่น”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “ฝึกไต่ว่าทีในหัวข้อที่กำหนดแบ่งกลุ่มกัน จัดกิจกรรม บทบาทสมมติขึ้น เพื่อให้มีความรู้หรือรู้บทบาทในการไต่ว่าที เพื่อออกไปไต่ว่าทีต่างคณะ หรือในสถานที่ระดับมหาวิทยาลัย เพื่อฝึกไต่ว่าทีให้นิสัยกล้าแสดงออก”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 กล่าวว่า “มีการจัดไต่ว่าทีในหัวข้อที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวมแบ่งกลุ่มกันจัดเวทีนำเสนอปัญหาสังคม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิควิธีการไต่ว่าทีกับผู้มีประสบการณ์ ในการไต่ว่าที”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 กล่าวว่า “จัดให้นิสัยร่วมกิจกรรม เพื่อช่วยในการวิพากษ์วิจารณ์ข่าว ใ้นิสัยมีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตัวเองอย่างอิสระ มีการเสริมแรงด้วยการให้จัดรางวัล มีการเชิญวิทยากรให้ความรู้ในแนวทางและวิธีการวิเคราะห์ข่าว ใ้ความรู้ถึงวิธีการพูด มีหลักการวิเคราะห์ข่าวเป็นรายบุคคล วิเคราะห์ข่าวยามเช้าในเสียงตามสายของมหาวิทยาลัย”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 กล่าวว่า “มีการไต่ว่าทีชายหญิงระหว่างคณะ แข่งขันกันไต่ว่าที ในประเด็นที่กำหนด เพื่อให้นิสัยมีโอกาสแสดงออกในเวทีที่จัดให้ในที่สาธารณะ พูดเรื่องหรือ ประเด็นจากที่เป็นประสบการณ์ตรง”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 กล่าวว่า “จัดเวทีเสนอความคิดเห็นทางวิชาการ ในงานวิชาการ ประจำปีที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น หรืองานวิชาการของคณะที่กำหนดขึ้นเป็นประจำ ซึ่งเป็นเวทีที่ทุก มหาวิทยาลัยมีโอกาสที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ มีกรรมการฟังและแสดงความคิดเห็น ในการแสดงความคิดเห็นของนิสิตเพื่อจะได้ข้อดีข้อเสีย”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 กล่าวว่า “การจัดเวทีนำเสนอความคิดเห็นรายวิชาจัดเวทีให้นิสัย ในมหาวิทยาลัย ไต่ว่าทีในหัวข้อที่กำหนดจัดเวทีนำเสนอปัญหาและการเปลี่ยนแปลงทาง ภูมิศาสตร์ เช่น น้ำท่วม โลกร้อน ฯลฯ เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ได้ดีขึ้น”

4. ด้านการเห็นคุณค่าในตนเองจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองควรพัฒนาโดยการอาสาสมัคร การเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาและ พัฒนาชุมชนการรับนิสิตเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน และช่วยเหลือชุมชนแบ่งกลุ่มการลงพื้นที่ แต่ละชุมชนส่งเสริมความคิดเห็น กรรมการตัดสินนิสิตแต่ละคนเพื่อการเป็นผู้นำฝึกวินัย คุณธรรม การแต่งกายอบรมนิสิตเพื่อพร้อมต่อการเป็นผู้นำให้นิสัยนำความรู้ทางภูมิศาสตร์ไปพัฒนา

ช่วยเหลือสังคม เช่น การคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง เสี่ยงภัยน้ำท่วมเสี่ยงภัยแผ่นดินไหว เป็นต้น ซึ่งเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบด้านการเห็นคุณค่าในตนเองให้มากขึ้น

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “การอาสาสมัคร ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา พัฒนาชุมชน ได้แก่ กิจกรรมออกค่ายพัฒนาชุมชน กิจกรรมสานฝันปันน้ำใจให้น้องพี่ เป็นกิจกรรมที่ทำให้บัณฑิตรู้จักการเสียสละและการแบ่งปัน อาจเป็นกิจกรรมที่ช่วยน้องด้วยการให้นิสิตรุ่นพี่ช่วยเหลือรุ่นน้องในด้านการเรียน ฝึกการออกค่ายพักแรม กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ด้วยการให้นิสิตช่วยเหลือเพื่อนต่างคณะต่างวิชาเอกซึ่งมีความถนัดต่างกัน แลกเปลี่ยนความรู้กัน โดยการตั้งชมรม เช่น สอนภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลีให้เพื่อนต่างเอก เพื่อเป็นความรู้ความสามารถพิเศษก็ได้ หรือสอนในชุมชนโดยหมุนเวียนกันไปสอน”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “การรับนิสิตเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน และช่วยเหลือชุมชนกิจกรรมจัดห้องสมุดชุมชน จัดโครงการรับบริจาคหนังสือจากมหาวิทยาลัยแล้วนำไปตั้งห้องสมุดในชุมชนในภาคต่าง ๆ สอนหนังสือให้เด็กในชุมชน เด็กด้อยโอกาส ทำที่อ่านหนังสือพิมพ์ชาวบ้าน จัดศาลาคนอ่านหนังสือ โดยให้นิสิตคิดโครงการเองว่ากิจกรรมช่วยเหลือสังคมและชุมชน เพื่อให้รู้จักเสียสละ มีจิตอาสา การเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม การทำประโยชน์ช่วยเหลือสังคม ทำให้เห็นคุณค่าของตนเอง”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “แบ่งกลุ่มการลงพื้นที่แต่ละชุมชนส่งเสริมความคิดเห็น ให้นิสิตได้เรียนรู้ชีวิตจริงของชุมชน ได้ใช้ความสามารถของตนเองช่วยเหลือชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในหมู่คณะ ได้รู้จักแบ่งปันน้ำใจ ได้ช่วยเหลือกัน ได้ใช้ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าทำให้ได้รู้ความสามารถของตนเอง หลังจากที่ได้ลงพื้นที่แล้วทำให้รู้คุณค่าของตนเองมากขึ้น”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 กล่าวว่า “กรรมการตัดสินนิสิตแต่ละคนเพื่อการเป็นผู้นำฝึควินัย คุณธรรม ส่งเสริมให้นิสิตได้มีโอกาสเป็นกรรมการตัดสินในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ โดยมหาวิทยาลัย หรือคณะจัดกิจกรรมกีฬาสายสัมพันธ์ กิจกรรมแรลลี่ศรีนครินทรการที่ให้นิสิตร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกการเป็นผู้นำในบทบาทที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้รู้คุณค่าของตนเอง”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 กล่าวว่า “การแต่งกายอบรมนิสิตเพื่อพร้อมต่อการเป็นผู้นำ ให้นิสิตรู้คุณค่าของการแต่งกายในโอกาสต่าง ๆ ในพิธีการของมหาวิทยาลัย ของคณะ ของภาควิชา เพื่อให้ นิสิตรู้คุณค่าของเครื่องแต่งกายที่เป็นสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 กล่าวว่า “ให้นิสิตนำความรู้ทางภูมิศาสตร์ไปพัฒนาช่วยเหลือสังคม เช่น การคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง เสี่ยงภัยน้ำท่วมเสี่ยงภัยแผ่นดินไหว เป็นต้นการนำนิสิตให้ไป

ช่วยในพื้นที่เสี่ยงภัยต่าง ๆ ทำให้บัณฑิตเห็นคุณค่าในตนเอง เพราะเป็นการอาสาสมัครของบัณฑิต
เสียสละเพื่อคนอื่น เพื่อชุมชน และสังคม ทำให้นำประสบการณ์จริงไปพัฒนาและปรับปรุงตนเอง”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 กล่าวว่า “การที่บัณฑิตรู้จักการเสียสละ การแบ่งปันให้กับผู้อื่น
โดยสมัครใจเป็นจิตอาสาอย่างหนึ่ง ในปัจจุบันสังคมที่มีการแข่งขันทางอุตสาหกรรมสูง
ไม่ค่อยคิดถึงส่วนรวม การที่บัณฑิตเป็นผู้ให้จึงเป็นผู้ที่มีค่าต่อตนเองและสังคม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 กล่าวว่า “การให้บัณฑิตอาสาไปพัฒนาสิ่งแวดล้อม พัฒนาชุมชน
ตามรูปแบบที่เหมาะสมด้วยการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ทำให้เห็นคุณค่าในตนเองที่สามารถดึง
ศักยภาพของตัวเองมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ซึ่งเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบ
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเองให้มากขึ้น”

5. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของบัณฑิต ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
การพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมควรพัฒนาโดยการอาสาสมัคร การมีจิตอาสา ช่วยเหลือสังคม
อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ในโครงการของภาครัฐและเอกชนเพื่อช่วยเหลือสังคม
การบริการชุมชน เช่น การอาสาช่วยเหลือบรรจูลีของ เปิดรับสมัครนิสิต ไปช่วยเหลือสังคม
ในสถานที่ต่าง ๆ ฝึกนิสิตให้มีจิตอาสาให้มีความรู้และจิตสำนึก และอบรมเกี่ยวกับการเป็นผู้
รับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือผู้อ่อนแอ คนพิการแสดงพฤติกรรมให้มีจิตสำนึกในการดูแลสังคม
ไม่ให้เกิดมลพิษออกค่ายพักแรม ฝึกรับผิดชอบต่อสังคมด้วยการร่วมกิจกรรมของทางมหาวิทยาลัย
ลงพื้นที่ให้บริการ บำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจนเข้าค่ายพักแรม เพื่อไปช่วยเหลือสังคมและการ
บริหารชุมชนสังคมนับว่าเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบการด้านความรับผิดชอบต่อ
สังคมอีกรูปแบบที่ดีอีกรูปแบบหนึ่ง

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “การอาสาสมัคร ด้วยการมีจิตอาสาช่วยเหลือสังคม
ด้วยการอาสาสมัครเข้าร่วม โครงการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสังคมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น
หมุนเวียนกันทำความสะอาดหรือคณะที่เรียน บริเวณมหาวิทยาลัย สนามมหาวิทยาลัย หอพัก
มหาวิทยาลัย โรงอาหารมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้มีจิตอาสาที่ช่วยเหลือสังคม มีความรับผิดชอบต่อ
สังคมและส่วนรวม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “อาสาสมัครเข้าร่วม โครงการต่าง ๆ เช่น อาสาสมัครเข้าร่วม
ในโครงการของภาครัฐและเอกชนกิจกรรมสังคมสู่ชนบท กิจกรรมแบ่งปันชนบท ช่วยให้นักนิสิตได้มี
จิตอาสาในโครงการต่าง ๆ ทำให้ได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “อาสาสมัครเข้าร่วมเพื่อช่วยเหลือสังคม การบริการชุมชน เปิดรับสมัครนิสิตไปช่วยเหลือสังคมในสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ การอาสาช่วยเหลือบรรจุสิ่งของ ให้แก่ผู้ประสบภัย ทำให้เป็นคนที่รับผิดชอบต่อสังคม เสียสละ ไม่นิ่งเฉย มีจิตอาสาแก่ผู้ที่เดือดร้อน”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 กล่าวว่า “ฝึกนิสิตให้มีจิตอาสาอบรมนิสิตที่มีจิตอาสาให้มีความรู้ และจิตสำนึกเกี่ยวกับการเป็นผู้รับผิดชอบต่อสังคม ปัญหาในสังคมบางครั้งไม่มีผู้นำของปัญหา ถ้านิสิตได้นำความรู้ความสามารถด้วยการอาสาสมัคร ไปแก้ปัญหาในชุมชนและสังคม เพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้ที่อยู่ในชุมชน ถือว่าได้นำความรู้ระดับอุดมศึกษาไปช่วยสังคมเช่นกัน”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 กล่าวว่า “ฝึกนิสิตช่วยเหลือผู้อ่อนแอ ฝึกนิสิตช่วยเหลือคนพิการ นิสิตที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้ที่ยากลำบากกว่าเป็นผู้ที่รู้จักเสียสละ มีความเมตตาเอื้อเฟื้อและปรารถนาดีต่อผู้อื่น ทำประโยชน์ช่วยเหลือสังคม นับว่ามีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 กล่าวว่า “ฝึกนิสิตให้แสดงพฤติกรรมมีจิตสำนึกในการดูแลสังคม ไม่ให้เกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อม นอกจากตัวนิสิตเองที่จะต้องเป็นผู้ดูแลไม่ให้เกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังต้องมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ในการป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นการอาสาสมัครที่รับผิดชอบต่อสังคม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 กล่าวว่า “ฝึกนิสิตออกค่ายพักแรมเพื่อไปช่วยเหลือสังคมกิจกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อ ด้วยการจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ให้ทุกคน อาสาสมัครจากนิสิตทุกคน เพื่อจะได้โอกาสเรียนรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุข ร่วมกิจกรรมในค่ายพักแรมด้วยกัน”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 กล่าวว่า “ฝึกรับผิดชอบต่อสังคมด้วยการร่วมกิจกรรมของทางมหาวิทยาลัยลงพื้นที่ให้บริการ บำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจนเข้าค่ายพักแรม เพื่อไปช่วยเหลือสังคม และการบริการชุมชนสังคมนับว่าเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอีกรูปแบบที่ดีอีกรูปแบบหนึ่ง”

6. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหานั้น ควรพัฒนาโดยการฝึกงาน การฝึกในภาคสนามต่าง ๆ ฝึกประสบการณ์เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา ฝึกทักษะแสดงความสามารถในวิชาชีพ คนตรี ศิลปะฝึกงาน เพื่อเรียนรู้ปัญหา ฝึกงานและเรียนรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาล่วงหน้า จัดค่ายพักแรม และจัดกิจกรรมในค่ายพักแรมแต่ละฐานในการแก้ปัญหที่ต่างกัน เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้วย

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “ความสามารถในการแก้ปัญหาของนิสิต โดยการฝึกกำหนดปัญหาให้ชัดเจนเมื่อนิสิตพบปัญหาในการทำงาน หากมีการฝึกงานหรือปฏิบัติจริงก็สามารถนำประสบการณ์จากการฝึกงานไปแก้ปัญหาก็ได้”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “การฝึกงาน ด้วยการฝึกในภาคสนามต่าง ๆ ทำให้นิสิตสามารถได้เรียนรู้ปัญหาต่าง ๆ ในภาคสนาม เป็นการเตรียมตัวของนิสิตที่จะออกไปทำงาน”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “ฝึกประสบการณ์ นิสิตที่มีโอกาสฝึกประสบการณ์จะสามารถแก้ปัญหาเมื่อพบปัญหาจริง ในห้องเรียน ไม่สามารถที่จะสอนการแก้ปัญหาได้ทุกอย่าง จะต้องออกไปฝึกหาประสบการณ์นอกห้องเรียนร่วมด้วย”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 กล่าวว่า “ฝึกทักษะแสดงความสามารถในวิชาชีพ คนตรี ศิลปะ เพื่อเรียนรู้ปัญหา นอกจากการเรียนในห้องเรียนแล้ว นิสิตจะต้องฝึกวิชาชีพของตนด้วย เช่น เรียนครูก็ต้องฝึกวิชาชีพครู เรียนแพทย์ก็ต้องฝึกวิชาชีพแพทย์ เรียนศิลปะคนตรี ก็ต้องฝึกปฏิบัติจริง จึงจะทำให้ความสามารถเต็มเต็มในตัวนิสิต เมื่อสำเร็จไปทำงานได้”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 กล่าวว่า “ฝึกงาน เรียนรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาล่วงหน้าจัดค่ายพักแรม ในการออกค่ายพักแรมของนิสิตทุกครั้ง นิสิตจะได้รับมอบหมายหน้าที่ต่าง ๆ ในการออกค่ายพักแรม ทำให้เป็นการเตรียมการแก้ปัญหาล่วงหน้าเมื่อเผชิญปัญหาจริง”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 กล่าวว่า “จัดกิจกรรมในค่ายพักแรมแต่ละฐานในการแก้ปัญหที่ต่างกันแต่ละฐานในค่ายพักแรมจะพบปัญหาที่ต่างกัน ถึงแม้จะคล้ายกัน จึงทำให้นิสิตได้รู้สถานการณ์ในปัญหาที่หลากหลาย ช่วยให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในการเผชิญกับปัญหา”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 กล่าวว่า “จัดกิจกรรมหมากรุกไทย เพื่อฝึกการแก้ปัญหา ฝึกการวางแผน กระบวนการคิด ฝึกให้นิสิตมีน้ำใจนักกีฬา สามารถแทรกในกิจกรรมกีฬาของมหาวิทยาลัย กีฬามหาวิทยาลัย ได้รู้จักการแก้ปัญหา กระบวนการคิดที่ดีและเป็นระบบ ฝึกสมาธิ สนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้รู้จักเพื่อนใหม่ รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 กล่าวว่า “การเรียนรู้ของนิสิตที่อยู่ร่วมกันในคณะ การทำงานร่วมกันกับเพื่อนทำให้มีกระบวนการคิดในการแก้ปัญหาเพื่อให้ปัญหาหมดไปในหมู่คณะ เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้วยความสามารถในการแก้ปัญหานิสิตอีกรูปแบบหนึ่ง”

7. ด้านความรักความสามัคคี จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ด้านความรักความสามัคคี การพัฒนาความรักความสามัคคีนั้น ควรพัฒนาโดยการปลูกฝัง ให้เข้ากิจกรรมบ่อย ๆ ปลูกฝังให้เป็นคนดีต่อสังคมแสดงตนด้วยการมอบความรักความสามัคคีต่อผู้อื่นและหมู่คณะ

ให้ความร่วมมือต่อส่วนรวม ตลอดจนทำกิจกรรมร่วมกันและมอบหมายหน้าที่เพื่อให้เกิดงานใหญ่นับว่าเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะ อีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “ด้วยการปลูกฝังให้เข้ากิจกรรมบ่อย ๆ การปลูกฝังเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนิสิต การปลูกฝังต่อการรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้มีความรักความสามัคคีในหมู่คณะ มหาวิทยาลัยต้องมีกิจกรรมที่รวมพลังเพื่อเป็นการปลูกฝังให้นิสิตรักกัน รักสถาบัน รักชาติ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “ปลูกฝังให้เป็นคนดีต่อสังคมแสดงตนด้วยการมอบความรัก การปลูกฝังให้นิสิตมีความรักต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม ต่อประเทศชาติ เป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยของอาจารย์ที่จะต้องมีการให้นิสิตเข้าร่วม เพื่อเกิดความรักความสามัคคี”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “ความสามัคคีต่อผู้อื่น กิจกรรมกีฬาในมหาวิทยาลัย กิจกรรมกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย ช่วยให้นิสิตเกิดความรัก รักใคร่กลมเกลียว เป็นหมู่เป็นคณะ ถ้ามีการปลูกฝังต่อเนื่องจนสำเร็จการศึกษาจะให้นิสิตรักสถาบัน”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 กล่าวว่า “ความสามัคคีต่อหมู่คณะ ต่อคนไทยการเกิดมาเป็นคนไทย นิสิตจะต้องมีความสามัคคีต่อคนไทยในประเทศของตนเอง โดยไม่ทำลายชาติ ไม่ทำลายคนไทยด้วยกัน แม้จะแบ่งเป็นหลายภาคแต่ก็เป็นคนไทยเหมือนกัน”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 กล่าวว่า “ให้ความร่วมมือต่อส่วนรวม การที่จะให้นิสิตมีความร่วมมือต่อส่วนรวมนั้น ต้องปลูกฝังให้นิสิตมีความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่รักแต่ตนเอง ต้องมองเห็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มหาวิทยาลัยต้องมีกิจกรรมปลูกฝัง เพื่อให้นิสิตให้ความร่วมมือต่อส่วนรวม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 กล่าวว่า “ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นโอกาสของอาจารย์และมหาวิทยาลัย ที่จะต้องมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้นิสิตได้ร่วมกันจัดและร่วมกิจกรรมของทางมหาวิทยาลัยเอง หรือกิจกรรมของคณะของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 กล่าวว่า “มอบหมายหน้าที่เพื่อให้เกิดงานใหญ่ ฝึกให้นิสิตมีบทบาท และหน้าที่ โดยให้คิด กำหนดหัวข้อกิจกรรมเอง เพื่อดึงศักยภาพของตนเอง ทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรักและความสามัคคี”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 กล่าวว่า “การปลูกฝังความรักและความสามัคคี นอกจากปลูกฝังจากครอบครัวแล้ว ทางมหาวิทยาลัยและอาจารย์ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน และนอกห้องเรียนก็มีส่วนช่วยส่งเสริมกิจกรรมในการปลูกฝังความรักและความสามัคคีของนิสิตด้วยนับว่าเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะ อีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน”

8. ด้านค่านิยม จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ด้านค่านิยม การพัฒนาค่านิยมนั้น ควรพัฒนา โดยการปลูกฝัง ให้รักสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ให้ความสำคัญต่อสถาบันที่ศึกษา ปลูกฝังให้รัก การเรียนรู้ มีทักษะสื่อสาร ปลูกฝังให้งามด้วยบุคลิก มีค่านิยมการแต่งกายชุดนักศึกษาเข้าใจสังคม รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน ปลูกฝังให้รู้จักมีจิตสาธารณะต่อสังคม ปลูกฝังให้นักศึกษามีจิตใจดี ชอบ ช่วยเหลือบำเพ็ญประโยชน์ ให้มีความคิดร่วมเป็นกรรมการตัดสินใจในกิจกรรม ที่จะช่วยเหลือ ส่วนรวมเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น ตลอดจนปลูกฝังให้คิดเป็นทำเป็น และหนักเอาเบาผู้เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบที่ดีอีกรูปแบบหนึ่ง

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “การปลูกฝังนั้น จะต้องปลูกฝังให้นิสิตรักสถาบัน ให้ ความสำคัญต่อสถาบัน กตัญญูต่อประเทศชาติ ซึ่งเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ให้นิสิตรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มหาวิทยาลัยต้องจัดกิจกรรมในวันสำคัญที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อให้นิสิตรู้คุณค่าแห่งความเป็นไทย

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “ปลูกฝังให้นิสิตรักการเรียนรู้ ใฝ่รู้และทักษะสื่อสาร ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย อาจารย์ในภาควิชาหรือผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝัง ให้นิสิตรักการเรียนรู้ใฝ่รู้และทักษะสื่อสาร”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “ปลูกฝังให้นิสิตงามด้วยบุคลิก มีค่านิยมการแต่งกาย ชุดนักศึกษา เข้าใจสังคม รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน ตลอดจนรู้จักกาลเทศะ เมื่อสำเร็จจากมหาวิทยาลัย ออกไปทำงานในองค์กร นิสิตก็จะมีค่านิยมในการแต่งกายที่ดี งามด้วยบุคลิก มีความประพฤติดี รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน และรู้จักกาลเทศะ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 กล่าวว่า “ปลูกฝังให้นิสิตรู้จักมีจิตสาธารณะ จิตอาสาต่อสังคม ช่วยเหลือผู้อื่นในองค์กร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ทำให้เป็นที่รักของเพื่อนร่วมงาน และ ผู้บังคับบัญชา ทำให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 กล่าวว่า “ปลูกฝังให้นิสิตมีจิตใจดี ชอบช่วยเหลือบำเพ็ญประโยชน์ ให้มีความคิดร่วมเป็นกรรมการตัดสินใจในกิจกรรม ที่จะช่วยเหลือส่วนรวมเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 กล่าวว่า “ปลูกฝังให้นิสิตมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ให้รู้จัก รักษาระเบียบวินัยตั้งแต่ในรั้วมหาวิทยาลัย ให้เป็นค่านิยมที่ดี ตลอดจนเคารพกฎหมายเมื่อออกไป อยู่ในองค์กร และสังคม ก็จะรู้จักรักษาระเบียบวินัยและเคารพกฎ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 กล่าวว่า “ปลูกฝังให้นิสิตพึงตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ เมื่อออกไปทำงาน ความขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบสูงจะทำให้หน้าที่การงานสามารถทำให้ออกไปก้าวหน้า และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 กล่าวว่า “ปลูกฝังให้คิดเป็น ทำเป็นและหนักเอาเบาสู้อดทนอดกลั้น เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบที่ดีอีกรูปแบบหนึ่ง”

9.ด้านจริยธรรม จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ด้านจริยธรรม การพัฒนาจริยธรรมนั้น ควรพัฒนาโดยการอบรม มีความรับผิดชอบด้วยการอบรมเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ ภารกิจที่พึงปฏิบัติ แนะนำให้คำปรึกษา รับฟังความคิดเห็นยึดถือประเพณีค่านิยมของมหาวิทยาลัย การแต่งกาย มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม มีความอดทน มีวินัย สร้างศิลปะ สร้างสังคม เรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้วยการโครงการกตัญญู สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตลอดจนส่งเสริมให้เป็นคนเสียสละ มีน้ำใจนักกีฬา เช่น ร่วมโครงการบูชาพระธรรมทายาทและพิธีบูชาศิลปอาจารย์เข้าฝึกอบรม โครงการมารยาทไทยไหว้ด้วยรอยยิ้มของคณะมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน ตลอดจนอบรมเกี่ยวกับศาสนา และอบรมให้นิสิตได้รู้เกี่ยวกับการเป็นคนดี เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะ กล่อมเกล่าเข้ากับสังคมปัจจุบันอีกรูปแบบหนึ่ง

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “ฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบด้วยการอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ภารกิจที่พึงปฏิบัติ แนะนำ ให้คำปรึกษาแทรกในกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยหรือของคณะ เพื่อให้ นิสิตมีจริยธรรมในตนเอง”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “ปลูกฝังให้นิสิตรับฟังความคิดเห็นยึดถือประเพณีค่านิยมของมหาวิทยาลัย ตลอดจนการแต่งกายที่ถูกระเบียบของมหาวิทยาลัย”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “อบรมเกี่ยวกับศาสนา และอบรมให้นิสิตได้รู้เกี่ยวกับการเป็นคนดีจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม เพื่อฝึกพัฒนาตนเอง หรือเข้าร่วมกิจกรรมตัดกิเลส เพื่อวิเคราะห์ตนเอง แยกแยะสิ่งดีและไม่ดีในการพัฒนาตนเอง และนำสิ่งแก้ไขไปปรับปรุงตนเอง”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม จัดกิจกรรมทำดีเพื่อในหลวง เพื่อตระหนักเห็นคุณค่าของการทำความดี ทำความดีต่อตนเอง ต่อครอบครัว ชุมชนและสังคม เพื่อเป็นแนวทางให้บุคคลศรัทธาการทำความดี ยึดในหลวงเป็นที่ยึดเหนี่ยวของคนไทยทุกคน เป็นศูนย์รวมของความสามัคคี”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 กล่าวว่า “มีความอดทน มีวินัย สร้างศิลปะ สร้างสังคม เรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้วยการโครงการกตัญญู สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม เข้าร่วมกิจกรรมจิตเป็นนาย เพื่อฝึกสมาธิปฏิบัติให้นิสิตนั่งสมาธิถูกวิธี”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 กล่าวว่า “ส่งเสริมให้นิสิตเป็นคนเสียสละ มีน้ำใจนักกีฬา ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยและคณะจัดให้นิสิตได้เข้าร่วม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 กล่าวว่า “ให้นิสิตมีโอกาสฝึกจิตอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ชีวิตจะมีสุขสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันกิจกรรมທຸດທຸດ ໃຊ້กระบวนการกระตุ้นและผลักดันเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางจิตใจและเกิดสมาธิในการเรียน”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 กล่าวว่า “ปลูกฝังให้นิสิตเข้าฝึกอบรมโครงการมารยาทไทยให้ด้วยรอยยิ้มของคณะ กิจกรรมพัฒนาจริยธรรมกิจกรรมงามอย่างไทย เนื่องจากวัฒนธรรมทางตะวันตกได้เข้ามามีอิทธิพลในสถานศึกษาจนนิสิตไม่ตระหนักถึงวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทย ฉะนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม ควรปลูกฝังให้นิสิตเข้าร่วมโครงการอย่างสม่ำเสมอ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 กล่าวถึง “มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน กิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ กิจกรรมธนาคารความดี กิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมฝึกวินัย ห้องจริยธรรม กิจกรรมอบรมจริยธรรมภาคฤดูร้อน การให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาจริยธรรมนั้น เพื่อสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านจริยธรรม”

10. ด้านมุ่งอนาคต จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ด้านมุ่งอนาคต การพัฒนามุ่งอนาคตนั้น ควรพัฒนาโดยการฝึกงานฝึกประสบการณ์ในและต่างประเทศ เพื่อให้รู้ปัญหาในการทำงาน เพื่อให้ขยัน อดทน เรียนรู้มีความคิด เกิดการพัฒนาในอนาคตการนำเสนอผลงานวิชาการในเวทีวิชาการสาธารณะตามที่ต่าง ๆ ฝึกอบรมอย่างใกล้ชิดฝึกนิสิตมีความขยันและอดทนต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จสู่เป้าหมายและตรงเวลาฝึกวิชาชีพ เช่น วิชาชีพครู วิชาการแพทย์ วิศวกรรม พยาบาล เป็นต้น ด้วยการให้นิสิตนำเสนอผลงานวิชาการ ทางภูมิศาสตร์ในเวทีการสาธารณะเพื่อวางแผนอนาคตและได้รับคำปรึกษาโดยอาจารย์เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะให้มีคุณสมบัติที่ดีอีกรูปแบบหนึ่งเช่นกัน

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “การฝึกงาน เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับนิสิตที่จะต้องฝึกงานเป็นการเตรียมตัว เตรียมความพร้อม เตรียมประสบการณ์ก่อนที่จะไปทำงาน”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “นิสิตต้องฝึกประสบการณ์ในและต่างประเทศเพื่อให้รู้ปัญหาในการทำงานเพื่อให้ขยัน อดทน เรียนรู้มีความคิด เกิดการพัฒนาในอนาคตการนำเสนอผลงานวิชาการในเวทีวิชาการสาธารณะตามที่ต่าง ๆ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “นิสิตต้องเข้าร่วมอบรม ให้ความใกล้ชิด ขยันขันแข็ง ฝึกพูด ฝึกวิชาชีพ เช่น วิชาชีพครู วิชาการแพทย์ วิศวกรรม พยาบาล เป็นต้น ด้วยการให้นิสิตนำเสนอผลงานวิชาการ ทางภูมิศาสตร์ในเวทีการสาธารณะเพื่อวางแผนอนาคต”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 กล่าวว่า “นิสิตจะต้องมีคำปรึกษาโดยอาจารย์เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะให้มีคุณสมบัติที่ดีอีกรูปแบบหนึ่งเช่นกันการจะเผชิญปัญหา ซึ่งขาดผู้ที่ให้คำปรึกษาย่อมเกิดการผิดพลาดในการทำงานและการตัดสินใจโดยง่าย”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 กล่าวว่า “การที่นิสิตจะก้าวหน้าในหน้าที่การงานในอนาคตนั้นจะต้องมีการเตรียมตัวที่ดี โดยการฝึกงานในสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาเอกโดยตรง เพื่อจะได้รับรู้ถึงปัญหา”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 กล่าวว่า “นิสิตต้องฝึกการทำงานเป็นทีม และรับรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในการทำงานกับคนอื่น ๆ ในสังคม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 กล่าวว่า “การฝึกงานของนิสิต จะทำให้เรียนรู้ภาพรวมในการทำงานขององค์กรมากขึ้น เรียนรู้การทำงานเป็นทีม ทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพในการทำงานมากขึ้น”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 กล่าวว่า “การฝึกงานของนิสิตทำให้มีโอกาสได้เรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร เรียนรู้ปัญหาภายในองค์กร ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานเกี่ยวข้องทำให้สามารถปรับตัวกับผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดี”

11. ด้านเอกลักษณ์แห่งตน จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต ด้านเอกลักษณ์แห่งตน การพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนนั้น ควรพัฒนาโดยการยกย่องคนดีของสถาบันทุกระดับ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจของคนในองค์กร เป็นตัวอย่างของคนดีรักษาเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ทำตนเป็นที่น่าเคารพนับถือทั้งในรั้วมหาวิทยาลัยและนอกรั้วมหาวิทยาลัย เพื่อชื่อเสียงที่ดีของทางมหาวิทยาลัย ตลอดจนทำตนเป็นคนดีที่น่ายกย่องและน่าเคารพนับถือของสังคม เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตนที่ดีอีกรูปแบบหนึ่งเช่นกัน

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 กล่าวว่า “การยกย่องนิสิตที่ทำความดีและประพฤติตนเป็นคนดี จะทำให้นิสิตอยากเป็นแบบอย่างของสถาบัน และจะมีกำลังที่จะเป็นคนดีของสังคมต่อไปในอนาคต”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 กล่าวว่า “ปลูกฝังให้นิสิตเป็นตัวอย่างของคนดีรักษาเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยทำตนเป็นที่น่าเคารพนับถือทั้งในรั้วมหาวิทยาลัยและนอกรั้วมหาวิทยาลัย เพื่อชื่อเสียงที่ดีของทางมหาวิทยาลัย”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 กล่าวว่า “ทำตนเป็นคนดีที่น่ายกย่องและน่านับถือของสังคม เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตนที่ดีอีกรูปแบบหนึ่งเช่นกัน

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 กล่าวว่า “กิจกรรมคนดีศรีนครินทร์ จัดขึ้นเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นิสิตที่ประพฤติดี มองเห็นผลแห่งการทำความดี”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 กล่าวว่า “การยกย่องผู้กระทำความดี เพื่อให้กำลังใจต่อนิสิตที่ปฏิบัติ และมีกำลังใจสำหรับผู้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ปฏิบัติมีความสุขกายสบายใจ สามารถพัฒนาการเรียนรู้อีก”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 กล่าวว่า “ให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมยกย่องบุคคลดีเด่น กิจกรรมคนดี ศรีนครินทร์ กิจกรรมนิสิตดีมีประโยชน์ กิจกรรมสะสมความดี”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 กล่าวว่า “การปลูกฝังให้นิสิตประพฤติตนเป็นคนดี โดยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการทำความดีอย่างต่อเนื่อง จะทำให้นิสิตรู้สึกภาคภูมิใจที่จะเป็นคนดีของสังคม”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 กล่าวว่า “การมอบรางวัลให้นิสิตที่ประพฤติเป็นแบบอย่างของมหาวิทยาลัย คือ การปลูกฝังให้นิสิตอยากที่จะเป็นคนดีอย่างต่อเนื่อง”

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตโดยแบ่งเป็น 11 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วม 2) ด้านการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ 4) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง 5) ด้านความรับผิดชอบต่องาน 6) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา 7) ด้านความรักความสามัคคี 8) ด้านค่านิยม 9) ด้านจริยธรรม 10) ด้านมุ่งอนาคตและ 11) ด้านเอกลักษณ์แห่งตนดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วม การพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมนั้น ควรพัฒนาโดยการทำงานเป็นทีมการเข้ากลุ่มอภิปราย ระดมความคิดเห็นในห้องเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมตามที่ภาควิชาที่จัดบริการชุมชนรวมทั้งการลงพื้นที่ชุมชนและการแบ่งกลุ่มกันทำงาน และแบ่งหน้าที่เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้วยการมีส่วนร่วมให้เข้มแข็งมากขึ้น

2. ด้านการติดต่อสื่อสารการพัฒนาการติดต่อสื่อสาร ควรพัฒนาโดยการฝึกพูดภาษาต่าง ๆ ในอาเซียน การฝึกพูดสื่อสารให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม การฝึกพูดในงานจัดนิทรรศการ การฝึกฟังและพูดในที่บริษัทการบินตลอดจนการฝึกพูดและเขียนในต่างประเทศ เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านการติดต่อสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่ง

3. ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์การพัฒนา การวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ ควรพัฒนาโดยการโต้วาที การแบ่งกลุ่มกันโต้วาทีในหัวข้อที่สนใจแบ่งกลุ่มโต้วาทีในหัวข้อที่กำหนดแบ่งกลุ่มกันโต้วาทีในหัวข้อที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวมแบ่งกลุ่มกันจัดเวทีนำเสนอแข่งขันวิชาการ ตลอดจนการจัดเวทีนำเสนอการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ได้ดีขึ้น

4. ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองควรพัฒนาโดยการอาสาสมัคร เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาและพัฒนาชุมชนการรับนิสิตเข้าร่วมช่วยเหลือ

กิจกรรมพัฒนาชุมชน แบ่งกลุ่มลงพื้นที่แต่ละชุมชน รวมทั้งฝึกการเป็นผู้นำมีวินัยและคุณธรรม ซึ่งเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบด้านการเห็นคุณค่าในตนเองให้มากขึ้น

5. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม ควรพัฒนา การอาสาสมัคร ช่วยเหลือสังคม อาสาสมัครเข้าร่วม โครงการต่าง ๆ ในโครงการของภาครัฐและ เอกชนเพื่อช่วยเหลือสังคมฝึกให้นิสิตช่วยเหลือผู้อ่อนแอ และแสดงพฤติกรรมให้มีจิตสำนึกใน เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอีกรูปแบบที่ดีอีก รูปแบบหนึ่ง

6. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา นั้น ควรพัฒนาโดยการฝึกงาน การฝึกภาคสนามฝึกประสบการณ์ ฝึกทักษะฝึกวิชาชีพ ตลอดจน จัดกิจกรรมในค่ายพักแรมแต่ละฐานในการแก้ปัญหาเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้วย ความสามารถในการแก้ปัญหของนิสิตอีกรูปแบบหนึ่ง

7. ด้านความรักความสามัคคี การพัฒนาความรักความสามัคคีนั้น ควรพัฒนาโดย การปลูกฝังให้นิสิตมีความรักต่อส่วนรวม ปลูกฝังให้นิสิตมีความสามัคคีในหมู่คณะ ปลูกฝังให้นิสิต เป็นคนดี ปลูกฝังให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนแบ่งกลุ่มร่วมกันทำงานหน้าที่ตามที่ได้รับ มอบหมาย นับว่าเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะอีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ในปัจจุบัน

8. ด้านค่านิยม การพัฒนาค่านิยม นั้น ควรพัฒนาโดยการปลูกฝัง ให้รักสถาบัน ให้ความสำคัญต่อสถาบัน ปลูกฝังให้รักการเรียนรู้ มีทักษะสื่อสาร ปลูกฝังให้งามด้วยบุคลิก รู้จัก อ่อนน้อมถ่อมตน ปลูกฝังให้รู้จักมีจิตสาธารณะ มีจิตใจดี ชอบช่วยเหลือบำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจน ปลูกฝังให้คิดเป็นทำเป็นและหนักเอาเบาสู เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบที่ดีอีก รูปแบบหนึ่ง

9. ด้านจริยธรรม การพัฒนาจริยธรรมนั้น ควรพัฒนาโดยการอบรมให้มีความรับผิดชอบต่อ บ่อบทบาท หน้าที่และภารกิจที่พึงปฏิบัติมีจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวม มีระเบียบวินัย สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมมีความเสียสละเข้าร่วมกิจกรรมในส่วนรวม และมีความซื่อสัตย์สุจริตใน การปฏิบัติงานเพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะกล่อมเกล้าเข้ากับสังคมปัจจุบันอีกรูปแบบหนึ่ง

10. ด้านมุ่งอนาคต การพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตนั้น ควรพัฒนาโดยการฝึกงานฝึก ประสบการณ์ในและต่างประเทศ ฝึกวิชาชีพ ฝึกให้มีความขยัน อดทนต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ เป้าหมาย และฝึกให้ปฏิบัติงานสำเร็จตรงเวลาเพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะให้มีคุณสมบัติที่ดี อีกรูปแบบหนึ่งเช่นกัน

11. ด้านเอกลักษณ์แห่งตน การพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนนั้น ควรพัฒนาโดยการยกย่องคนดีของมหาวิทยาลัย ผู้รักษาเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ผู้ที่ได้รับการยกย่องของสังคม ผู้เผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และเป็นที่น่าเคารพนับถือของสังคม เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตนที่ดีอีกรูปแบบหนึ่งเช่นกัน

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

1. ผลการวิเคราะห์แนวทางตามการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้รูปแบบจำนวน 10 คนสรุปได้ ดังนี้

แนวทางในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐของกลุ่มผู้ใช้รูปแบบ พบว่า กลุ่มผู้ใช้รูปแบบส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันมากที่สุดในการพัฒนา รูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิตด้านการมีส่วนร่วม ควรใช้แนวทางการทำงานเป็นทีม ขณะที่แนวทางอื่น ๆ กลุ่มผู้ใช้รูปแบบมีความเห็นพ้องต้องกันปานกลาง คือ การใช้แนวทางการศึกษา การได้วาทีการอาสาสมัคร การฝึกงาน การปลูกฝัง การอบรม และการยกย่อง

ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า กลุ่มผู้ใช้รูปแบบส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันมากที่สุดในการพัฒนา รูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิต ควรใช้แนวทางการศึกษาขณะที่แนวทางอื่น ๆ กลุ่มผู้ใช้รูปแบบมีความเห็นพ้องต้องกันมาก คือ การใช้แนวทางการทำงานเป็นทีม การอาสาสมัครและการฝึกงานส่วนแนวทางที่กลุ่มผู้ใช้รูปแบบมีความเห็นพ้องต้องกันปานกลาง ได้แก่ การได้วาที การปลูกฝัง การอบรม และการยกย่อง

ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์ และวิจารณ์ พบว่า กลุ่มผู้ใช้รูปแบบส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันมากในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิต ควรใช้แนวทาง การได้วาทีขณะที่แนวทางอื่น ๆ กลุ่มผู้ใช้รูปแบบมีความเห็นพ้องต้องกันปานกลาง คือ การใช้แนวทางการทำงานเป็นทีม การฝึกพูดและการฝึกงานส่วนแนวทางที่กลุ่มผู้ใช้รูปแบบมีความเห็นพ้องต้องกันน้อย ได้แก่ การอาสาสมัคร การปลูกฝัง การอบรม และการยกย่อง

ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า กลุ่มผู้ใช้รูปแบบส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันมากที่สุดในพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิต ควรใช้แนวทาง การอาสาสมัครขณะที่แนวทางอื่น ๆ กลุ่มผู้ใช้รูปแบบมีความเห็นพ้องต้องกันปานกลาง คือ การใช้แนวทางการทำงานเป็นทีม การฝึกพูดการได้วาที การฝึกงาน การปลูกฝัง และการอบรม ส่วนแนวทางกลุ่มผู้ใช้รูปแบบมีความเห็นพ้องต้องกันน้อย คือ การยกย่อง

ส่วนด้านเอกลักษณ์แห่งตน พบว่า กลุ่มผู้ใช้รูปแบบส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันมากที่สุดในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิต ควรใช้แนวทางการยกย่อง ขณะที่แนวทางอื่น ๆ กลุ่มผู้ใช้รูปแบบมีความเห็นพ้องต้องกันปานกลาง คือ การใช้แนวทางการอาสาสมัคร การปลูกฝัง และการอบรมส่วนแนวทางที่กลุ่มผู้ใช้รูปแบบมีความเห็นพ้องต้องกันน้อย ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การฝึกพูด การโต้วาที และการฝึกงาน

3.2 ผลการวิเคราะห์แนวทางตามการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คนสรุปได้ดังนี้
 แนวทางในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันมากในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิต ด้านการมีส่วนร่วมควรใช้แนวทางการทำงานเป็นทีม ขณะที่แนวทางอื่น ๆ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องต้องกันปานกลาง คือ การใช้แนวทางการฝึกพูด ส่วนแนวทางที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องต้องกันน้อย ได้แก่ การโต้วาทีการฝึกงาน การปลูกฝังการอบรมการอาสาสมัคร และการยกย่อง

ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันมากในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิตควรใช้แนวทางการฝึกพูด ขณะที่แนวทางอื่น ๆ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องต้องกันปานกลาง คือ การใช้แนวทางการทำงานเป็นทีม การโต้วาทีการอาสาสมัครการฝึกงานการปลูกฝังและการอบรม ส่วนแนวทางที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องต้องกันน้อย ได้แก่ การยกย่อง

ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันมาก ในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิต ควรใช้แนวทางการโต้วาทีขณะที่แนวทางอื่น ๆ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องต้องกันปานกลาง คือ การใช้แนวทางการทำงานเป็นทีมการฝึกพูดการอาสาสมัครการฝึกงานการปลูกฝัง การอบรมและการยกย่อง

ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันมากในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิต ควรใช้แนวทางการอาสาสมัคร ขณะที่แนวทางอื่น ๆ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องต้องกันปานกลาง คือ การใช้แนวทางการฝึกงานกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องต้องกันน้อย ได้แก่ การทำงานเป็นทีมการฝึกพูด การโต้วาทีการปลูกฝังและการอบรมส่วนแนวทางที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องต้องกันน้อยที่สุด คือ การยกย่อง

ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันมาก ในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิต ควรใช้แนวทาง

พูดการโต้ว่าที่ การอาสาสมัครการฝึกงานและการอบรม ส่วนแนวทางที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็น
พ้องต้องกันน้อย คือ การทำงานเป็นทีม

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ

ผลการวิเคราะห์จากกลุ่มผู้ประเมินจำนวน 10 คน เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
การสร้างเสริมจิตสาธารณะในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ใน 11 ด้าน และ 8 แนวทาง ดังนี้
กลุ่มผู้ประเมินส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องกันมากที่สุดในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริม
จิตสาธารณะของนิสิต ด้านการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือสังคม จะใช้แนวทางการทำงานเป็นทีม
และการฝึกงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม จะใช้แนวทางการฝึกพูด
และการ ด้านการเห็นคุณค่าและด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จะใช้แนวทางการอาสาสมัคร
ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง จะใช้แนวทางการทำงาน
เป็นทีมและการฝึกงาน ด้านความรักและความสามัคคี เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม จะใช้
แนวทางการปลูกฝัง ด้านค่านิยมในการเป็นนิสิตของสถาบันและด้านจริยธรรม จะใช้แนวทาง
การปลูกฝังและการอบรม ด้านมุงอนาคต จะใช้แนวทางการทำงานเป็นทีมและการฝึกงาน
ส่วนด้านเอกลักษณ์แห่งตนจะใช้แนวทางการปลูกฝังและการยกย่อง ขณะที่แนวทางอื่น ๆ
กลุ่มผู้ประเมินมีความเห็นพ้องกันมาก ในด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์เกี่ยวกับสภาพสังคม
เศรษฐกิจและบ้านเมือง จะใช้แนวทางการโต้ว่าที่และการฝึกพูดสรุปแนวทางการสร้างเสริม
จิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 11 ด้านมี 8 แนวทางดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แนวทางในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเพื่อประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของการศึกษานำร่อง โดยใช้แบบสอบถาม ในประชากรกลุ่มเป้าหมาย เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้รูปแบบ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ นำผลการประเมินมาพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยกลุ่มผู้ประเมิน ผู้วิจัย ดำเนินการศึกษา ดังนี้ 1) การศึกษาความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 2) การศึกษารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 3) การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 4.การประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

สรุปผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัย พบว่า การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐดังนี้

1. ผลการศึกษาความมีจิตสาธารณะของนิสิต

ผลการศึกษาความมีจิตสาธารณะของนิสิต พบว่า จำนวนและร้อยละ ของนิสิต จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1,141 คน จำแนกเป็นนิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 30.32 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 365 คน คิดเป็นร้อยละ 31.99 และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 430 คน คิดเป็นร้อยละ 37.69

ผลสรุปโดยรวม พบว่า ความมีจิตสาธารณะของนิสิตอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับดังนี้ ด้านความรักและความสามัคคี เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม ($\bar{X} = 4.32$) ด้านเอกลักษณ์แห่งตนที่เกี่ยวข้องกับ

การแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.24$) ด้านค่านิยม ต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน ($\bar{X} = 4.23$) ด้านจริยธรรม ในการเป็นนิสิตของสถาบัน ($\bar{X} = 4.19$) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.07$) ด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ($\bar{X} = 4.05$) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ($\bar{X} = 4.00$) ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือสังคม ($\bar{X} = 3.94$) ด้านมุ่งอนาคต ($\bar{X} = 3.88$) ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมือง ($\bar{X} = 3.71$) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ($\bar{X} = 3.62$) สำหรับข้อที่มีคะแนนความมีจิตสาธารณะของนิสิตปานกลาง คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 1) ความสามารถแก้ปัญหาสังคมได้ ($\bar{X} = 3.50$) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง 2) ความสามารถในการผลักดัน ($\bar{X} = 3.47$)

2. ผลการศึกษารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ผลการศึกษารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า รูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตโดยแบ่งเป็น 11 ด้าน ดังนี้ คือ

- 1) ด้านการมีส่วนร่วม 2) ด้านการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์
- 4) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง 5) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 6) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา 7) ด้านความรักความสามัคคี 8) ด้านค่านิยม 9) ด้านจริยธรรม 10) ด้านมุ่งอนาคต และ 11) ด้านเอกลักษณ์แห่งตน

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมนั้น ควรพัฒนาโดยการทำงานเป็นทีม การเข้ากลุ่มอภิปราย ระดมความคิดเห็นในห้องเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมตามที่ภาควิชาที่จัดบริการชุมชน รวมทั้งการลงพื้นที่ชุมชนและการแบ่งกลุ่มกันทำงาน และแบ่งหน้าที่ เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้วยการมีส่วนร่วมให้เข้มแข็งมากขึ้น

2.2 ด้านการติดต่อสื่อสารการพัฒนาการติดต่อสื่อสาร ควรพัฒนาโดยการฝึกพูดภาษาต่าง ๆ ในอาเซียน การฝึกพูดสื่อสารให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม การฝึกพูดในงานจัดนิทรรศการ การฝึกฟังและพูดในที่บริษัทการบิน ตลอดจนการฝึกพูดและเขียนในต่างประเทศ เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะ ด้านการติดต่อสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่ง

2.3 ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์การพัฒนาการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ ควรพัฒนาโดยการ ใ้หาที่ การแบ่งกลุ่มกันใ้หาที่ในหัวข้อที่สนใจแบ่งกลุ่มใ้หาที่ในหัวข้อที่กำหนด แบ่งกลุ่มกันใ้หาที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม แบ่งกลุ่มกันจัดเวทีนำเสนอแข่งขันวิชาการ ตลอดจนการจัดเวทีนำเสนอการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ใ้ดีขึ้น

2.4 ด้านการเห็นคุณค่าในตนเองการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองควรพัฒนา โดยการอาสาสมัคร เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาและพัฒนาชุมชน การรับนิสิตเข้าร่วมช่วยเหลือ กิจกรรมพัฒนาชุมชน แบ่งกลุ่มลงพื้นที่แต่ละชุมชน รวมทั้งฝึกการเป็นผู้นำมีวินัยและคุณธรรม ซึ่งเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบด้านการเห็นคุณค่าในตนเองให้มากขึ้น

2.5 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมควรพัฒนา การอาสาสมัคร ช่วยเหลือสังคม อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ในโครงการของภาครัฐและ เอกชนเพื่อช่วยเหลือสังคม ฝึกให้นิสิตช่วยเหลือผู้อ่อนแอ และแสดงพฤติกรรมให้มีจิตสำนึกใน การสร้างเสริมจิตสาธารณะ ในรูปแบบการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอีกรูปแบบที่ดีอีกรูปแบบ หนึ่ง

2.6 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา นั้น ควรพัฒนาโดยการฝึกงาน การฝึกภาคสนาม ฝึกประสบการณ์ ฝึกทักษะ ฝึกวิชาชีพ ตลอดจน จัดกิจกรรมในค่ายพักแรมแต่ละฐานในการแก้ปัญหา เป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะ ด้วยความสามารถในการแก้ปัญหานิสิตอีกรูปแบบหนึ่ง

2.7 ด้านความรักความสามัคคีการพัฒนาความรักความสามัคคีนั้น ควรพัฒนา โดยการปลูกฝัง ให้นิสิตมีความรักต่อส่วนรวม ปลูกฝังให้นิสิตมีความสามัคคีในหมู่คณะ ปลูกฝัง ให้นิสิตเป็นคนดี ปลูกฝังให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนแบ่งกลุ่มร่วมกันทำงานหน้าที่ตามที่ ได้รับมอบหมาย นับว่าเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะอีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ในปัจจุบัน

2.8 ด้านค่านิยม การพัฒนาค่านิยม นั้น ควรพัฒนาโดยการปลูกฝัง ให้รักสถาบัน ให้ความสำคัญต่อสถาบัน ปลูกฝังให้รักการเรียนรู้ มีทักษะสื่อสาร ปลูกฝังให้งามด้วยบุคลิก รู้จัก อ่อนน้อมถ่อมตน ปลูกฝังให้รู้จักมีจิตสาธารณะ มีจิตใจดี ชอบช่วยเหลือบำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจน ปลูกฝังให้คิดเป็นทำเป็นและหนักเอาเบาสู้ง เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะในรูปแบบที่ดีอีกรูปแบบหนึ่ง

2.9 ด้านจริยธรรมการพัฒนาจริยธรรมนั้น ควรพัฒนาโดยการอบรม ให้มีความรับผิดชอบต่อบทบาท หน้าที่และภารกิจที่พึงปฏิบัติ มีจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวม มีระเบียบวินัย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม มีความเสียสละเข้าร่วมกิจกรรมในส่วนรวม และมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะกลุ่มเวลาเข้ากับ สังคมปัจจุบันอีกรูปแบบหนึ่ง

2.10 ด้านมุ่งอนาคตการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตนั้น ควรพัฒนาโดยการฝึกงาน ฝึกประสบการณ์ในและต่างประเทศ ฝึกวิชาชีพ ฝึกให้มีความขยัน อดทนต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้

เป้าหมาย และฝึกให้ปฏิบัติงานสำเร็จตรงเวลา เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะให้มีคุณสมบัติที่ดีอีกรูปแบบหนึ่งเช่นกัน

2.11 ด้านเอกลักษณ์แห่งตนการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนนั้น ควรพัฒนาโดยการยกย่อง คนดีของมหาวิทยาลัย ผู้รักษาเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ผู้ที่ได้รับการยกย่องของสังคม ผู้เผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และเป็นที่น่าเคารพนับถือของสังคม เพื่อเป็นการสร้างเสริมจิตสาธารณะให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตนที่ดีอีกรูปแบบหนึ่งเช่นกัน

3. ผลการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงผสมผสาน

ผลการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐของผู้เชี่ยวชาญและผู้ใช้โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีส่วนร่วม พบว่า มี 8 แนวทาง คือ การทำงานเป็นทีม การฝึกพูด การไต่สวน การอาสาสมัคร การฝึกงานการปลูกฝัง การอบรม และการยกย่อง

4. ผลการประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ผลการวิจัย พบว่า การประเมินรูปแบบของผู้ประเมิน พบว่า มี 8 แนวทาง ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การฝึกพูด การอาสาสมัคร การฝึกงาน การปลูกฝัง การอบรม และการยกย่อง โดยเกือบทุกด้านมีความเห็นพ้องต้องกันมากที่สุด ส่วนด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ มีการไต่สวนและการฝึกพูด มีความเห็นพ้องต้องกันมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงผสมผสาน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ควรอภิปราย ดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบในการพัฒนาการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจนออกมาเป็นรูปแบบการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สามารถนำไปใช้ได้ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีบริบทใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ นิสิตได้แสดงออกและเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553, หน้า 104-105) ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข

การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแนวทางที่สำคัญที่สุดในการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะของนิสิต คือ การฝึกงาน รองลงมา คือ การปลูกฝัง การทำงานเป็นทีม การอาสาสมัคร การฝึกพูด การอบรม และการไต่वाที่ ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือสังคมด้วยการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับ เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2556, หน้า 182) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป มาทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานต่างก็เกิดความพอใจในการทำงาน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ทำให้วัตถุประสงค์รวมขององค์กร ประสบความสำเร็จสูงสุด โดยสมาชิกในทีมและเพื่อนร่วมงานมีความพอใจในงานที่กระทำ และสอดคล้องกับ ชีระเดช ธีรวงศ์ (2555, หน้า 8) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการทำงานเป็นทีม เพื่อร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดความสามัคคี เป็นพลังที่จะทำงาน เพื่อผลประโยชน์ต่อหน่วยงานเพื่อสร้างความรู้ที่ดี มีความไว้วางใจ เชื่อใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงาน และเพื่อสร้างมาตรฐานของการทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับ เดชา ศิลาจรรยาคุณ (2551, หน้า 69) พบว่า ผลการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษากลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา บุคลากรมีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและวิธีการทำงานเป็นไปในทางพัฒนา สามารถพัฒนางานตามกรอบภารกิจที่วางไว้ คือ ด้านความเข้าใจบทบาท อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านการสื่อสารและความสัมพันธ์ภายใน ทีมงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจและด้านความภาวะความเป็นผู้นำ สอดคล้องกับ ลัดธิรมา เกื้อสกุล (2547) กล่าวว่ายุทธการที่กองทัพบกใช้เพื่อสร้างจิตสาธารณะ เรื่องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อมสามารถนำมาใช้ได้จริงและกลยุทธ์หลัก คือ การให้เรียนรู้ จากการปฏิบัติจริงสอดคล้องกับ ชนวัฒน์ ภมรพรอนันต์ (2551, หน้า 37) พบว่า หากความสัมพันธ์ภายในทีมมีความสัมพันธ์สูงมีการสื่อสารเป็นระบบเปิดและชัดเจน มีวิสัยทัศน์ในอนาคตร่วมกัน จะทำให้องค์กรมีความเหมาะสมและเกิดการแบ่งปันผลประโยชน์ สอดคล้องกับ ดร.ณิ สัจพันธ์ (2556, หน้า 66) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีมจะทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและ การทำงานเป็นทีมจะทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน ช่วยเพิ่มแรงจูงใจ ความกระตือรือร้น ความสามัคคี ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ การปฏิบัติงานใน โรงเรียนประสบความสำเร็จการทำงานเป็นทีม ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดบทบาท ต่าง ๆ ที่สมดุล การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมาย การเปิดเผย และการเผชิญหน้า การสนับสนุนและไว้วางใจกัน ความร่วมมือและความขัดแย้ง กระบวนการทำงานที่ถูกต้องเหมาะสมภาวะผู้นำที่เหมาะสม การตรวจสอบทบทวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาตนเองส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่ม

ด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคมด้วยการฝึกพูด สอดคล้องกับ Dale Caregie (1955 อ้างถึงใน อาษา ขอบจิตต์เมตต์, 2558, หน้า 16) กล่าวว่า หนทางที่จะนำพาความเชื่อมั่นในตนเองและมีความกระตือรือร้นในการพูด ต้องอาศัยการฝึกหัดอยู่เสมอ จะช่วยให้กลายเป็นคนพูดคล่องและพูดเก่ง และสอดคล้องกับ พิมพ์พาทรณ์ บุญประเสริฐ (2558, หน้า 9) กล่าวว่า การพูด เป็นวิธีการสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว และเป็นวิธีที่ง่ายเมื่อต้องการทำความเข้าใจสร้างความสนิทสนมกับคน สร้างมิตร ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีย่อมก่อให้เกิดความเข้าใจ ความเอาใจใส่ ความช่วยเหลือเกื้อกูลและเกิดความอบอุ่นใจ สอดคล้องกับ ดร.ณิ สังข์พันธุ์ (2556, หน้า 66) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารที่ดีจะส่งผลให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนนานาชาติและคุณภาพผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และการฝึกงาน สายัณห์ พานิช (2548, หน้า 27) กล่าวว่า การฝึกงานให้มีความรู้ ความชำนาญมากขึ้น เพื่อลดการผิดพลาดให้น้อยลงหรือให้ถูกต้องทั้งหมด เพื่อลดการสูญเสียวัตถุดิบให้น้อยลงหรือประหยัดให้มากขึ้น

ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมือง ด้วยการโต้วาที สอดคล้องกับ พิมพ์พาทรณ์ บุญประเสริฐ (2558, หน้า 57) กล่าวว่า การโต้วาทีหมายถึง การพูดโต้แย้งกันระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ในประเด็นใดประเด็นหนึ่งซึ่งเป็นกรณีโต้แย้งกันในสังคมหรือเป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจ มีผลกระทบทางสังคม สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2555, หน้า 72) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ทำให้เป็นผู้มีคุณลักษณะของผู้ที่อยู่ในสังคมสมัยใหม่ได้อย่างดี เช่น การเป็นผู้มีใจกว้าง คือ ตัดสินใจด้วยการมีข้อมูลประกอบเพียงพอ มีความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น เปลี่ยนความคิดเห็นที่ตนมีอยู่ได้ ถ้ามีข้อมูลที่มีเหตุผลมากกว่า การกระตือรือร้นในการค้นหาข้อมูลและความรู้ เป็นผู้มีเหตุผล มีวิจรรณญาณในการคัดเลือกรายการอย่างมากมายไม่คิดหรือทำตามคนอื่น โดยไม่ได้กลั่นกรองก่อน

ด้านการเห็นคุณค่าในตนเองด้วยการอาสาสมัคร สอดคล้องกับ Grube and Piliavin (2000 อ้างถึงใน อนุ เจริญวงศ์ระยับ, 2552, หน้า 47) กล่าวว่า การรับรู้คุณค่าขององค์กร การให้ความสำคัญส่วนตัว และการให้ความสำคัญกับอาสาสมัครคนอื่นมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการทำกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กร สอดคล้องกับ ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์ (2556, หน้า 27) กล่าวว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองจะสามารถแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เป็นจิตอาสาได้มากกว่าผู้ที่ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง เนื่องจากผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองนั้นจะเชื่อมั่นในความคิดว่าตนเองมีคุณค่า และความสามารถเลือกวิธีการตัดสินใจที่ถูกต้องในการเลือกที่จะปฏิบัติตนเพื่อผลประโยชน์ของส่วนร่วมมากกว่าส่วนตนสอดคล้องกับ อนุ เจริญวงศ์ระยับ (2552, หน้า 20) กล่าวว่า การอาสาสมัคร หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือการทำกิจกรรมที่มุ่งบำเพ็ญประโยชน์ต่อ

ส่วนรวมโดยสมัครใจ โดยการทำกิจกรรมมีการวางแผนในการปฏิบัติไว้ก่อนล่วงหน้าภายใต้การจัดการขององค์กร

ด้านความรับผิดชอบต่องานด้วยการอาสาสมัคร สอดคล้องกับ อนุ เจริญวงศ์ระยัย (2552, หน้า 20) กล่าวว่า การอาสาสมัคร หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือการทำกิจกรรมที่มุ่งบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยสมัครใจ โดยการทำกิจกรรมมีการวางแผนในการปฏิบัติไว้ก่อนล่วงหน้าภายใต้การจัดการขององค์กร มีความต่อเนื่อง และประเภทของกิจกรรม มีความหลากหลายขึ้นอยู่กับความสนใจและความถนัดของบุคคล

ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ด้วยการฝึกงาน สอดคล้องกับ นพดล ทาแดง (2550, หน้า 16) กล่าวว่า การฝึกงาน เป็นการให้นักศึกษาได้เรียนรู้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยต่อตนเองและส่วนรวม นักศึกษาได้ฝึกทักษะในงานอาชีพ และเตรียมความพร้อมสำหรับให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง สอดคล้องกับ นพดล ทาแดง (2550, หน้า 16) กล่าวว่า การฝึกงาน เป็นการให้นักศึกษาได้เรียนรู้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ พิพัฒน์ วิเชียรสวรรณ (2542, หน้า 13) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน และความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งให้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล และปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกวิชา

ด้านความรักและความสามัคคีด้วยการปลูกฝัง สอดคล้องกับ เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2556, หน้า 65) กล่าวว่า การปลูกฝังความเป็นมิตรและความรักใคร่ ทำให้เกิดคุณลักษณะของผู้นำที่ดี สอดคล้องกับ ธวัชชัย เพ็ญสุริยะ (2557, หน้า 23) กล่าวว่าพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคีนั้น ได้แก่ การทำกิจกรรมหรือการแสดงออกของบุคคลที่เห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มด้วยความเต็มใจ มีความรักใคร่ กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจ รู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่ทะเลาะวิวาทแก่งแย่งชิงดีกัน ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ประสานสามัคคีในหมู่คณะ ร่วมแสดงความคิดเห็นและเคารพในการตัดสินใจของคนส่วนใหญ่ สามารถปรับตัวให้เข้ากับคนอื่นได้ร่วมมือกันทำงานเพื่อความสำเร็จของหมู่คณะ รู้จักแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทำตามความสามารถโดยช่วยเหลือเกื้อกูลกันพฤติกรรมความสามัคคี สามารถปลูกฝังและส่งเสริมในหมู่คณะให้มีมากขึ้น สอดคล้องกับ พิพัฒน์ วิเชียรสวรรณ (2542, หน้า 13) กล่าวว่า การจัดการศึกษาในทุกระดับมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแบบความรู้คู่คุณธรรม

ด้านค่านิยม เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคมด้วยการปลูกฝัง สอดคล้องกับ นิติพล ภูตะโชติ (2556, หน้า 98) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นปัจจัยสำคัญที่มนุษย์เห็นว่ามีความสำคัญ มีประโยชน์ ถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในสังคมมาจากการปลูกฝังของสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน และบุคคลที่มีชื่อเสียง สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) กล่าวว่า การปลูกฝังจิตสำนึกสามารถนำมาเสริมสร้างจิตสำนึกด้วยการรับรู้ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระบบคุณค่า และการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย และการอบรม สอดคล้องกับ ธนิตา ทองมีเหลือ (2550) พบว่า การอบรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสำนึกของนิสิต

ด้านจริยธรรมในการเป็นนิสิตของสถาบันด้วยการอบรม สอดคล้องกับ Barnard (1958 อ้างถึงใน ชาญชัย อาจินสมาจาร, 2551, หน้า 90) กล่าวว่า อำนาจของข้อบัญญัติส่วนตัว ทางจริยธรรมในการควบคุมความประพฤติของเอกบุคคลต่อความต้องการที่ขัดแย้งอย่างแรงกล้า ความรับผิดชอบไม่ใช่ตัดสิน โดยข้อบังคับเดียวใด ๆ ข้อบังคับเหล่านี้มีประสิทธิผลไม่ใช่เพราะ การลงโทษทางภายนอก แต่เป็นความรู้สึกรู้สึกของหน้าที่ทางจริยธรรมในหมู่สมาชิกขององค์กร และความรู้สึกรู้สึกที่ปวดร้าวของหน้าที่ทางจริยธรรม สอดคล้องกับ นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2551, หน้า 8) กล่าวว่า การอบรมเป็นการเสริมสร้างให้บุคลากรมีเจตคติที่ดีต่อองค์กร และมีความผูกพัน จงรักภักดีต่อองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ พรหมสารี (2553, หน้า 23) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรม เพื่อเตรียมบุคลากร ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานเฉพาะอย่างซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับ ลลลธิมา เกื้อสกุล (2547) กล่าวว่า การฝึกอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกสามารถนำมาใช้ได้จริง โดยใช้กลยุทธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การพูดแบบทหาร การใช้เหตุผล การให้รางวัล และการสั่งสอน สอดคล้องกับ กมลวรรณ การมปราษฎ์ คล้ายแก้ว (2557) พบว่า การถ่ายทอด ทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากครูบาอาจารย์ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะ มุ่งอนาคตควบคุมตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถร่วมกันอธิบายเจตคติต่อพฤติกรรมจริยธรรม ในการเรียนได้ สอดคล้องกับ ทรงชัย ทองปาน (2556) กล่าวว่า รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้าง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาของ ต่างประเทศและประเทศไทยมีทั้งส่วนที่เหมือนและต่างกัน คือ มีการให้ความรู้ผ่านทางการอบรม เป็นหลัก

ด้านมุ่งอนาคตด้วยการฝึกงาน สอดคล้องกับ สายัณห์ พานิช (2548, หน้า 27) กล่าวว่า การฝึกงานให้มีความรู้ ความชำนาญมากขึ้น เพื่อลดการผิดพลาดให้น้อยลง หรือให้ถูกต้องทั้งหมด เพื่อลดการสูญเสียวัตถุดิบให้น้อยลงหรือประหยัดให้มากขึ้น ผู้รับการฝึกจะนำไปใช้ในอนาคต

หรือไปช่วยงานจากงานหนึ่งไปสู่อีกงานหนึ่งสอดคล้องกับ สายัณห์ พานิช (2548, หน้า 27) กล่าวว่า การฝึกงานให้มีความรู้ ความชำนาญมากขึ้น เพื่อลดการผิดพลาดให้น้อยลง หรือให้ถูกต้องทั้งหมด เพื่อลดการสูญเสียวัตถุดิบให้น้อยลงหรือประหยัดให้มากขึ้น

ส่วนด้านเอกลักษณ์แห่งตน ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา ด้วยรูปแบบการยกย่อง สอดคล้องกับ Maslow (1970 อ้างถึงใน ชาญชัย อาจินสมาจาร, 2551, หน้า 128) กล่าวว่า ความต้องการมีชื่อเสียงและได้รับการยกย่อง เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เมื่อได้รับการตอบสนองในความต้องการเป็นส่วนหนึ่งและได้รับการยอมรับแล้ว เขาก็มีความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่นซึ่งเน้นลักษณะทางบวกของมนุษย์และความสามารถเพื่อความเจริญเติบโตและผลสัมฤทธิ์ สอดคล้องกับ สุชาสินี อาภาศิริกุล (2556, หน้า 14) กล่าวว่า เอกลักษณ์ของบุคคล การยอมรับนับถือในตนเอง และสมรรถภาพทางสังคมของเรา ล้วนแล้วแต่ได้รับการกล่อมเกลาหรือหล่อหลอมจากสังคมทั้งสิ้นสอดคล้องกับ กัลยกร วรกุลสถฐานีย์ (2551) พบว่า การปลูกฝังของครอบครัวด้านจิตสำนึกมีความสำคัญที่สุด สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีถือเป็นเยาวชนที่กำลังจะเข้าสู่วัยทำงานอันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพของสังคมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้ระบุไว้ว่าบัณฑิตควรมีคุณธรรม จริยธรรมอันประกอบด้วย ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างผู้อื่น และเข้าใจโลก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารในสถาบันของรัฐควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย ในการสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาและด้านกิจกรรมพัฒนานิสิตที่มุ่งสร้างเสริมจิตสำนึกของนิสิตโดยปรับตามบริบทของแต่ละสถาบัน ซึ่งจากผลวิจัย พบว่า ในภาพรวม ด้านความรักและความสามัคคี เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคมด้านเอกลักษณ์แห่งตนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา ด้านค่านิยม ต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน ด้านจริยธรรมในการเป็นนิสิตของสถาบัน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ด้านการเห็นคุณค่าในตนเองด้านมุงอนาคต ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมือง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง มีค่าเฉลี่ย 3.62-4.32 สำหรับข้อที่มีคะแนนความมีจิตสำนึกของนิสิตปานกลาง คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 1) ความสามารถแก้ปัญหาสังคมได้ มีค่าเฉลี่ย 3.50

และด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง 2) ความสามารถในการผลักดัน มีค่าเฉลี่ย 3.47 ตามลำดับ

2. ควรพัฒนาให้นิสิตเป็นผู้มีจิตสาธารณะควรพัฒนาการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในด้านต่าง ๆ 11 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความรักความสามัคคี ด้านค่านิยม ด้านจริยธรรม ด้านมุ่งอนาคตและด้านเอกลักษณ์แห่งตน ด้วยแนวทางต่าง ๆ คือ การฝึกงาน การปลูกฝัง การทำงานเป็นทีม การฝึกพูด การอาสาสมัคร การอบรม และการไต่वाที่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะด้วยเทคนิควิธีการวิจัยอื่น ๆ เช่น การวิจัยและพัฒนา (Research and development) การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation research) และการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาการสร้างเสริมความมีจิตสาธารณะด้วยเครื่องมือในการวิจัยแบบอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ คารมปราชญ์ คล้ายแก้ว. (2557). ปัจจัยทางด้านสถานการณ์ในครอบครัว สถาบันการศึกษา และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรมในการเรียนของ นิสิตระดับปริญญาตรี. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 6(1), 160-175.
- กรรยา พรรณา. (2553). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 3 ที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้ สังคมและการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคศึกษาศาสตร์ตัวอย่างที่เน้นการเสนอตัวแบบ สัญลักษณ์. *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- กฤษณ์ พวงพันธ์. (2552). การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนบ้านตาอุด ตำบลตาอุด อำเภอชุมพวง จังหวัดศรีสะเกษ. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- กัลยกร วรกุลัญฐานีย์. (2551). รายงานผลการวิจัย การรับรู้พฤติกรรมที่มีต่อจิตสำนึกสาธารณะ และสื่อสารการตลาดที่มีประสิทธิผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับจิตสำนึก สาธารณะของเยาวชน. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *จอมปราชญ์นักการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชัคเซสมิเดีย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- โกวิท พงษ์ภักดี. (2553). การใช้โปรแกรมฝึกการคิดแบบ โยนิ โสมนสิการเพื่อพัฒนาจิต สาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- โกศล มีความดี. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของข้าราชการ ตำรวจ. *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาและสถิติ ทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- จรจา สุวรรณทัต. (2535). *ประมวลบทความวิชาการฉบับพิเศษ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์.

- เจนต์จุฬา คำดี. (2553). ผลของการใช้โปรแกรมสถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจษฎา หนูรุ่ง. (2551). ปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. (2551) ผลกระทบของนโยบายรัฐบาลต่อการปลูกฝังจิตสาธารณะและ ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ชลัญธร ชินบุตร. (2553). การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะ ของนักเรียน โรงเรียนก้นทลักษ์วิทยา อำเภอกันทลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ: วี พรีนซ์.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2551). ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก *Theories of administration*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ชาย โพธิสิตา. (2543). รายงานการวิจัยพื้นฐานการศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ของชุมชนเพื่อใช้ในการวางแผนการนำกิจกรรมควบคุมโรคติดต่อของชุมชน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 12). นนทบุรี: ไทยเนรมิตกิจ.
- เชวง ช้อนบุญ. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบ MATH-3C เพื่อพัฒนาทักษะ พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไชยา ยี่มวิไล. (2550, 15 มิถุนายน). สำนักสาธารณะ. มติชนสุดสัปดาห์, หน้า 15.
- ฐิติพร พันธวงศ์. (2553). ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความมีจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา การแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณรงค์ อุ้ยนอง. (2548). วัดตะโหมค อำเภอตะโหมค จังหวัดพัทลุง แหล่งเรียนรู้ของชุมชนดีเด่น. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- ดรุณี สังข์พันธ์. (2556). *การศึกษาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- เดชา ศีลาจรรยาคุณ. (2551). *การพัฒนาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ดวงมณี วรรณสุทธิ. (2552). *การพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). *ต้นไม้จริยธรรม การวิจัยและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- ทรงชัย ทองปาน. (2556). *การพัฒนารูปแบบและกระบวนการสร้างเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 13(1), 61.*
- ทรงศิลป์ ธรรมวิภารัตน์. (2552). *การพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียนในการรักษาสภาพแวดล้อม และความสะอาดของโรงเรียนท่าลาด อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ทิสนา แคมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ทิสนา แคมมณี. (2545). *กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ทิสนา แคมมณี. (2546). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.*
- ทิสนา แคมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

- ชนวัฒน์ ภมรพรอนันต์. (2551). การศึกษาการทำงานเป็นทีม และการสร้างโมเดลการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาการทำงานเป็นทีมของพนักงาน. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนิดา ทองมีเหลือ. (2550). ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 13(1), 92.
- ชัชชัย เพ็ญสุริยะ. (2557). การสร้างแบบวัดพฤติกรรมความสามัคคี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชิตาชนก วงศ์พิทักษ์. (2556). ปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระเดช ธีรมงคล. (2555). การทำงานเป็นทีม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นาถญา บุญจิตร. (2550). การพัฒนารูปแบบฐานข้อมูลคำบัญญัติศัพท์ด้านบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพดล ทาแดง. (2550). ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนวิชาการ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิติพล ภูตะโชติ. (2556). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตรา กิจธีระวุฒิวงษ์. (2555). วิธีการวิจัยเชิงผสมผสานสำหรับงานสาธารณสุข. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา, 7(2), 149.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2551). กลุ่มสัมพันธ์สำหรับการฝึกอบรม (พิมพ์ครั้งที่ 5). สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นีออน พิณประดิษฐ์. (2542). จริยธรรมทฤษฎีและการพัฒนา. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เนาวรัตน์ พลายน้อย. (2549). การติดตามประเมินผลและการสังเคราะห์ความรู้: บทเรียนการพัฒนาการจัดการความรู้ท้องถิ่นในโครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข(สรส.) ภาคกลาง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.

- เบญจพร ทศน์ไพร. (2552). *การพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียนด้านการดูแลรักษาความสะอาด บริเวณโรงเรียน โรงเรียนบ้านโนนรัง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา*.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประทีป จินฉิ่ง. (2540). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับ
พฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเวศ ะสี. (2541). *ปฏิรูปการศึกษายกเครื่องทางปัญญาทางรอดจากความหายนะ*.
กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี สฤษดิ์วงศ์.
- พรพรหม พรรคพวก. (2550). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 4 ในสหวิทยาเขตกรุงเทพตะวันออก กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระมหาจตุพร สุตนนท์. (2552). *การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการดูแลรักษา
ศาสนสมบัติ โรงเรียนศรีปริยัติคุณศึกษา อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา*.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัชรภรณ์ สุนทรวิบูลย์, ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์ และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ. (2558). *การพัฒนา
รูปแบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ของฝ่ายพัฒนากีฬาเป็นเลิศ การกีฬา
แห่งประเทศไทย*. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*, 9(1), 18-33.
- พิพัฒน์ วิเชียรสวรรณ. (2543). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ:
เดอะบุ๊ก.
- พิมพ์พากรณ์ บุญประเสริฐ. (2558). *วาทกรรม: ศาสตร์และศิลป์แห่งการพูดเพื่อพัฒนาทักษะ
การสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ไอรยา 12.
- เพ็ญพักตร์ นากุล. (2553). *การพัฒนาแบบแผนการศึกษาคำคูณแอนิเมชันที่มีกรปฏิสัมพันธ์แบบ
เขาวงกตเพื่อส่งเสริมคุณธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. ปรินญาณิพนธ์
การศึกษาคุฎีบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2555). *หลักและเทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และประนอม รอดคำดี. (2534). *ความรู้คู่คุณธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร. (2543). *สำนักไทยที่พึงปรารถนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลย์.
- ภิญญาพัชญ์ ปลายัดทอง. (2551). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา* คุยฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2550). *ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒเพื่อการพัฒนาศักยภาพนิสิต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2554). *รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2553* ตัวบ่งชี้ 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนิสิต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2554 ก). *อัตลักษณ์นิสิต* มศว 9 ประการ. *SWU Weekly*, 13(1), 13.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2554 ข). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2553*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2556). *รายงานประจำปี 2556. โครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2557). *โครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปี 2556*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- มุกิตา หวังคิด. (2547). *การฝึกทักษะการแก้ปัญหาโดยนำเสนอสถานการณ์ผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- ยุทธนา วรณปิติกุล. (2542). *สำนักพลเมือง*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาชน.
- ยุพาพัทธ์ รัทมนิวงศ์. (2547). *การพัฒนารูปแบบการให้คำปรึกษารายบุคคลตามแนวคิด การปรับพฤติกรรมทางปัญหาโดยใช้การฝึกสมาธิแบบลมหายใจเป็นฐานต่อการลดภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยอัมพาต. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.

- รักใหม่ ลุนศรี. (2552). *การพัฒนาจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน
โรงเรียนวัดบ้านโนนกก อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2539). *วรรณกรรมวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อแกรมมี.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2555). *วิธีการเชิงผสมผสานสำหรับการวิจัยและประเมิน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนานภิศ พละศึก. (2553). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. คุยฎีนิพนธ์ปริญญาคุยฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษา
เพื่อพัฒนาท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เรียม นมรักษ์. (2552). *การวิเคราะห์องค์ประกอบของจิตสาธารณะของนักศึกษาในองค์กร
นักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. (2556). *การสร้างทีมงาน*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. (2547). *รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ:
การศึกษาระยะยาว*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลัดธริมา เกื้อสกุล. (2547). *กลยุทธ์การสื่อสารของกองทัพกเพื่อสร้างจิตสำนึกสาธารณะ
เรื่อง สิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วรางคณา หุ่นสุวรรณ. (2552). *การทดลองสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดี
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาทักษะการคิด
วิเคราะห์และจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วรรณานันตาเจียน. (2553). *ผลของการให้ความรู้การทำกิจกรรมในครอบครัวสำหรับ
ผู้ปกครองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย*.
ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ*.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- วิทยากร เชียงกุล. (2521). ปัญหาพื้นฐานของประเทศไทยที่ด้อยพัฒนา. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- วิทย์พัฒน์ สี่หา. (2551). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิรัตน์ คำศรีจันทร์. (2544). จิตสำนึกพลเมืองในบริบทสังคมไทย. คุุณัฐนิพนธ์ปรัชญาคุุณัฐบัณฑิต, สาขาวิชาประชากรศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2545). วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม กระบวนทัศน์ใหม่สำหรับการวิจัยทางการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: อักษราพิพัฒน์.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ. (2544). การเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2555). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพงษ์ ลุ่มกลาง. (2552). การพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียน ด้านความสะอาด โรงเรียนบ้านโนนอุดมมงคลอุบลรัตน์ อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศุภรัตน์ ทองอ่อน. (2550). การศึกษาเปรียบเทียบจิตสำนึกสาธารณะในการอนุรักษ์ทรัพยากรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ในจังหวัดปราจีนบุรีที่มีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างกัน. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2554). “ศูนย์พักพิง มศว” น้ำใจชาว มศว ช่วยวิกฤตอุทกภัย 2554. เข้าถึงได้จาก http://alumni.swu.ac.th/download_link.php?download_file_name=550004.pdf&menu_cd=12
- สังัด อุทรานันท์. (2532). เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สนิท สัตโยภาส. (2554). จิตตปัญญาศึกษา นวัตกรรมพัฒนาคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ให้แก่แผ่นดิน. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สมใจ พรหมสารี. (2553). การศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการคิดไตร่ตรองของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้การอบรมการเขียนบันทึกไตร่ตรองหลังการสอน. ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2534). *การปรับพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2550). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2556). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายัณห์ พาณิช. (2548). *การฝึกงานในหน้าที่ On the job training*. กรุงเทพฯ: MDI.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (2545-2559)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2546). *รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2546*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *รายงานการวิจัยเรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *สถาบันอุดมศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. (2542). *การวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤตเพื่อฟื้นฟูชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2547). *ครุดี ผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (องค์การมหาชน). (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2549). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฑาทอง.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). *คู่มือผู้ประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สิทธิ์ ชีรสรณ์. (2554). *จากงานวิจัยสู่บทความวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกษมาล เกษมสุข. (2553). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุคนธรส หุตะวัฒน์. (2550). *ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิค เสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา ที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชาลีณี อาภาศิริกุล. (2556). *ลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีผลต่อประสิทธิผลทีมงานของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุธิษณา โทธนายานนท์. (2558). *การศึกษาพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ PRISA*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*, 21(1), 119-132.
- โสพรรณนา ฉัตรหลวง. (2548). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมของผู้บริหารศูนย์บริการสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หฤทัย อาจปรุ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา, คณะพยาบาลศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- องอาจ นัยพัฒน์. (2554). *การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสาน วิธีการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุ เจริญวงศ์ระยับ. (2552). *การรับรู้สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาและลักษณะส่วนบุคคลที่เอื้อต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนในนักศึกษาระดับปริญญาตรี*. ปริญญาโท วิทยาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนุชาติ พวงสาดี และวีรบูรณ์ วิสารทสกุล. (2543). *พลเมืองไทย ณ.จุดเปลี่ยนศตวรรษ*. กรุงเทพฯ: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม.
- อริยา คูหา. (2554). *จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 3(2), 81-93.
- อังสุรีย์ พันธุ์แก้ว, มณฑิรา จารุเพ็ง, สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และชูศรี วงศ์รัตนะ. (2557). *การพัฒนาแบบการเรียนการสอนแบบ CLICK เพื่อส่งเสริมความสามารถในการตกผลึกทางปัญญา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย*. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 9(27), 123-136.
- อัญชลี ยี่รักพันธ์. (2550). *ผลการใช้สถานการณ์จำลองผสมกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริง เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาษา ขอจิตต์เมตต์. (2558). *การพูดในที่ชุมชน*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- อุไรวรรณ คุ่มวงษ์. (2551). *จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมตาม โครงการพระราชดำริ*. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เอกสรศักดิ์ บุญฮวด. (2552). *การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดโรงเรียนบ้านมะกอก อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- AEA. (1997). *Association of European airlines yearbook*. Brussels: Association of European Airlines.

- Akkar, Z. M. (2005). The changing publicness of contemporary public spaces: A case study of the Grey's monument area. *Dissertation Abstracts International*, 84(06), 2087-A.
- Anthony, M. C. J. (2002). An investigation of the efficacy of a character education program in a rural middle school. *Dissertation Abstracts International*, 63(04), 1240-A.
- Bandura, A. (1986). *Social learning theory*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Bamberger, M. (2000). *Integrating quantitative and qualitative research in development projects*. Washington DC: World Bank.
- Bloom, B. S. (1980). *Taxonomy of educational objective hand book 1: Cognitive domain*. New York: David McKay.
- Brewer, J., & Hunter, A. (1989). *Multimethod research: A synthesis of styles*. Newbury Park, CA: Sage.
- Bryant, J. A. (2004). A noble discontent: The experiences and perception of seven pre-service teachers in an experimental course designed to examine the relationship between social consciousness and education. *Dissertation Abstracts International*, 64(8), 2831-A.
- Bryman, A. (1988). *Quantity and quality in social research*. London: Unwin Hyman.
- Campbell, D. T., & Fiske, D. W. (1959). Convergent and discriminant validation by the multitrait-multimethod matrix. *Psychological Bulletin*, 56, 81-105.
- Champagne, L. D. (2007). Physical education teachers as allies to Aboriginal students: Dimensions of social consciousness. *Masters Abstracts International*, 45(3), 56.
- Cook, T. D., & Reichardt, C. S. (1979). *Qualitative and quantitative methods in evaluation research*. California: Sage.
- Cole, D. A. (2000). An analysis of the perceptions of the role of high school assistants principal for discipline and supervision in Georgia public schools. *Dissertation Abstracts International*, 60(11), 3850-A.
- Creswell, J. W. (1994). *Research design: Qualitative and quantitative approaches*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Quantitative, qualitative, and mixed methods approaches* (2nd ed.). California: Sage.

- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2007). *Designing and conducting mixed methods research*. California: Sage.
- De Bono, E. (1992). *Six thinking hats*. Boston: Back Bay Books.
- Enciso, R. P. (2001). Perceptions of student discipline: Viewpoints of students, teachers, and administrators. *Masters Abstracts International*, 39(04), 961.
- Freire, P. (1973). *Education for critical consciousness*. New York: Seabury.
- Fries, M. K. (2002). Just rewards: How preservice teachers make sense of classroom discipline. *Dissertation Abstracts International*, 63(02), 480-A.
- Gardner, H. (2006). *Five minds for the future*. Brighton: Harvard Business School Publishing.
- Gibson, C. H. (1991). A concept analysis of empowerment. *Journal of Advanced Nursing*, 16(3), 354-361.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Greene, J. C., Caracelli, V. J., & Graham, W. D. (1989). Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation designs. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 11(3), 255-274.
- Greene, J. C., & Caracelli, V. J. (1997). Crafting mixed-method evaluation design new directions for evaluation. *Summer*, 74, 5-14.
- Guepet, S. J. (2003). Parental contact and student discipline in the classroom setting. *Dissertation Abstracts International*, 63(11), 3802-A.
- Hernandez-Totop, J. E. (2001). Professional development: Implementing action research for improving classroom teaching. *Dissertation Abstracts International*, 62(4), 1379-A.
- Jick, T. D. (1979). Mixing qualitative and quantitative methods: Triangulation in action. *Administrative Science Quarterly*, 24, 602-611.
- Johnson, R., & Onwuegbuzie, A. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26.
- Joyce, B., & Weil, M. (1985). *Models of teaching* (2nd ed). New Delhi: Prentice-Hall.
- Keeves, P. J. (1988). *Educational research. methodology and measurement: An international handbook*. Oxford: Pergamon.
- Kraft, F. N. (1992). Nurturing social consciousness through church education. *Dissertation Abstracts International*, 53(5), 1465.

- Longman. (1987). *Dictionary of english language and culture* (5th ed). New York: Addison Wesley Longman.
- Maslow, A. H. (1970). *Motivation and personality* (2nd ed.). New York: Harper and Row.
- Maxwell, J., & Loomis, D. (2003). Mixed method design: an alternative approach. In A. Tashakkori, & C. Teddlie (Eds.), *Handbook of mixed methods in social And behavioral research* (pp. 241-271). California: Sage.
- McElveen, G. B. (2003). My hands, O God, I offer three: Religious social consciousness and cooperative power in the Metropolitan St. Louis Gospel Music Center, 1930-1960. *Dissertation Abstracts International*, 64(3), 714-A.
- Mingucci, M. M. (2002). Action research as ESL teacher professional development. *Dissertation Abstracts International*, 63(02), 451-A.
- Morgan, D. L. (1998). Practical strategies for combining qualitative and quantitative methods: Applications for health research. *Qualitative Health Research*, 8, 362-376.
- Morse, J. M. (1991). Approaches to qualitative-quantitative methodological triangulation. *Nursing Research*, 40, 120-123.
- Newman, I., & Benz, C. R. (1998). *Qualitative-quantitative research methodology: Exploring the interactive continuum*. Carbondale: University of Illinois Press.
- Raj, M. (1996). *Encyclopaedic dictionary of psychology and education*. New Delhi: ANMOL Publications PVT.
- Raths. L. E., Hamlin, M., & Simon, S. B. (1978). *Values and teaching* (2nd ed.). Columbus, OH: Charles E. Merrill.
- Reichardt, C. S., & Cook, T. D. (1979). Beyond qualitative versus quantitative methods. In T. D. Cook, & C. S. Reichardt (Eds.), *Qualitative and quantitative methods in evaluation research*. California: Sage.
- Reichardt, C. S., & Rallis, S. F. (Eds.). (1994). *The qualitative-quantitative debate: New perspectives*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Rossmann, G. B., & Wilson, B. L. (1985). Numbers and words: Combining quantitative and qualitative methods in a single large-scale evaluation study. *Evaluation Review*, 9, 627-643.

- Royal, J. K. (2004). The identification of student discipline problems resulting in-school and out- of-school suspension by comparing gender and grade level of high school students. *Dissertation Abstracts International*, 64(8), 2733-A.
- Ryckman, M. (1985). *Theories of personality* (3rd ed.). California: Brooks/ Cole.
- Sandelowski, M. (2000). Whatever happened to qualitative description?. *Research in Nursing & Health*, 23, 334-340.
- Shinichi, S. (2007). Publicness and taken-for-granted knowledge: A case study of communal land formation in rural Thailand. *Dissertation Abstracts International*, 42(5), 3217-A.
- Sieber, S. D. (1973). The integration of field work and survey methods. *American Journal of Sociology*, 78, 1335-1359.
- Simmons; C., & Parsons, R. (1983). Empowerment for role alternatives. *Adolescence*, 18(9), 193-200.
- Steiner, E. (1988). *Pragmatics, discourse and text: Explorations is systemic semantics*. London: Frances Printer.
- Tashakkori, A., & Teddlie, C. (1998). *Mixed methodology: Combining qualitative and quantitative approaches*. California: Sage.
- Tashakkori, A., & Teddlie, C. (2003). *Handbook of mixed methods in social & behavioral research*. California: Sage.
- Teddlie, C., & Tashakkori, A. (2009). *Foundations of mixed methods research*. Los Angeles: Sage.
- The Grolier International Dictionary*. (1994). Danbury, CT: Grolier.
- Tyler, R. W. (1970). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Wallerstein, N., & Bernstein, E. (1988). Empowerment education: Freier's ideas adapted to health education. *Health Education Quarterly*, 15(4), 379.
- Yamane, T. (1973). *Statistics, an introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. ชื่อ-นามสกุล รongศาสตราจารย์ ดร.ฉวีวรรณ เสวตมาลย์
สังกัดหน่วยงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ-นามสกุล รongศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงศ์อยู่น้อย
สังกัดหน่วยงาน สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ-นามสกุล ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง
สังกัดหน่วยงาน ภาควิชาจิตวิทยาและแนวทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ชื่อ-นามสกุล ดร.สกล วรเจริญศรี
สังกัดหน่วยงาน ภาควิชาจิตวิทยาและแนวทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ชื่อ-นามสกุล ดร.ครรชิต แสนอุบล
สังกัดหน่วยงาน ภาควิชาจิตวิทยาและแนวทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล	ดร.ธวัช ชลารักษ์
สังกัดหน่วยงาน	กระทรวงศึกษาธิการ
ตำแหน่ง	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
2. ชื่อ-นามสกุล	xxxxxxx
สังกัดหน่วยงาน	ธนาคารกรุงเทพฯ
ตำแหน่ง	ผู้จัดการสาขาอโศก

กลุ่มอาจารย์

3. ชื่อ-นามสกุล	รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒน์บรรเทิง
สังกัดหน่วยงาน	คณะศิลปกรรมศาสตร์
ตำแหน่ง	รองศาสตราจารย์
4. ชื่อ-นามสกุล	รองศาสตราจารย์ ธงชัย เจริญทรัพย์มณี
สังกัดหน่วยงาน	คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตำแหน่ง	รองศาสตราจารย์

กลุ่มผู้บริหาร

5. ชื่อ-นามสกุล	ศาสตราจารย์วิเชียร มากตุ่น
สังกัดหน่วยงาน	คณะวิทยาศาสตร์
ตำแหน่ง	คณบดี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. ชื่อ-นามสกุล	รองศาสตราจารย์ ดร.วิภาวี อนุพันธ์พิศิษฐ์
สังกัดหน่วยงาน	คณะแพทยศาสตร์
ตำแหน่ง	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับจิตสาธารณะ

7. ชื่อ-นามสกุล	ดร.อรสุดา เจริญรัต
สังกัดหน่วยงาน	มูลนิธิพระดาบส
ตำแหน่ง	เลขานุการ
8. ชื่อ-นามสกุล	นายแทนคุณ จิตต์อิสระ
สังกัดหน่วยงาน	-
ตำแหน่ง	นักวิชาการ

หมายเหตุ คุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

1. เป็นกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
2. เป็นกลุ่มอาจารย์ที่มีส่วนในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต
3. เป็นกลุ่มผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยที่มีส่วนร่วมในการกำหนด โครงการจิตสาธารณะ
4. เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับจิตสาธารณะ

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๖๒๑/ว ๐๕๘๓

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๐ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางภัทรกร สีทองดี นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำคุณวุฒินิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในความดูแลของ รองศาสตราจารย์ ดร. ชร สุนทรายุทธ ประธานกรรมการควบคุมคุณวุฒินิพนธ์ ในการนี้ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกจากท่านในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตในมหาวิทยาลัยของท่าน โดยผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มนตรี เข้มกสิกร

(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี เข้มกสิกร)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการ คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๓๘-๑๐๒-๐๕๒ โทรสาร ๐๓๘-๓๔๕-๘๑๑

ผู้วิจัย โทร ๐๘๖-๓๕๕-๐๐๕๒

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๖๒๑/ว ๕๑๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางภัทรภร สีทองดี นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในความดูแลของรองศาสตราจารย์ ดร. ธร สุนทรายุทธ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มนตรี แยมกสิกร

(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี แยมกสิกร)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการ คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๓๘-๑๐๒-๐๕๒ โทรสาร ๐๓๘-๖๔๕-๘๑๑

ผู้วิจัย โทร ๐๘๖-๓๕๕-๐๐๕๒

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
แบบสัมภาษณ์รูปแบบการสร้างจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
แบบสนทนากลุ่มเพื่อประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิต
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

แบบสอบถาม

ความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

และแสดงความคิดเห็นของท่านลงในช่องว่าง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. คณะที่เรียน (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความมีจิตสาธารณะของนิสิต

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด

ความมีจิตสาธารณะของนิสิต	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือสังคม					
1. มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน					
2. ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการช่วยเหลือสังคม					
3. ร่วมกันแก้ปัญหาความมีจิตสาธารณะของสังคม					
4. ร่วมกันวางแผนอนาคตของความมีจิตสาธารณะของสังคม					
5. เข้าใจเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน					
6. ร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือสังคม					
7. ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม					
8. ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม					
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม					
1. มีการสื่อสารระหว่างเพื่อนในการทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม					
2. มีการติดต่อกันระหว่างกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม					
3. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่ายเพื่อดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือสังคม					
4. มีการประสานงานเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม					
5. มีความร่วมมือเชื่อมโยงเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม					

ความมีจิตสาธารณะของนิสิต	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมือง					
1. การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน					
2. มีกระบวนการเชื่อมโยงความมีจิตสาธารณะให้กับสภาพสังคม					
3. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม					
4. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม					
5. หาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาในสังคม					
4. ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง					
1. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการทำงาน					
2. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการคิด					
3. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้เกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะ					
4. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการยอมรับการกระทำเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะ					
5. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจของตนเองและผู้อื่น					
6. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในบทบาท					
7. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในความสำนึกที่เกิดขึ้น					

ความมีจิตสาธารณะของนิสิต	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม					
1. รู้ว่าตนเองในฐานะพลเมืองมีความรับผิดชอบต่อสังคม					
2. สามารถแก้ปัญหาสังคมได้					
3. ให้ความสนใจที่จะร่วมกิจกรรมกับสังคม					
4. ตั้งตัวที่จะร่วมกิจกรรมกับสังคม					
5. มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ					
6. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทาง สังคม เศรษฐกิจและการเมือง					
1. มีองค์ความรู้ในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง					
2. มีความสามารถผลักดันที่จะแก้ปัญหาในสังคม					
3. มีการสั่งสมความรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางสังคม					
4. มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยแก้ไขปัญหาในสังคม					
5. หาแนวทางในการทำกิจกรรมแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องในสังคม					
7. ด้านความรักและความสามัคคี เพื่อช่วยเหลือ กิจกรรมในสังคม					
1. มีความรักในกิจกรรมในสังคม					
2. มีความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม					
3. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล					
4. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
8. ด้านค่านิยม ต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติ ของสถาบัน					
1. มีความรู้สึกที่ดีต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน					

ความมีจิตสาธารณะของนิสิต	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. มีความคิดที่ดีต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน					
3. มีความภูมิใจในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสถาบัน					
4. เชื่อฟังคำสอนของอาจารย์					
5. ช่วยเหลืองานของสถาบัน					
6. ร่วมกันทำกิจกรรมในสถาบัน					
7. เห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น					
8. แบ่งปันสิ่งของของตนเองให้แก่ผู้อื่น					
9. ยึดถือปฏิบัติตามวิถีชีวิตของการเป็นนิสิต					
9. ด้านจริยธรรม ในการเป็นนิสิตของสถาบัน					
1. ใช้เหตุผลในการเลือกที่จะปฏิบัติในทางดีและไม่ดี					
2. ใช้เหตุผลในการไม่เลือกที่จะปฏิบัติในทางดีและไม่ดี					
10. ด้านมุงอนาคต					
1. มีความสามารถในการคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจากการกระทำ					
2. เล็งเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต					
3. สามารถวางแผนในการปฏิบัติงานเพื่อจะให้เกิดผลที่ดี					
4. ป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต					
11. ด้านเอกลักษณ์แห่งตน ที่เกี่ยวข้องกับกาแก้ปัญหา					
1. มีความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองในด้านความสามารถของตน					
2. มีการเรียนรู้ในการแก้ปัญหา					

ความมีจิตสาธารณะของนิสิต	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. มีการคิดและใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา					
4. มีการคบเพื่อนที่ดี					
5. มีการมองโลกในแง่ดี					
6. มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น					
7. มีการปรับตัวทางอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม					

ขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบสัมภาษณ์

ในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. เพศหญิง.....ชาย.....
3. ตำแหน่ง
4. สังกัด.....
5. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านการมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือสังคมมีแนวทางอย่างไร
.....
.....
.....
6. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านการติดต่อสื่อสารเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคมมีแนวทางอย่างไร
.....
.....
.....
7. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมืองมีแนวทางอย่างไร
.....
.....
.....
8. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านการเห็นคุณค่าในตนเองมีแนวทางอย่างไร
.....
.....
.....

9. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

10. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองมีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

11. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านความรักและความสามัคคี เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคมมีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

12. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านค่านิยม ต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบันมีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

13. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านจริยธรรม ในการเป็นนิติของสถาบันมีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

14. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านมุ่งอนาคตมีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

.....

15. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านเอกลักษณ์แห่งตน ที่เกี่ยวข้องกับ
กับการแก้ปัญหาที่มีแนวทางอย่างไร

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....

ขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

สำหรับนิสิต

แบบสัมภาษณ์

ในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

1. ชื่อ.....นามสกุล.....

2. เพศหญิง.....ชาย.....

3. คณะ

4. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านการมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือสังคมมีแนวทางอย่างไร

.....

5. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านการติดต่อสื่อสารเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคมมีแนวทางอย่างไร

.....

6. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมืองมีแนวทางอย่างไร

.....

7. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านการเห็นคุณค่าในตนเองมีแนวทางอย่างไร

.....

8. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมีแนวทางอย่างไร

.....

9. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองมีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

10. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านความรักและความสามัคคี เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคมมีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

11. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านค่านิยม ต่อความมีระเบียบวินัย ที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบันมีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

12. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านจริยธรรม ในการเป็นนิติของสถาบันมีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

13. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านมุ่งอนาคตมีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

14. ท่านคิดว่าการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะด้านเอกลักษณ์แห่งตน ที่เกี่ยวข้องกับแก้ปัญหาที่มีแนวทางอย่างไร

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

แบบประเมินรูปแบบการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

1. ท่านคิดว่าแนวทางการทำงานเป็นทีมในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตด้านการมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือสังคม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เหมาะสมหรือไม่
2. ท่านคิดว่าแนวทางการฝึกพูดในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เหมาะสมหรือไม่
3. ท่านคิดว่าแนวทางการได้เวทีในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมือง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เหมาะสมหรือไม่
4. ท่านคิดว่าแนวทางการอาสาสมัครในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เหมาะสมหรือไม่
5. ท่านคิดว่าแนวทางการอาสาสมัครในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เหมาะสมหรือไม่
6. ท่านคิดว่าแนวทางการฝึกงานในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เหมาะสมหรือไม่
7. ท่านคิดว่าแนวทางการปลูกฝังในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตด้านความรักและความสามัคคี เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เหมาะสมหรือไม่
8. ท่านคิดว่าแนวทางปลูกฝังในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตด้านค่านิยมต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสังคม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เหมาะสมหรือไม่
9. ท่านคิดว่าแนวทางการอบรมในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตด้านจริยธรรมในการเป็นนิสิตของสถาบัน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เหมาะสมหรือไม่
10. ท่านคิดว่าแนวทางการฝึกงานในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตด้านมุ่งอนาคตที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เหมาะสมหรือไม่
11. ท่านคิดว่าแนวทางการยกย่องในการสร้างเสริมจิตสาธารณะของนิสิตด้านเอกลักษณ์แห่งตน ที่เกี่ยวข้องกับแก้ปัญหา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เหมาะสมหรือไม่

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

ภาคผนวก ง
คุณภาพของเครื่องมือ

ตารางที่ 16 ดัชนีความสอดคล้องของการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบคุณภาพ
ของแบบสอบถามความมีจิตสาธารณะของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
(พิจารณาคัดเลือกค่า IOC ≥ 0.50) (จำนวน 75 ข้อ)

ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	ผล การคัดเลือก
	1	2	3	4	5		
1. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม							
1. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2. ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการช่วยเหลือสังคม	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
3. ร่วมกันแก้ปัญหาความมีจิตสาธารณะของสังคม	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
4. ร่วมกันวางแผนอนาคตของความมีจิตสาธารณะของสังคม	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
5. เข้าใจเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
6. ร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อช่วยสังคม	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
7. ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
8. ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
9. ช่วยกันตัดสินใจ	0	1	0	1	1	0.60	คัดเลือกไว้
10. ช่วยกันทำกิจกรรม	1	0	0	0	1	0.40	คัดออก
2. ปัญหาด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม							
1. มีการสื่อสารระหว่างเพื่อนในการทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2. มีการติดต่อกันระหว่างกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
3. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่ายเพื่อดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้

ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	ผลการคัดเลือก
	1	2	3	4	5		
4. มีการประสานงานเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
5. มีความร่วมมือเชื่อมโยงเพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
6. มีการทำงานด้วยกัน	0	1	1	0	1	0.60	คัดเลือกไว้
7. มีการสื่อสารด้วยกัน	0	1	0	0	1	0.40	คัดออก
3. ปัญหาด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมือง							
1. การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2. มีกระบวนการเชื่อมโยงความมีจิตสาธารณะให้เข้ากับสภาพสังคม	0	1	1	1	0	0.60	คัดเลือกไว้
3. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม	0	0	1	1	1	0.60	คัดเลือกไว้
4. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
5. หาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาในสังคม	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
6. มีแนวทางป้องกันปัญหา	0	1	1	1	0	0.60	คัดเลือกไว้
7. มีแนวทางแก้ไขปัญหา	1	0	0	0	1	0.40	คัดออก
4. ปัญหาด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง							
1. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการทำงาน	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการคิด	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
3. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้เกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะ	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
4. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการยอมรับการกระทำเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะ	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้

ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	ผลการคัดเลือก
	1	2	3	4	5		
5. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจของตนเองและผู้อื่น	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
6. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในบทบาท	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
7. มีความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในความสำเร็จที่เกิดขึ้น	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
8. มีความรู้สึกทำงานสำเร็จ	1	1	0	0	1	0.60	คัดเลือกไว้
9. รู้สึกตนเองมีความสามารถ	0	0	0	1	1	0.40	คัดออก
5. ปัญหาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม							
1. รับรู้ว่าคุณเองในฐานะพลเมืองมีความรับผิดชอบต่อสังคม	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2. สามารถแก้ปัญหาสังคมได้	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
3. ให้ความสนใจที่จะร่วมกิจกรรมกับสังคม	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
4. ตื่นตัวที่จะร่วมกิจกรรมกับสังคม	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
5. มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
6. คิดว่าคุณเองเป็นพลเมืองดี	0	1	1	0	1	0.60	คัดเลือกไว้
7. คิดว่าคุณเองแก้ปัญหาสังคมได้	0	0	1	1	0	0.40	คัดออก
6. ปัญหาด้านความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง							
1. มีองค์ความรู้ในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2. มีความสามารถผลักดันที่จะแก้ปัญหาในสังคม	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
3. มีการสั่งสมความรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางสังคม	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
4. มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยแก้ไขปัญหาในสังคม	0	1	1	1	0	0.60	คัดเลือกไว้

ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	ผลการคัดเลือก
	1	2	3	4	5		
5. หาแนวทางในการทำกิจกรรมแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องในสังคม	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
6. ช่วยกันเสนอแนวทางแก้ปัญหา	1	0	0	1	1	0.60	คัดเลือกไว้
7. สนใจปัญหาสังคม	0	1	1	0	0	0.60	คัดเลือกไว้
7. ปัญหาด้านความรักและความสามัคคีเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม							
1. มีความรักในกิจกรรมในสังคม	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
2. มีความเอื้ออาทรเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
3. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
4. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
5. รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
6. รู้ขอบเขตของสิทธิตนเอง	1	1	0	0	1	0.60	คัดเลือกไว้
8. ปัญหาด้านค่านิยม							
1. มีความรู้สึกที่ดีต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2. มีความคิดที่ดีต่อความมีระเบียบวินัยที่เป็นข้อปฏิบัติของสถาบัน	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
3. มีความภูมิใจในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสถาบัน	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
4. เชื่อฟังคำสอนของอาจารย์	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
5. ช่วยเหลืองานของสถาบัน	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
6. ร่วมกันทำกิจกรรมในสถาบัน	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
7. เห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
8. แบ่งปันสิ่งของของตนเองให้แก่ผู้อื่น	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
9. ยึดถือปฏิบัติตามวิถีชีวิตของการเป็นนิสิต	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
10. บริจาคสิ่งของแก่ผู้อื่น	1	1	0	1	0	0.60	คัดเลือกไว้
11. ร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจกรรม	1	1	1	0	0	0.60	คัดเลือกไว้

ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	ผลการคัดเลือก
	1	2	3	4	5		
9. ปัญหาด้านจริยธรรม							
1. ใช้เหตุผลในการเลือกที่จะปฏิบัติในทางที่ดีและไม่ดี	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2. ใช้เหตุผลในการไม่เลือกที่จะปฏิบัติในทางที่ดีและไม่ดี	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
3. ใช้เหตุผลในทางที่ดี	1	0	1	1	0	0.60	คัดเลือกไว้
10. ปัญหาด้านมุงอนาคต							
1. มีความสามารถในการคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจากการกระทำ	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2. เล็งเห็นผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
3. สามารถวางแผนในการปฏิบัติงานเพื่อจะให้เกิดผลที่ดี	0	1	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
4. ป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
5. ช่วยกันป้องกันผลเสียหายที่เกิดขึ้น	0	1	0	1	1	0.60	คัดเลือกไว้
11. ปัญหาด้านเอกลักษณ์แห่งตนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา							
1. มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเองในด้านความสามารถของตน	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2. มีการเรียนรู้ในการแก้ปัญหา	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
3. มีการคิดและใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	1	0	1	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
4. มีการคบเพื่อนที่ดี	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
5. มีการมองโลกในแง่ดี	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
6. มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
7. มีการปรับตัวทางอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม	1	1	1	1	0	0.80	คัดเลือกไว้
8. มีความคิดที่ดีต่อผู้อื่น	1	1	0	0	1	0.60	คัดเลือกไว้